

retur 27. Vide s. Dos.

Palla dicitur lineopā

nus consecratus qui extenditur sup altare: sup quo extendit corpale. 2 de pal-la aliqd dicitur est s. Cōsecratio. iiii.

Pallium vt hic sumitur

est speciale ornamentū archiepiscopo-rum: in quo plenitudo pontificalis offi-cij pferitur. extra eo. nisi. Et dicit panor. in. c. anri-qua. de priuil. qd est quoddam ornamentū habēs multas cruces: quod ponitur super humeros pre-lati quādo celebrat. d. c. nisi: debet autem pallium peti a papa infra tres menses a tempore cōsecrati-onis: siue pfirmatōnis: si ante fuerat cōsecratus. Aliter si accusetur: potest remoueri. di. c. quoniam. Et debet peti cum instantia. di. c. p̄feca. Item re-cepto pallio 2 non ante potest se archiep̄m nomi-nare. d. c. nisi. nec ante potest concilium conuoca-re. conficere crisma: dedicare basilicas. ordinare cle-ricos: siue ep̄scopos p̄serare. de elect. quod sicut. Item archiep̄scopus non potest pallium suūz al-teri cōmodare: quia pallium personam eius non transit. vnde 2 debet cum eo sepeliri. extra eod. ad-her. 2. c. ex tuarum. Item solus romanus p̄tifer semper 2 vbiq; vtitur pallio. Ceteri autē infra mil-sarum solennia in qualibet ecclesia sue p̄uincie nō autem si p̄grediatur ecclesiaz: vt in processione. ex-tra eo. c. j. Et hoc in diebus in quibus p̄ceditur in suo priuilegio. aliter nō p̄t. Sed bene p̄t qñq; si ne pallio celebrare. extra eo. c. fi.

Papa est summus in

ter omnes. Ipse etiā habet plenitudines potestatis. Alij vō partem sollicitudis. h. q. vi. decreto.

Quot sunt casus qui ad solum papam p̄tinent Respon. sunt multi. de quibus habes. lxj. sup le-gatus. vide etiā glo. singularem in. c. proposuit. de conce. p̄ben. que attingit multos casus: in q; bus papa dispensat: 2 ibi panor. mitanus. Nam in voto dispensat ex causa. Item in iuramento: duz causa adlit. Et est differentia inter dispensationes pape 2 ep̄scopi: quia ep̄scopus non liberat ex to-to a voto: sed commutat in causam magis acce-ptam. hoc intellige quando nulla causa est in vo-uerit. Si autem adesset causa commutandi in vo-uerit: tunc iussiceret q; pmutaret in equalē: vt no-tat idem Panor. in. c. j. de voto. Sed papa potest ex toto liberare quemadmoduz potest ipse deus: quia verisimile est q; deus ex causa dederit pote-statem suam inter homines vicario suo. als nō fu-isset bonus paterfa. si dimisisset gregem suūz line-pastore: qui ex causa posset omnibus consulere. vt dicit Inno. in. c. qd super his. de voto. vnde Mo-ssi. in. c. quanto. de transla. p̄e. dicit. q; cum idem sit dei 2 vicarij sui p̄storiaum: potest papa fere om-nia facere que deus potest: clane non errante. Nam generaliter xpc dixit Petro. Quodcūq; ligaueris

27. Et dicendo quodcūq; nihil excipit. Idem dicit in iuramento. Item papa potest dispensare p̄tra vniuersalem statum ecclesie: vt in. c. non debet. de consan. Qd intelligit Panor. quādo nō decolora-tur status ecclesie. vt puta. quia subest causa mu-tandi 2 dispensandi. Secus autē vbi status eccle-sie decoloraretur. scilicet vbi nō subesset causa. Et sic intellige. d. ca. proposuit. Item papa dispensat in secundo gradu consanguinitatis vel affinitatē In collateralibus in linea equali: vt cum duobus filiis fratru. Non autem in linea inequali. vt pu-ta. q; patruus possit ducere neptem in vxorē. Re-peritur: amen q; oliū papa dispensauit etiā in li-neā inequali. vt puta. q; patruus possit ducere ne-ptem in vxorem. Et dicit Panor. in. c. per venera-bilem. qui si. sint le. q; talis dispensatio fieri nō po-est nisi maxima 2 ardua causa. ad hoc facit quod notat Jo. and. in dicto. c. per venerabile. vbi dicit papā ex causa posse dispensare etiā in gradibus diuina lege prohibitis. nec alicubi expresse reperit-ur: prohibitum q; papa ex causa nō possit dispensare in gradibus diuina lege prohibitis. Et vnaz tm̄ facit differentia inter istos gradus 2 alios hu-mana lege. phibitos. Dicit em̄ q; in istis gradib; qui sunt humana lege. phibiti: p̄t dispensare cir-ca m̄rimoniū iam de facto p̄tractum: vt valeat: vt extunc. In illis vō qui sunt diuina lege. phibiti: nō dispensat nisi vt valeat. vt extunc. quali nō pos-set facere q; illi q; iam sunt nati p̄tra legem diuinā cenleant l̄tini: vt extunc. Et tene mente semp hoc dictū fm panor. in. c. l̄fas. de resti. spo.

An autē papa possit dissoluere m̄rimoniū con-tractū p̄ verba de p̄nti: Rū. panor. in. c. ex publi-co. de p̄uer. p̄iu. de mente Mo. dicit. q; in m̄rimo-nio nō p̄sumato p̄ copulā carnalē papa p̄t dispē-sare. S; circa p̄sumatū: papa nō dispēsat inter fideles. Et circa nō p̄sumatū Mo. dicit mirabi-le verbū: q; ex p̄sensu vtriusq; sponsi p̄t papa ex p̄tate absoluta dissoluere illud m̄rimoniū: nulla alia cā existente. S; ex p̄tate ordinata p̄t ex cau-sa dissoluē tale m̄rimoniū. vt in. d. c. ex publico. Pe-trus tm̄ ibi recitat. q; dum quidā princeps peteret ab Inno. papa: vt dissolueret m̄rimoniū nō p̄su-matū p̄ eum p̄tractum. Papa r̄dit se non posse. Et p̄ncipe allegante glo. in. d. c. ex publico. Rū. dicit papa. Maledict⁹ q; te docuit. Non tm̄ refert q; re papa maledixerit docentes: s; forte ex eo: q; line maxima cā nō deberet hoc papa facere. Et cū his dictis Mo. transeūt vere cōiter dec.

An autē papa ex cā possit p̄cedere q; m̄rimoniū p̄trahat ad t̄ps duraturū solū v̄tēq; filius masculus habeat ex m̄rimonio: Jo. an. in regula. Act⁹ l̄tini. de reg. iur. li. vi. in mercu. refert se disputasse hanc. q. nun qd papa possit dispensare cū vnico fi-lio regis religioso: vt p̄traheret m̄rimoniū ad t̄ps sc; donec susciperet filiū masculū et postea rediret ad monasteriū. Et respondet: q; ipse papa de ci-uis potentia queritur: questionem soluat. Consi-lendum tm̄ est sibi q; abstineat. Sed si dispensa-ret multis videtur q; teneat dispēratio. fm quos bb iij

Marginal notes on the left side of the page, including references to other works and legal principles.

non veratur papam ptra euangelia dispensare ex causa: sed veratur euangelia destruiere. Et hoc maxime pcedit si ipse filius magis pntaretur de cōtrahendo ad temp' q' imperpetuum. Et hoc casu sufficeret q' matrimoniu' posset esse perpetuu'. hec Jo. an. Idez videtur tenere. d. Jo. anto. in. c. ex literis. de spon. Et dicit idem tenere Bal. 7 fulgo. licet Panormita. in dicto. ca. ex publico. teneat q' nullo casu papa possit dissolvere matrimoniu' consummatum inter fideles.

Sed posito q' papa nō possit dispensare vt religiosus pstrabat ad tempus. Queritur an possit dispensare vt pstrabat imperpetuu'. Rñ. Ri. in. iiii. di. xxxviii. ar. ix. qd. j. dicit q' omne votu' qd est de his que sunt superrogationis dispensabile est. quia in quolibet tali voto potest inueniri causa rōnabilis dispensandi. s. profectus maioris boni: vel vitatio mali: sine per comparationem ad rem publicam: siue per comparationem ad videntem. Reformatio enim pacis inter regna: magis bonū est punitati: q' continentia vnus persone. In tali etiam casu si persona que continentiam vouerat nubat per obedientiam pape: sua obedientia magis est meritoria sibi: q' continentia q'rum ad premium substantiale. Vitatio enim cōmunis mali. vt vitatio discordie inter regna que sunt in pace: 7 vitatio probabilis transgressionis voti si probabilitas sit vehemens possunt esse rōnabilis causa dispensandi in quocunq' supererogationis voto. Aliter. n. nō video: qn obligatio p charitate facta quandoq' cōtra charitatem militaret. Et si dicas q' hoc nō ē per se: sed per accidens. scilicet propter infirmitatem persone. hoc non obstat. Recta enim ratio dicere videtur aliquem esse loco dei in ecclesia: qui periculis punitatum 7 personarum pensatis infirmitatib' 7 utilitatib' 7 damnis: possit rationabiliter obuiare. Nec ob. illud ecclesiasticū. Omnis ponderatio non est digna anime continentis quia fm glo. ibi. Illa ponderatio de qua ibi loquitur scriptura est opes mundi. et sapie secularis: et per continentem animam: intelligitur anima xpo desponsata in spūali scientia. Et hanc opi. tenent canoniste punititer vt refert Panorm. in. c. cū ad monasterium. de sta. mo. Et ibi Innoē. inter ceteros pcludit. q' ex magna causa papa pōt dispensare p votum religionis. Exemplū. si rex infidelis vellet venire ad fidem cū toto suo regno: si posset ducere monialē: filiā forte alicuius regis in vxorem. Mā credendū est hoc esse deo charius: q' pntētiā vnus mulieris. Item quia religio sumplit substantiam suam et auctoritate romani pontificis. Ille ergo qui cōcessit: poterit dispensare. Nec ob. d. c. cū ad monasterium. in fi. vbi dicitur q' abdicatio p prietatis et castitas adeo sunt annexa regule monachali: vt nec ptra illa summ' pontifex valeat licentiam dare. Respon. Inno. q' verbū licētia intelligitur quando hoc facit sine causa. i. ex sola voluntate. Et dicit panor. hoc dictū esse notandū p intellectū hui' verbi. licentia. vt nō referat ad arbitrium boni viri. Et licet doc. communiter transe-

ant cum hoc dicto. tamen Bar. aperte tenet op' positum in. l. alio. ff. de ali. le. 7 in extranaganti. ad repumenda. vbi dicit q' cum verbū. licentia veniat a verbo licet: debet intelligi: non de nuda voluntate: s' rōne regulata. Et ad istum tex. tenendo opinionem Inno. potest responderi: q' ex tali causa nō debet dare licentiam. Item loquit' q'ndo simpliciter vult dare licentiā. non pmutando in aliud bonum deo acceptius. Et hec responsio plus placet panor. Sed Ri. vbi s. dat aliā responsionem. q' quis summus pontifex nō possit facere q' sit monachus absq' renunciatōne proprietatis: quia hoc esset facere p'radictoria simul: tamen potest de monacho facere non monachum si causa rationabilis affuerit. Et p hoc soluit alia q'stio. Nunquid papa possit dispensare q' monach' habeat proprium? Et fm Ri. papa non potest facere q' sit monachus 7 habeat proprium. Sed faciēdo primo nō monachū. puta. clericum secularem: aut totaliter eum secularem. Et sic mutādo rei naturam: sic potest. Aliter non fm eum: licet forte canoniste teneant q' etiam non mutata rei natura papa posset facere q' quis esset monachus: vel religiosus 7 haberet proprium. nec hoc videt' implicare contradictionem fm eos. Et vide Jo. an. in mercu. in regula. Semel deo dictum. de regu. iur. in. vj.

An aut' papa possit dispensare: vt fidelis pstrabat matrimoniu' cum infidelis? do. Jo. anto. in. c. fi. de condi. ap. dicit Balparē tenuisse q' sic et magna cā. puta. q' vna regina: vel alia fidelis et apta ad puerendum virum ad fidem accipet turczū vel huiusmodi. Et assignat rōnem: quia hec p'hibitio est de iure positio. Lar. autē dicit q' non credit papam posse dispensare. Et istam prohibitionem habere originem a iure diuino: dum in testamento veteri. phibebantur habere vxores alienigenas. Sed tamen pro opinione Balp. facit q' Raab que erat de genere chananeoz fuit cōiuncta Salmon principi tribus iuda in matrimoniu' per Josue. Et papa nō videtur esse minoris auctoritatis q' tūc erat Josue.

Qtrum papa possit tollere leges civiles? Respon. fm Jo. an. vbi non habet iurisdictionem temporalem: non potest tollere legem quo ad foruz civile: nisi in his in quibus vertitur periculum anime: cum potestates distincte sint. xcvj. distinctōe. cum ad verum. In illis autē in quibus anime periculum vertitur quo ad vtrumq' foruz tollit legem. extra de iudi. nouit. et de prescrip. c. fi. 7 de secundis nup. c. pe. et vltimo. et de fo. compe. c. fi. li. vj. et de iureiur. c. ij. li. vj. 7 de excep. c. ij. li. vj. et de sen. ex. c. decernim'. li. vj. Mā in his: leges sacros canones imitari nō dedignā. extra de iudi. clerici. 7 in auten. vt de. apd. p. epōs. coll. vj.

Qtrum papa possit absoluer aliquem ab obligatione qua tenetur homini? Respon. fm Inno. potest hoc facere de plenitudine potestatis: ar. ix. questione. iij. per principalem. L. de qua. prescrip. l. bene a zenone. L. de preci. impa. of. l. quotiens.

Idem vbi. et hoc...
papa non est dominus...
sed sciam que ad iurisdictionem...
tenet qd. 7 punitur doc. Inno. p'ntētiā Bar. dicit. legem pcedens non potest...
mice sine causa. Et sic int'...
has. ff. de iura. p'ce. qui. 3. A...
hanc materiam fm Bar. in mardo. Et si impator h...
comunes ciuitas: vniuersi...
m hoc facere potest. s. q'...
monio sine causa. Et sic...
ne cā non potest antere d...
gna tamen causa papa p...
subsidium tempore. vt pu...
mitas inuaderet ab infide...
tali modo. Et aliter non ha...
b' habere sub iudicantem en...
lis collectandi secularia. Et...
An autem ad solum pap...
ta ad vnum vtrum p'ntētiā...
R'pōn. iab. in de qua con...
n' p'ntētiā qd non potest etiam...
hoc intelligi iab. quādo pos...
debetur. Si autem legat...
ser. p'ntētiā ad vnum destinat...
vnum p'ntētiā p'ntētiā q' n...
tera vide singularia s. Reg...
Queret etiam iab. vbi. P...
ri hospitali per executores...
pauperum dotari. et q' rec...
uereat p' quendam statum...
lunt auctoritate diocesani fi...
legis. An possit ma...
tio. Jo. an. consilium q' sic c...
vereret Zapos. Mouetur...
q' hanc nō hanc aliud sed ide...
cū religio sum facere q' h...
ro. c. scriptur. c. regula plus li...
trarium videtur q' voluntas...
nanda est de re. ma. Sicut...
Nec plus hoc casu continet...
non in. vj. Et in hoc dicitur...
placet iab. Ad argumentum...
le qui facit plus et magis cō...
quando minus continetur...
tur. ca. scriptur. als. secus. v...
minus non continetur sub...
verum simpliciter q' faceret...
le plus q' facere hospitali...
vna opera pietatis: que le b...
t' q' dicit.

Daxafrena
mulier h' p'ntētiā...
ra quod est in tra. c...
tata doret. licet in qui...
tata nō habeat locuz. vbi fm...
ma monachalia mulieris recu...
mulier iur. cōia. Habes aut'

Item Hosti. & Ber. hoc intellige ex causa: Nam papa non est dominus mundi quo ad proprietatem sed solum quo ad iurisdictionem & protectionem. ut tenet glo. & communiter doc. in phennio digestorum immo plus ibi Bar. dicit. qd imperator ibi etiam legem pdendo non potest auferre dominium rei nec sine causa. Et sic intellige. l. venditor. S. si con stat. ff. p. munita pre. qui. S. eo. singularis qd tum ad hanc materiam fm Bart. mag. qd alia lex que sit in mundo. Et si impator hoc facere no potest: mltomnis ciuitas: vniuersitas: vel aliquod collegium hoc facere potest. s. qd aliquid minuatur de patrimonio sine causa. Et sic concludit. qd ciuitas sine ca non potest auferre dominiū rei mee. Et magna tamen causa papa posset exigere a secularibus subsidium tempale. ut puta si ecclesia vel christiana inuaderet ab infidelibus. vel hereticis vel butismodi. Et aliter non haberet papa unde posset habere subsidium: tunc enim esset causa rationabilis collectandi seculares. Et ipsi tenerent obedire.

An autem ad solum papam pertinet destinata ad vnum vsum pium puerter in alium vsum. Respon. zab. in de. quia contingit. de reli. do. dicit qd sic. qd non potest etiam legatus de latere. Et hoc intelligit zab. quando possunt conuerti ad vsu destinatum. Si autem legata huiusmodi no possent puerter ad vsu destinatum: tunc bene ad alium vsu puerter pnt etia p inferiores. De hac materia vide singularia s. Legatus.

Querit etiam zab. ibi. Pone testator legauit fieri hospitale per executores in fundo suo r ad vsuz pauperum dotari. et qd rector poneretur et remoueretur p quemdam platum. Executores autē volunt auctoritate diocessani facere monasterium religiosorum. An possunt maxime p tradicente illo plato. Jo. an. consuluat qd sic cum quibusdam alijs: ut refert Lopus. Adnotetur quia qui melius r magis facit no facit aliud: sed idem. plus autem r ecclesia religiosorum facere qd hospitale. ff. acit de voto. c. scripture. r regula plus. li. vi. de re. iur. In eo trarium videtur: qd voluntas defuncti p lege seruanda est. de testa. tua. Sicut et forma mandati. Nec plus hoc casu continet minus. d. preben. cui non in. vi. Et in hoc videtur residere lopus. quod placet zab. Ad argumentum quando dicitur qd ille qui facit plus et in agis rē. Dic illud procedere: quando minus continetur sub maiori. r sic loquitur. ca. scripture. als secus. ut in qdōne nostra. nam minus non continetur sub maiori. Item non est verum simpliciter qd facere ecclesiam religiosorum sit plus qd facere hospitale: sed potius hec sunt diuersa opera pietatis: que se habent fm excedentia r excessa.

Parafrena ē quicquid mulier hz pter dotem. Et dicitur a para quod est iuxta. r frena quod est dos. quasi iuxta dotem. licet in quibusdam regionibus talia no habeat locuz. vbi fm p̄suetudinē vir omnia immobilia mulieris recipit in dotem r omnia mobilia sunt eōia. Habet autē parafrena pauilegi

nm ad instar dotis.

An autē bona mariti sint tacite obligata pro butismodi parafrenalibus. vide s. Dos. Addit tamē Hosti. qd si parafrenalia inferant in domum viri eo sciente: p̄nentur maritus depositi vel mandati: nisi dominiū translatum fuerit in maritum: qd non p̄sumitur: nisi expresse appareat fm eundem Hosti. qd tunc agitur conditōne certi vel sine causa vel ob causam. Et ista nomina important qd quis habet ius perendi actione psonali. i. iure quod respicit obligatōnem psonē. r no rei. De parafrenalibus non debet se maritus introumittere muliere inuita: q̄nis bonum videretur: vt sicut mulier se ipam viro p̄mittit: sic etiā p̄mitteret res suas.

Parentes. Vtrum filij teneantur alere parentes: Respon. filij locupletes tenentur nutrire parentes egenos. Sicut r econuerso. Et nomine parentum r filiorum r liberorum: intellige omnes ascendentes r descendentes. vt in aut. vt liceat ma. et autē. S. illud qz. coll. viij. Lestat tamē hec obligatio fm Hosti. si p̄nt illi sustentari de bonis p̄rijs: vel d suo officio. Intellige qm no sunt tales respectu dignitatis: aut nobilitatis qd eos dedeceret laborare. Et intellige nisi filij vel gentes p̄miserent tale crimen qd merito exheredari deberent. Et et? causas vide s. Hereditas. Item socer tenet alere nurū suam. Sicut r frater frēm vel sororē. Item tutor pupilli tenet alere m̄sem pupilli: vel sororē egenam fm Bar. in. l. si q̄s a liberis. ff. de li. agno. De hac mā vide s. Alimenta. Et quid p̄tineat appellatōe alimentorum vide ibi.

Parricida. p̄rie dicit qd p̄nt occidit q̄si parricida. S3 tñ lex qd punit p̄cidas locū hz in oibus ascendentijs r descendentijs in iur finitū. Item locū hz in vxore. viro. nuru. genero. vitrico. socero. patruo. auunculo. amita. p̄obina. patruo. p̄ono. nouerca. sponsa. p̄fe r m̄re sponsa r sponse. Et sicut intelligas si femina p̄dicatas p̄sonas p̄iunctas occiderit: vel ab eis occidat. Item qui emittit venenū vt hoc fieret. ff. e. l. iij. r. iij. Similiter om̄s p̄cij tenent. ff. e. l. vtrum.

Que est pena p̄cide? Rñ. fm leges est: vt p̄rio virgis eccl̄as: deinde sacco corij p̄sutus cū cane. et gallo gallinacio. vipera r simia in mari iactet vel i amne. p̄rimū: vt omnium elementorum vsu careat et celū sup̄stiti: r terra mortuo auferat. Et si mare vel amnis no sit. p̄rimus bestijs subijcet. L. co. l. j. ff. e. l. penni.

Patriarcha r primas sunt diuersa noia: s3 cōiter idem sunt in re. r. di. p̄uincie. Proprie tñ dicitur patriarche quatuor p̄ncipales. s. Constantinopolitanus. Alexandrinus. Antiochenus. r Ierosolimitanus. Et fm ordinē hic positū: est etiā eoz maioritas. extra de priu. antiqua. Alij vō. p̄rie dicuntur primates: vt Aquilegensis. Bradensis. Cantuariensis r huiusmodi.

Patronus

Que sunt privilegia quatuor principalium patriarcharum? Respondit quatuor sunt. Primus, est quia postquam ceperunt pallium a sede apostolica: conferunt pallium metropolitanis qui sunt sub eis. Secundum est. quod recipiunt fidelitatis et obedientie iuramentum pro se et romana ecclesia. Tercium quia faciunt ante se deferrri ubique cruce: nisi papa ibi fuerit: vel eius legatus utens insigniis papalibus. id est apostolice legationis: ut in dicto c. antiqua. et nisi in urbe roma. Quartum quia appellatur ad eos ommissis medijs. hec omnia habentur in dicto. c. antiqua. in ter. Sed glo. ibi tenet quod ad patriarchas de quibus ibi non possit appellari in provincijs sibi subiectis: omisso medio. Et ideo de episcopo non potest appellari ad patriarcham. Sed primo ad archiepiscopum. Sed Innocentius. et Hostius. et multi alij tenent contrarium. Et idem Specula. Et dicit Danomitanus quod hec opinio Inno. est magis communis. licet de. an. dicat aliam esse magis communem. Et multum facit dicto. c. antiqua. Nam hoc datur eis in privilegio. Sed si non possent appellari ommissis medijs: nullum esset privilegium: quia de iure communi appellatur ab archiepiscopis ad patriarchas. ix. qone. iij. c. si inter.

Sed que est iurisdictio ipsius patrieche. siue primatis in subditos suorum suffraganeorum? Respondit. secundum Ray. habent iurisditionem in octo casibus. Primus est. cum appellatur ad eos dicto. c. provincie. Et hoc intelligit Danomitanus. de archiepiscopis existentibus in provincijs deputatis ipsi patriarche. nam quilibet patriarcha habet plures provincias. De alijs autem archiepiscopis non habet se intronittre. et suorum archiepiscoporum patriarche sunt ordinarij: sicut archiepiscopi episcoporum. Secundus. cum vacat ecclesia metropolitana et postulat primas: ut disponat de rebus ad metropolitanum pertinentibus scilicet custodia. extra de offi. ordi. presenti. li. ix. Tercius ex consuetudine vel privilegio. ix. qone. iij. con questus. Quartus. si super arduo negocio dubitatur: nec potest in provinciali concilio terminari: tunc enim metropolitanus debet primatem consulere. xvij. distinctio de concilijs. Quintus. cum metropolitanus est negligens vel remissus potest supplere defectum eius. ix. questio. iij. cum sumus Sextus. quando aliquis conqueritur de archiepiscopo: primas est iudex. xi. qone. j. si clericus. Septimus. si subditus metropolitani conquerat primati quod iniuste ipsum excommunicavit: et primas remittat eum ad metropolitanum ut absolvat. et ille non possit absolutionem obtinere: poterit absolvi per patriarcham. Ita quod precipiat ei quod metropolitanus satisfaciat. Aliter reducet ipse eum in eandem sententiam: nisi confiterit eum iniuste fuisse excommunicatum. ut in. c. ad repemendam. de offi. ordi. Octavus est quod si archiepiscopus: vel episcopus fecit mandatum illicitum vel iniustum: et subditus appellavit ad papam: potest patriarcha declarare quod subditus legitime appellavit. ar. extra de

ap. sollicitudinem.

Mora nisi per Danomita. in dicto. c. antiqua. quod que daz sunt insignia dignitatis: denotantia superioritate seu potestate in loco. Et istis insigniis non potest quis vti extra territorium suum. Ita potest intelligi dictum. c. antiqua. ut patet etiam in c. ij. v. li. pen. vbi non potest archiepiscopus vti illis insigniis extra provinciam suam: quia hoc videtur tendere in preiudicium aliorum: ne in eodem loco videantur plures esse prelati. Ex quo inferitur quod patriarcha. archiepiscopus. vel episcopus non potest solemniter benedicere populum extra suam diocesim vel provinciam: quia per talem benedictionem dimittuntur peccata venialia: que dimitti non possunt nisi per superiorem. de penis. et remissis. quod autem. Quaedam sunt insignia denotantia dignitatem in persona insignita: vel pfectionem. Et istis insigniis potest quis vti extra provinciam suam et iurisdictionem suam: ut portare anulum: vel celebrare in pontificalibus: et similia. Et idem forte posset dici de cauda quaz portari facit episcopus: cum non denotet superiorem potestatem in loco sed quandam gravitatem.

Patronus. siue ius

Patronatus. Ius patronatus secundum Hostium. est potestas presentandi instituentium ad beneficium ecclesiasticum: simplex tamen et vacans secundum Ray. Hof. Inno. et Ber. Et provenit ut Hof. dicit de ecclesie fundatioe dotatione: aut soli collatione. xvj. questione. vij. filijs. et. c. quicquid. q. unde ver. Patronum faciunt dos. edificatio. fundus. Et ius patronatus secundum diversas regiones diversimode nominatur. Quandoque dicitur ad invocationem. extra eodem. quia clerici. Quandoque videtur dominatus: vel custodia: siue guardia. extra eodem. preterea. et. c. quoniam. Quandoque dicitur ius frequentationis: vel pessionis. xvj. q. vij. pie mentis. De ceteris omnia per eodem supponunt.

Quod ius competit patrono ecclesie? Respondit. quadruplex ius competit ei. unde ver. Patrono debetur honor. onus. emolumentum. Presentet. presit defendat: alatur egenus. Primus ergo est quod habet presentare instituentium ad prebendas: siue ecclesias non collegiatas. extra eodem. fere per totum. In collegiatis vero: non electioni fiende: sed iaz facte postulat assensum patroni. extra eodem nobis. Secundum est quod quasi principalis et primus in processione incedit dictum. c. pie mentis. et. c. frugentis. xvj. q. vij. Tercium est quod defensio precipuus est ecclesie. Et ideo tenetur eam defendere ab omnibus oppressoribus. xvj. q. vij. filijs. Quartum est quod si vergat ad inopiam: alendus est de bonis ecclesie dicto. c. filijs. Item in ipsa fundatione potest patronus laicus de consensu episcopi certum censum retinere. extra eodem. preterea. el secdo. Secus autem si post fundationem vellet exigere aliquid servitium: vel aliud gravamen inferre: quod hoc non potest: ut ibi dicit panos. nisi fuerit reservatum per episcopum tempore fundationis ecclesie: vel alsi sit iure cau-

Patronus

recedere ex toto a prior non daretur facultas ep̄o
instituenti quem vellet: cui? p̄trarium ibi cauetur
Et ideo inter plures p̄sentatos a p̄ono laico. ep̄s
debet eligere idoneorem. Si v̄o est collegiū: vel ec-
clesiastica plona variare nō p̄t: sed primus est p̄-
ferendus. Et addit panor. de mente Inno. q̄ p̄-
sentatio ipsius h̄z vim electionis: q̄ sicut electores
variare neq̄unt. vt in. c. publicato. de elec. Ita nec
presentantes. Et intellige de patrono ecclesiastico
cui competit presentatio iuris ecclesie. Secus si iur
re patrimonij: quia tunc idem est per omnia in eo
quod in laico. Et vide bonam glo. in clem̄. ij. e. ti.

¶ Sed pone q̄ sint duo patroni vnus clericus et
alius laicus qui p̄mo p̄sentauerūt vnū. Deinde
variando laicus p̄sentauit aliū. nunquid habeat
locū dispositio. d. c. cum autem. vt sic ep̄s possit
gratificare? Panor. in. d. c. cum autem. dicit q̄ nō
quia primus est potior: cum fuerit p̄sentatus ab
vtrōq̄: secundus v̄o t̄n̄ a patrono laico. Itē licz
patronus possit variare in p̄iudiciū p̄sentati: non
t̄n̄ in p̄iudiciū patroni.

¶ Quid autē si sc̄do p̄sentatus est idoneor: primo
vel ec̄tra. nunquid ep̄us habebit optionem. Joh.
an. videt sentire q̄ sic. Sed panor. in. d. c. cum au-
tem. tenet oppositū per. c. si forte. lxxij. di. vbi dicit.
q̄ vbi vota sunt paria: preferendus est qui maiori
bus iuuat meritis. Et. d. c. cum autem. facit p̄ hac
opinionē: dum ponderat q̄ secundus erat eq̄ ido-
neus. Secus ergo si magis idoneus. Et putat pa-
nor. q̄ si magis idoneus postergaret posset appel-
lare: quia id p̄mittitur iudicio ep̄i tanq̄ bono viro
Nam verbum. iudiciū. sapit discretōnem. et arbi-
trium boni viri.

¶ Sed querit de questōne quotidiana. Pone q̄
patroni variant in pari numero. vt puta. q̄ vnus
p̄sentat vnū. et aliter aliu. nunquid ep̄s habe-
bit optionem instituenti quem voluerit? Jo. an.
adducit. d. c. cum autem. in ar. q̄ sic. Quidā tenuerunt
oppositum. Sed Panor. in. d. c. cum autem. tenet
primum dictum. et allegat glo. notabilē. xvj.
q. viij. si plures. et Inno. in. c. j. extra eo. Et h̄c opi-
nionem tenuit Bas. de cal. et. d. Lar. Quinimo
de iuris rigore posset attentari q̄ ep̄iscop⁹ potest
etiam instituire extraneum. ex q̄ patroni nō cōcor-
dant. hec panor.

¶ An autē ep̄s instituyendo sc̄dm sit puniend⁹ aliq̄
pena: quia postergauit primum. Rñ. Panor. i. d.
c. cum autē. dicit q̄ aut spreuit instituire primum si-
ne causa: et tunc h̄z locū pena. c. pastoralis. e. ti. aut
nō spreuit instituire: sed distulit vt h̄et cāz exami-
nandi: et ante institutionē patron⁹ p̄sentauit aliū:
et tūc nō debet puniri aliqua pena: q̄ vnus est au-
toritate legis.

¶ Quid si vnus p̄struat ecclesiam et plures ei suc-
cedunt: nunquid omnes erunt patroni. Rñ. glo. in
c. j. extra eo. dicit q̄ ius patronat⁹ apud quemlibz
heredum est insolidū etiam si ex inequalibz parti-
bus sint heredes. Et p̄petit cuiuslibet patrono quo
ad omnes effectus preter sacerdotis presentatiōem.
que est ita apud omnes cōiter q̄ apud nullum sint

gulariter. Et hoc p̄m̄niter tenet a doc. Licet for-
san vt dicit Inno. pinguior sit vox illius qui plus
habet in hereditate. Et ratio est fm̄ glo. quia cum
istud ius sit indiuisibile: nō possumus dicere vnū
habere duas partes in hoc iure: sicut habet in he-
reditate.

¶ An autē ius patronatus transeat ad heredes
extraneos. An t̄n̄ ad suos. Rñ. Panor. in. c. cum
seculum. extra eo. dicit de mente Inno. et Jo. and.
q̄ transfertur etiam in extraneos: quia si filij soluz
succeederent: non posset patronus transferre in ali-
am personam etiam cum vniuersitate. Quis cō-
trarium apparet in dicto. c. cum seculuz. et. c. illd.
extra eo. Et ideo dicit q̄ ius patronat⁹ transfertur i
quoscuq̄ heredes. Hoc idem sentit. fede. dese.
in. consi. suis dicens q̄ si filia dotata non succedit
patri: quia renunciauit hereditati: non succedit in
iure patronatus cum filijs masculis. Et ex hoc col-
lige duo. Primo. q̄ si filia ē heres succedit sic ma-
sculus in iure patronatus. Secundo habes q̄ ius
patronatus regulatur ab hereditate etiam inter fi-
lios. Et sic filius qui non est heres non succedit in
iure patronatus. Et hoc etiam sentit Jo. an. in. c.
si v̄o. eo. ti. vbi dicit. q̄ vbi est p̄suetudo: vt in an-
glia: q̄ solum primogenitus succedat alij filij non
succedent in iure patronatus. De hac materia vi-
de singularia d. Emphiteosis. et. c. feudū.

¶ An autē ius p̄onatus possit titlō legati trāsseri. R.
Panor. in. d. c. cum seculū. refert Jo. an. dicere q̄
quēdam modū ius p̄onatus p̄t donari. Ita et lega-
ri. nam legatū est quedā donatio a testatore facta.
vt in fr. de lega. in prin. Et ideo inferit q̄ si legatur
ecclesie nō est necesse interuenire p̄sensuz ep̄i: sicut
nec in donatiōe inter viuos. Si autē legat laico vel
clerico noie p̄no: tūc d̄z interuenire p̄sensuz ep̄i:
sicut in donatiōe. Dicit t̄n̄ hoc sp̄ale fauore vltime
volūtatū vt p̄sensuz ep̄i possit interuenire etiā ex
postfacto. S̄z p̄sensuz est vt h̄et p̄sensuz tpe testam̄-
ti: vel aū morte testatoris. S̄z fed. fuit in singulari
opi. q̄ possit trāsseri titulo legati sine p̄sensuz ep̄i
Doubt: q̄ iura indistincte dicit q̄ transfert suc-
cessionē: nec distinguūt inter legatū et hereditatez.
Nam is q̄ h̄z ex legato: h̄z ex successione. Sed alij
moderniores doc. cōiter tenent oppositū: et maxie
Cal. q̄ dicit. q̄ aū p̄sensuz ep̄i ius p̄onatus p̄sistit
apud heredē: q̄ ex ordinatiōe laici ius p̄onatus nō
p̄t in aliu trāsseri. qd plus placet panor. q̄ iura
cōiter loquunt de filijs vel heredibz: non autē de le-
gatarijs. vt in. c. filijs. xvj. q. vij. et extra eo. c. j.

¶ An autē heredes succedat p̄ stirpes vel p̄ capita.
R. panor. in. d. c. j. et. e. dicit hodie eē determinatuz
q̄ p̄ stirpes. vt in cle. si. extra. e. Et iō si plures suc-
cedat vni ex duobz p̄onibus ecclesie: om̄s habent lo-
co vni. Et nota panor. ibi q̄ si p̄ instituit filiu vel
filia in re certa et c̄nē vlem heredē. ius p̄onatus
trāsit in filiu vel filia: h̄ in heredē vlem. Si plures
sunt heredes: om̄s efficiunt p̄oni.

¶ Quid si patroni sint plures et nō concordant in
presentando? Rñ. ille debet p̄fici: qui maioribz iur
natur meritis et a pluriū eligi. extra eo. quoniam.

¶ In mensuris et equalitate
lucy de si fore. Si omnia
pus dicere q̄ accidit: et
li. d. c. Si no. ad d. d. de
tra de elec. venturū. S
in fine scandalis: sic ep̄i
posset melius videtur exp̄
am. Item Dasi. qui ad d.
ecclesiam ordinare non pos
dicere debet et reliquias et
verendum extra eo. c. j.
genium est de reliquijs q̄
p̄sensuz de reliquijs qui
p̄sensuz et motione illarum
line sic possit p̄p̄: vel
ritum putat recurrerendū
extra de offi. e. c. j. Et hoc
sc̄ndam dicitur: tunc c.
l. d. vt constitueretur. Et i
diz p̄sensuz in ecclesia ab ep̄
pellatiōe ecclesie: qui cui
in vltimo ecclesie: aut in
abit. extra de offi. e. c. j. cum v
¶ Nam quid patroni possit
tenet vltimo p̄sentent: Rñ
q̄ sic. S̄z Inno. ad placet. Q
netus est: si se p̄cedat: et
¶ Quid si inter presentando
patronus? Respon. si finita
nam de quo dicitur est imp
arbitrio iure eius qui euicit
et. c. si v̄o.
¶ Quid si patronus p̄sent
indignum. R. d. p̄n. si p̄sent
poriōne ecclesiastica p̄sentat
lucy de elec. cum in
neg. pe. c. licet. Similiter et
tronus laicus sit: p̄sentatus est
ex voce: vltimum est ad sup
p̄sentat: dicit. Et v̄o ad d. si
pus si interuenit: p̄sentat
eo.
¶ Vtrum patronus possit
Rñ. no. quantumcumq̄ sit
vetras. Si tamen plures sit
vnum de se p̄sentare. doc. In
Panor. in. d. c. per vetras. vt
si ep̄s confert sponte et motu
patrono. Nam quid valeat q̄
quia institutio facta sine p̄sent
ita vel irritanda. vt in. c. illa
vni tenet p̄m̄niter p̄ doc.
etiam patronus acceptando
sine. nec hoc casu videtur si
habet cognem a se: sed a supe
tu autorem interuenit et p̄
etiam eodem.
¶ Vtrum pater possit p̄sentare
Rñ. p̄sentando sit idoneus
p̄sentat: et alius sit Inno. d.

q' si numerus est equalis: recurrendus e' ad merita
lucij. di. si forte. Si omnia sunt equalia: pot' episcopus
dicere q' pcedent' r iterum p'sentent. lxx. di.
si duo. Si no pcedant: locus est gratificati. ex
tra de elec. venerabilem. Sed si neuter potest po
ni sine scandalo: tunc episcopus ecclesiaz ordinabit
p'out melius vident' expedire. vt in dicto. c. quoni
am. Idem Hosti. qui addit. q' si episcopus talem
ecclesiam ordinare non potest: tunc ecclesiaz inter
dicere debet r reliquias extrahere in patronorum
verecundiam. extra eo. c. j. et. ij. Et fm doc. intelli
gendum est de reliquijs que sunt extra altare in ca
p'is: scilicet de reliquijs que sunt sub tabula altaris
Nam et motione illarum extrahetur altare. Qd
si nec sic possint ppe'ci: vel ad concordiam reuoca
ri: tunc putat recurrendum ad brachium seculare
extra de offi. or. c. j. Et hoc verum: nisi ex his mar'
scandalum ouertur: tunc enim onuttenda forent.
l. di. vt constitueretur. Et interim durante discor
dia ponetur in ecclesia ab episcopo yconomus ap
pellatiōe cessante: qui eius fructus: aut expendet
in vilitatem ecclesie: aut instituendo fideliter res
nabit. extra de offi. or. c. i. et vos.

¶ Nunquid patroni possunt inter se pacisci vt al
ternis vicib' p'sentent? Rñ. fm Ber. et Hosti.
q' sic. S' Inno. nō placet. Qd pōt intelligi. q' bo
neficus esset si se pcederet semp.

¶ Quid si inter presentantes sit questio. quis sit
patronus? Respon. si finita nō fuerit infra termi
num de quo dictum est supra. Episcopus institu
at. saluo iure eius qui euicerit. extra eo. quoniam.
r. c. si vo.

¶ Quid si patronus presentet non idoneum: seu
indignum? Respon. si patronus sit collegium: vel
persona ecclesiastica priuatus est. p ea vice iure p
sentandi. extra de elec. cum in cunctis. extra d sup.
neg. pre. c. sicut. Similiter etiam fm quosdam si pa
tronus laicus sit: priuatus est iure presentandi. p
ea vice: r deuolutum est ad superiorem: vel saltem
pauari debet. Et tñ vt addit Inno. hñ facit episcopus
si interim remittat p'ouisionem patrono laico.

¶ Vtrum patronus possit presentare seipsum?
Rñ. non: quantumcumq' sit idoneus. extra eo. p
vestras. Si tamen plures sunt patroni: bene pōt
vnum de se p'sentare. hoc Ho. Sof. r Ber. Idez
Pano. in. d. c. per vestras. vbi etiaz querit. Quid
si eps confert sponte r motu proprio beneficium ipi
patrono. Nunquid valeat collatio? Videt q' nō
quia institutio facta sine p'sentatione patroni: est ir
rita vel irritanda. vt in. c. illud. extra eo. Contrari
um tñ tenet p'muniter p doc. Mechob. qd dictum
est: q' patronus acceptando collationē videt con
sentire. nec hoc casu videtur se ingerere: quia non
habet originem a se: sed a superiore. Item presenta
tio interdum interuenit ex postfacto: vt in. c. si vo.
extra eodem.

¶ Vtrum pater possit p'sentare filium vel nepotem?
Rñ. pōt: dñ modo sit idoneus: quipoti' videtur
p'standus q' alius fm Inno. Sof. r Ber.

¶ Vtrum ius patronatus sit spūale. Rñ. ius pa
tronatus directe nō dicitur ius spirituale. eo q' ca
dit in laicum: fm quid. pōt dici spirituale: eo q'
p ipsum prestatur via ad consequendum spiritua
le beneficium. Ideo etiam vocatur annexus spū
tuali. extra eo. de iure.

¶ Qualiter ius patronatus transferatur in aliu.
Rñ. fm Hosti. quatuor modis. Primo. quidem
per successionem hereditariam. de quo dictum est
supra. Secundo. ex p'mutatione: quia cum alio spū
rituali permutari potest. extra de rerum p'mu. ad
questiones. r. c. si. Tercio. ex donatiōe. extra eo. p
terea. Quarto. ex venditiōe. quia licet non possit
vendi specialiter. extra eo. de iure: tamē transit cum
vniuersitate: nisi de ipso specialiter excipiat. ex
tra eodem. ex literis. et. c. cum seculum. Similiter
transit cum vniuersitate in conductione ad firmam
seu ad pensionē. d. c. ex literis.

¶ Vtrum possit pignori obligari. Respo. de hoc
sunt opinionēs. Quidam dicunt q' potest obliga
ri cum vniuersitate. verio: tamen videtur opinio
Inno. q' nec simpliciter: nec cum vniuersitate po
test pignori obligari. Et hec opinio Inno. potest
verificari ex eo q' creditor: non potest vti re pigno
rata: nec debitor: quando transfuit in creditorem.
Et sic cum neuter possit presentare fieret detrimē
tum ecclesie. quod non debet esse. d. c. cum seculū.

¶ Vtrum possit in feudum dari. Rñ. cum vni
uersitate dari potest. d. c. cum seculuz. S' spūaliter
et expresse fm Hosti. nō pōt: q' feudum requirit
homagium: qd est rei temporalis.

¶ Queritur de questione notabili. Supradictum
est q' valet p'sentatio facta a pluribus. nunquid sit
necesse vt conueniat maior pars habito respectu
ad omnes patronos. An sufficiat maior pars: ha
bita comparatione ad minorem partem. Exempla
quatuor sunt patroni. Duo p'sentat vnum. terti'
p'sentat alium. quartus alium. P'sentat' a du
obus: non habet maiorem partem omnium: sed ha
bet maiorem partem habito respectu ad alias p'sen
tationes. Pano. in. c. qñi. extra eo. refert Jo. and.
dicē: q' aut p'sentatio sit ab istis vt a collegio: et tñ
requiritur maior pars respectu totius collegij: aut
isti p'sentant tanq' singuli: vt communiter faci
unt laici qui ex patrimonio habent ius patronat'
et tunc sufficit maior pars respectu aliarum partium.
Et sic intelligit. d. c. quoniam. Et nota singulariter
hoc dictum: quia facit ad multa. vbi enim plures
habent explicare aliquem actum: sp' debes anim
aduertere vtrum habeant hanc potestatem vt col
legium: vel vt singuli. vt primo casu requirat ma
ior ps totius collegij. Secundo vo sufficit maior ps
respectu aliarum partium. Et p hoc dicit Pano.
q' cessante iure speciali non valet electio rector' fa
cta per scholares: nisi interueniat maior pars tot'
vniuersitatis: nec sufficit maior pars cōparatione
minorum partium. Et ideo si in vniuersitate sunt
L. r. l. eligunt vnū. et. r. v. alium: r reliqui alium:
nllā e' electio: q' n' repit facta a maiori pte vniuersi
tat': q' scholares eligūt vt collegiū r n' vt singli. Et

Peculium

et his deciditur alia questio nō minus notabilis. Nunquid patroni debeant simul conuenire in presentationis actu. An vō quisq; possit per se presentare: vel aliqui communalis non vocatis? Joban. an. ex predictis infert. q; si habent presentare vt collegium: debent omnes vocari. als non vocat? posset agere de contemptu: vt in. c. quod sicut. et in. c. bone. de elect. Sed si presentant vt singuli: hoc nō est necesse. Et hoc dictum etiam sequitur Federi. de se. Sed Panormita. dubitat an hoc dictum sit verum per notabilem theoreticam Bart. in. l. omnes populi. ff. de iusticia et iure. vbi dicit q; siue a collegio consensus sit explicandus siue a pluribus vt singulis: dummodo in actu maior pars preiudicet minori parti: semper debent isti esse simul per legem iurisgentium. ff. de pactis. Et hoc plus placet Panormitano. Nam ex contrario dicto maior pars patronorum posset negligere minorem partem: que si fuisset presens potuisset inducere minorem ad aliam partem. Et pro predictis facit quod notat Barto. in. l. duo ex tribus. ff. de re iudicata. vbi dicit q; si vnus ex tribus: vel pluribus iudicibus dixit opinionem suam in presentia aliorum: nec potuit illos trahere ad suam opinionem: s; recessit et noluit esse presens in sententia ferenda: et alij postea ferant sententiam: sententia est nulla. contrarium tamen tenet Inno. in. c. Raynaldus de testa. quia fm cum in predicto casu perinde est ac si ille esset presens et contradiceret: quo casu valet sententia plurium: vt in. c. fina. de re iudica. et in dicta. l. duo. Sed Panormitanus in. c. causam. el. primo. de offi. dele. putat veras dictum Bart. quia presentia exigitur omnium: quia habent iurisdictionis exercitium pro parte. vnde reperit vñ sententia lata a non habentibus potestatem insoludum. Ad idem allegat textum in. c. cum ab vno. de re iudica. libro sexto. vbi dicitur q; vnus ex pluribus debet ferre sententiam alijs mandantibus. als nō tenet sententia si ille tertius non mandauerit. nec iniam dixit.

Peculium est quadruplex. Quoddam est castrense: quod filiusfamilias acqrit occasione militie a parentibus: vel ab alijs donatur: vel ipse acquirit in militia.

Sed queritur quid si relinquatur predium vt vendatur. et inde sibi emat equos. arma etc. an enumerabitur in castrensi peculio? Rñ. Bart. in. l. si forte. ff. de castren. pecu. dicit q; sic. Tamen vt plenus ista materia liqueat distinguit. q; quandoq; donatur: vel relinquitur filiofa. ab eo qui sibi erat notus per militiam: et tunc indistincte in castrensi peculio aggregatur. vt. ff. eodem. l. quinta. Quandoq; donatur ab alio. Et tunc distinguit. Quaedam enim sunt res nullo modo apte ad castrense peculium: vt immobilia. Et ista non sunt castrensis peculij: etiam si fuisset expressum: vt est casus in deca. l. si forte. nisi fuisset dictum q; vendatur. vt dictus

est supra. Quedā sunt res omnimode apte ad castrense peculium: vt equi. et arma est tunc erunt castrensis peculij. vt. ff. eo. l. quarta. Quedā sunt res que possunt esse apte ad castrense peculium et ad alia: vt serui. Et tunc in istis distinguit. aut fuerint relicte: vel donate nominati ad hoc: et erūt castrensis peculij. Aut fuerint simpliciter donate vel relicte: et tunc secus. vt. ff. eodē. l. simili. Et nota hęc distinctionem: quia est valde singularis. et facit ad multa. Quoddam est quasi castrense. Et dicitur q; si castrense omne quod acquirit filius ex publico: et ex publica causa. vt puta. ex officio aduocatonis et notariatus. Secus autem si et officio procuratoris: quia non est officium publicum. Item illud: quod querunt carpentarij: seu muratores laborantes in publico non dicitur esse quasi castrense: quia non habent ex publica causa: licet sit salariū publicum. Secus tamen est in ingenieris communis fm Gal. in. l. si. l. de in officio. testamen. Et idem in clericis: quia que querunt ex beneficijs dicitur quasi castrensia. et de eis possunt testari. l. sacrosanctis. l. de episcopo. et clero. Quod verum intelligit beneficijs sine cura. Secus si cū cura. vt est glo. in. c. si. de offi. ordi. li. vi. Et idem dic de eo quod obuenit presbyteris et clericis de officio suo. et quolibet dicto peculio pater nihil iuris habet. quin potius ipse filius in eo paterfam. censet. vt dicta. l. si. Et ibi etiam habetur. q; id quod lucratur: medicus in quasi castrensi imputat. Idem de magistris liberalium artium.

Sed quid dicemus de aduocatis et huiusmodi: qui nunc non habent salarium ex publico: sed si habent: habent a clientulis: nunquid tale lucrū computabitur in quasi castrensi? Respon. Bart. in lege fori tui. l. de aduocaf. di. indi. dicit q; salaria: que percipiunt aduocati a clientulis succedūt in locum salariorum: que olim recipiebant a publico. Et sic poterūt testari et facere omnia.

Quid autem si aliquis relinquit filiofam. aduocato aliquid ad emendum libros: vel forte aliquā domina dat sibi equū causa eundem: per officia. nunquid istud enumerabitur in quasi castrensi? Respondeo. Barto. in. l. si mulier. ff. de ca. pecc. dicit. q; sic.

Quero. Pone. pater emit filio libros. vtz computentur in quasi castrensi an vero veniant conferendi fratribus? Respon. Bart. in. l. prima. §. nec castrense. ff. de colla. bo. post multa distinguit. q; quandoq; pater emit libros solum nomine filij: non tamen tradidit: nec expressit se donare vel le tunc ille res sunt proprie patris. vt. l. de castrensi peculio. l. prima. libro duodecimo. Nam traditio requiritur vt videatur donare. vt. l. de donati. inter virum et vxorem. l. si filij. Quandoq; pater emit nomine filij et sibi tradidit: vel dixit se illos se bro donare. Et hic aduertet. Nam si iste filius erat iam aduocatus vel doctor: tunc tanq; sit quasi castrense peculium non venit in collationem. vt dicta. l. prima. l. de castren. pecu. et. ff. de castren. pecu. l. castrense. Et hoc casu pater non potest istam

donationem rescire. tan
nec venit in collationem
Sed si filius de non erat d
sed libellus. si quidem con
ante patris morte: sic nec
efficiatur in lib. quasi ca
firmatur donatio. arg. l. de
opibus. Similiter non veni
dicit. §. nec castrense. Si v
teq; studium complectur. t
si castrense peculium. quia
penam: quia non habet
nibus que penam in dic
Rece enim reperiamus q;
repeculium quasi castrense
non reperitur in libellari
eodem privilegio que mag
art. h. r. Et ideo isto casu de
alia simpliciter donacione. que
matur. non venit in collatio
fm Barto. in. l. cum oportet
fecerunt dicitur quod ex sub
tur. Et glo. ibi dicit. q; hoc dicit
vt comprehendat omne id quod
venit. vt. l. admo. ff. de acquire
vel. c. p. l. sed si plures. §. in ar
Sed quero. Pone q; pater
vnde de alere. r. ipse ex fructu
et. An istud dicitur profectum
cum oportet: vt referat ibi. Ba
cantur et re patris profectici.
Sed Barto. dicit se intellige
qui datur colono. nam si filius
coleret. pars quam ipse lucratur
et opera sua esset aduentum
Pater pro dicit intelligo de e
ri et fructibus simpliciter. Si
illos quamdam negociationem fa
tus est. tunc esset lucrus et in
certum profectum: vt. l. si ad
lige dicit.
Quero. Quia si pater dedit fi
ipse filius in dicitur an an
tam: Glo. in dicta. l. cum oportet
sic. Sed Barto. dicit. q; glo. ista
fm illa iura. fm que vltra erat
intra bodierna. fm que iura vñ
si acquiritur patri. quia debet
et dedit q; filium. nihil querit
mus. ff. de acqren. possessi. §. si
et factio. nisi poneret filium
si patris: tunc enim cum vterq;
interuenit queritur patri. semper
inter quod ipse filio debetur pro
dicitur alia mercantia quam filius
veneris. Nam lucrum quod d
nec profectum. vnde tamen
in. c. §. nec castrense. vbi circa
filij lucrum est casu pecunia p

donationem reuocare. tanq̄ incontinenti valida necueniet in collationem: vt dicto. S. nec castrense Sed si filius ille non erat docto: nec aduocatus. sed scholaris. si quidem compleuit studium suum ante patris mortem. & sic incepit quasi militare. & sic efficiuntur isti libri quasi castrensis peculij. et confirmatur donatio. arg. L. de donatio. l. siue emanripatis. Similiter non venient in collationem: vt dicto. S. nec castrense. Si vero pater est mortuus ante q̄ studium compleatur. tunc nō potest dici quasi castrense peculium. quia qualitas p̄sone hoc nō permittit. quia non habet aliquam ex illis dignitatibus que ponuntur in dicta. l. si. L. de inoffi. test. Licet enim reperiamus q̄ doctores possint habere peculium quasi castrense & aduocati. tamen hoc non reperitur in scholaribus. nec debent gaudere eodem privilegio quo magistri: vt. l. j. L. de excu. arti. li. x. Et ideo isto casu debemus dicere. sicut de alia simplici donatione. que si morte patris confirmatur. non venit in collationem. & specialiter hoc fauore studentium. Tertium est profectitium. Et fm Barto. in l. cum oportet. L. de bo. que libe. pfectitium dicitur quod ex substantia patris p̄ficiatur. Et glo. ibi dicit. q̄ hec dicitur. et large accipitur vt comprehendat omne id quod occasione patris obuenit. vt. l. aditio. ff. de acquirend. hereditate. & de vul. & pu. l. sed si plures. S. in arrogato.

¶ Sed quero. Donec q̄ pater dedit filio fundum vt inde se aleret. & ipse ex fructibus fundi lucratus est. An istud dicatur profectitium? Glo. in dicta. l. cum oportet. vt refert ibi Bart. dicit q̄ sic. quia dicitur et re patris proficiat. ff. ad trebel. l. balista. Sed Barto. dicit se intelligere illam glo. in fundo qui datur colono. nam si filius ipse suis manibus coleret. pars quam ipse lucraretur ex fructibus: vt et opera sua esset aduentitium dicta. l. cum oportet. Preterea predicta intelligo de eo quod filius querit ex fructibus simpliciter. Si enim de fructibus illis quandam negotiationem faciat & ex hoc lucratus est. tunc esset lucratus ex sua industria. nec diceretur profectitium: vt. l. iij. ff. ad. l. fal. Et ita intellige hic.

¶ Quero. Quid si pater dedit filio pecuniam. et ipse filius inde fecit usuras: an hoc dicatur profectitium? Glo. in dicta. l. cum oportet videtur dicere q̄ sic. Sed Barto. dicit. q̄ glo. ista posset procedere fm illa iura. fm que usura erat permissa. Sed fm iura hodierna. fm que iura usura est prohibita. nihil acquiritur patri. quia de his que acquiruntur ex delicto p̄ filium. nihil queritur patri. vt. l. quod seruus. ff. de acquiren. possessi. ff. pro socio. l. q̄ autem ex furto. nisi poneris filium fecisse usuras ius patris: tunc enim cum vterq̄ teneatur ad restitutionem queritur patri. semper tamen dico deducto eo quod ipsi filio debetur pro operis. Et idem dico in alia mercantia quam filius fecisset de pecunia patris. Nam lucrum quod attribuitur pecunie est profectitium. vide tamen eundem Barto. in dicto. S. nec castrense. vbi circa hoc dicit. quod si filius lucratus est cum pecunia patris sine aliquo

onere suo. tunc dicitur profectitium. Sed si lucratur cum pecunia paterna & onere suo. tunc dicit q̄ aliquod lucrum attribuitur pecunie tanq̄ profectitium. & debet communicari. Aliud vero quod filius querit ex opera sua est aduentitium. dicta. l. cum oportet. Et communis consuetudo est q̄ medietas lucri detur persone. alia medietas pecunie attribuitur. pro hoc facit. L. pro socio. l. j. Nec Bartolus.

¶ Quero. Quid si filius faciens mercantiam iuit in franciam pro mercantia cum pecunijs patris. & occasione huius captiuit benivolentiam regis. qui sibi donauit quedam. An hoc erit profectitium? Specu. videtur tenere q̄ sic. Sed Bartolus in dicta. l. cum oportet. dicit hoc dictum Spec. esse contra casum. l. socium qui in eo. ff. pro socio. Sed idem Bart. in dicto. S. in arrogato. dicit q̄ quicquid filius habet beneficio patris. seu eius occasione. dicitur profectitium. Hoc tamen limitari debz sic. qd filius habet beneficio patris. intellige quando beneficium patris est causa proxima: vel immediata. Sicut verbi gratia. Reperiis filium meum in anglia. & das sibi aliquid quod non dares nisi ppter me. unde sum causa proxima. Secus si pater esset causa remota. quia propter patrem meum habui noticiam cum quodam domino. diligit me plus q̄ patrem meum. Lerte illud quod daretur mihi ab illo domino. non erit profectitium sed aduentitium. hanc distinctionem ponit text. in dicta. l. socium.

¶ Vtrum autem pecunia data a patre filiosa. dicitur profectitia vel aduentitia? Dic' fm Bart. q̄ aut precesserunt merita filij. que si quilibet extraneus fecisset idem habuisset: et tunc erit aduentitia. Et per consequens non comunicanda. & tenet donatio etiam a principio. nec potest reuocari. Aut non donat ppter merita sed vt filio. Et sic est simplex donatio. De hoc vide supra diffuse. Donatio primo. Et an pater usufructuarius si monachus extinguatur usufructus quem habet in aduentitijs filij. Et an pater teneatur facere inuentarium de dictis aduentitijs. & de donatione facta a patre filio in actu emancipationis. an sit simplex vel ob causa & multis alijs vide ibi singulariter. Quartū peculium est aduentitium. qd acquiritur ex industria vel donatione facta aliunde q̄ intuitu patris: vel aliter aliunde proueniat ex euentu vel fortuna. fallit tamen in rebus que ab imperatore vel augusta donantur per. l. cum multa. circa finez. ibi. sed ad similitudinem castrensis peculij. L. de bo. que libe. Et quo infert Ludo. q̄ idem est in donatis filio p aliquem regem: quia quod statutum est generaliter de maiestate imperiali. Idem intelligitur statutuz particulariter de regali maiestate. allegat notata p Innocen. in. c. super quibusdam. de verbo. signi. In aduentitijs tamen filiosum. acquirit proprietatem. sed pater habet usufructum donec vixerit. nisi sibi remittat usufructum: vel nisi ab aliquo sibi detur: vel relinquatur hoc pacto: vt ad patrem non pertineat usufructus. vel nisi succedat

Pedagogium

Filius vna cum patre in hereditate fratris vel sororis: vel nisi quando pater noluit assentire filio aduenti alicuiam hereditatem: vel nisi patre matrimonium minus legitime soluerit: bona filijs applicetur. vt in autentica. vt nulli iudi. §. quia vero. De predictis vide supra diffuse Donatio primo. Nota tamen qd in bonis paternis filius non habet aliam potestatem. nisi quia debet aliter: etiam si esset emancipatus vbi egeret. et aliter sibi comode et honeste prouidere non posset sicut et conuerso. vide supra Alimenta. r. c. Parentes. Et si pater voluntatem patris acciperet de bonis eius. rem alienam contractaret. et sic furtum committeret. Et si in futurum vel post mortem patris haberet vnde restituere teneretur in conscientia. Nota etiam fm Panor. in rubrica de pec. de. qd quo ad clericos et laicos ista peculia non videntur differre nisi in aduentio. Et intellige de clericis filijs. Nam p clericatum non eruntur a patria potestate in temporalibus. licet glo. aliud senserit et minus bene in. c. indecorum. de eta. et quali. Sed Inno. tenet ibi primum et cetera. vbi est spale in eplo.

¶ An autem illud quod est laicis aduentitium sit clericis castrense vel quasi? Vide supra. Clericus quarto.

¶ Queritur de questione notabili. Pater filijs fam. commisit crimen propter quod si esset paterfamilias. omnia eius bona publicari deberent. et habet bona aduentitia. An proprietates bonorum aduentitiorum veniant publicanda. vsu fructu ipsorum bonorum apud patrem dimisso. fm qd de iure dimitti debet? Rñ. Quidam dicunt qd sic. Nam iste filiusfam. tale delictum commisit. ex quo de iure veniunt publicanda. ergo publicabitur proprietates bonorum aduentitiorum que est propria ipsius filij. vt in dicta. l. cum oportet. Item delicta non debent remanere impunita. l. ita vulneratus. ff. ad. l. aquil. ergo dicendum est qd publicabitur proprietates bonorum aduentitiorum: ne delictum filiusfam. remaneat impunitum. Sed in contrarium est communis opinio doctorum. Et pro hac opinione est Bar. in. l. si finita. §. si de vectigalibus. ff. de dam. in fec. Idem Ange. et Sali. Et ratio est. quia ex delicto filij pater non tenetur de peculio. l. j. §. si filius. ff. de his qui deie. v. l. effu. l. iij. §. idem scribit ff. de pec. ergo non publicabitur proprietates bonorum aduentitiorum. Nec obstat quod dictum est primo. qd iste filiusfam. tale delictum commisit. Dico qd non sequitur proprietates bonorum aduentitiorum est filij. et filius tale delictum commisit. ex quo de iure bona veniunt publicanda. ergo publicabitur proprietates bonorum aduentitiorum. Nam sic videmus in muliere. que licet tale delictum committat. ex quo de iure veniunt publicanda bona sua non tamen dos publicabitur autem. contra si filij. l. de repu. Si ergo non publicatur dos que est p pium patrimonij mulieris. l. iij. §. sed vtrum. ff. de iuno. ergo eadem ratione non publicabitur proprietates bonorum aduentitiorum. licet sit filij. Non

obstat si dicatur. qd dicta proprietates non est patris ergo eius non interest vtrum publicetur vel non: quia respondeo qd hoc non sequitur. Nam sicut etiam vides in filio habente peculium profectium: quod licet non sit suum. sed patris. tamen eius interest ne illud peculium publice. dicto. §. sed vtrum Sic etiam videmus in dote que licet sit proprium patrimonium mulieris. tamen interest patris ne publicetur. Non obstat qd delicta non debent remanere impunita. hoc fateor. Sed licet in casu nostro filius non habeat bona. in quibus possit fieri publicatio. non tamen delicta remanebunt impunita. sed in persona grauius puniet. Et fundamentum doctorum tenentium hanc opinionem est. qd filiusfam. prohibetur alienare fauore patris. et propterea publicatio est etiam a iure prohibita ne delictum filij noceat patri. Et sic alienatio est interdicta filio in fauorem patris. vt probatur in. §. filijs autem. i. c. glo. que est super ver. sentiant in. l. fi. l. de bo. que li. De istis peculij vide valde pulchra. j. Restitutio. r. j.

¶ Vtrum expense facte a patre in peculio filij aduentitio sint inter fratres communicande? Rñ. Barto. qd aut fuerunt necessarie. vel ad perpetuam vtilitatem. et tunc filio imputabuntur. vt. l. fi. l. de bo. que li. Et hoc verum si pater fecit animo repetendi. Secus si fecit animo non repetendi. qd si de animo nescitur. tunc si sunt parui sumptus videat donare. l. vtrum. ff. de do. inter vi. et vro. Si vero sunt magni. Ita qd excedant fructuum quantitatem. tunc videtur habuisse animum repetendi. nisi in causa alimentorum vel simili expendisset. l. alimeta. ff. de ne. gest. Secus si non excedunt quantitatem fructuum. quia tunc etiam videtur donasse. arg. d. l. fi. Si vero dicti sumptus non fuerunt necessarii. nec ad perpetuam vtilitatem. sed solum ad fructuum vtilitatem. tunc non sunt comunicandi quia onera pertinent ad eum. Et idem dicendum de eo quod expeditur in dacijs et collectis cum habeat vsu fructus. Nec obstat illud de viro. l. vni ca. l. de rei vro. ac. §. sed nec ob impensas. quia habet dotem. ppter onera matrimonij. Ideo non debet grauari onere impensarum.

¶ An autem fratres teneantur emendare damnum quod pater intulit in bonis aduentitijs filij? Rñ. Bald. qd aut illa dilapidatio est solum fructuum. et tunc non tenentur. d. l. cum oportet. Nec verum quando pater habet vsu fructum dicti peculij. Si vero dilapidatio concernit rei perpetuam deteriorationem vel intolerabilem lesionem. sic tenent. d. l. cum oportet. §. sed cum tacitas.

Pedagogium vel guida
gum et exatio. Pedagogum quid sit? Rñ. fm. v. y. pedagogia dicuntur que dantur a transeuntibus in locis constitutis a principe. Guida vero que dantur p conductu p terra alicuius vt securus vadant.

¶ Quot autem modis possint poni ista pedagogia? Rñ. fm Panor. in. c. sup quibusdam. de verb. sig.

q. quatenus modis. Primo imperatoris. Secundo regum. c. iij. Et quomodo Panor. bet una panis. p hoc facta mensali pecti papa. vnde dicitur alle ter. no cetera concessio. si concilium habet banc potestatem concilium recipit rebus notatur in. c. significasti. de iudicijs de cuius iurisdictione contentio habet vni pacas possit ed. als scem hanc. non requiritur consuetudo capituli pro pfer Panor. vnum valde c. equi signum specialis p consuetudine tantum tempore est memoria. Et quo etiam res: ciuitates possunt pcedere iudicijs sponas. Item restituti tabelliones: illa que hinc est tantum tempus. de quibusdam. Et predicta quatuor: quibusdam. Et fm Panor. c. iij.

¶ Anquid autem reges sint ista pedagogia seu guida? dicit qd non. sed solum imperator. c. super quibusdam. Item quidam de rege romanorum per totos: et ad hoc non est electionem: ante coronationem perat. sed rex romanorum faceret in. l. vectigalia. ff. de saltem de facto omnes reges pennis est omnes castellum im debet. Item tenet Panor. in l. dicens qd bodie reges inferunt in eorum regnis iura imperatorum: sed predicta exerceat vt imperator bodie in aliquibus communitatibus dicitur hoc pcedere. licet in contrarium in dicta. l. vectigalia. et qd si quis fructus gubelliam capis impolitam non tenentur gubelle sine pmissu pncipis: hoc in foenibus secus in cuiuslibet grauamens imponere. et licet. sed idem Bart. in dicta. tenet expresse. qd vectigalia cuius non erat memoria. allegantibus.

¶ Sed dubitari potest de guida? dicitur aliquid alicuius tunc tenent. vnum quid peccat ruffi: vt tunc transeuntem duca quibusdam. dicit qd licet p illas operas suas. Intellegitur ad hoc. Nam dñi tenentur custodire securus. vt

quatuor modis. Primo quidem p concessiones imperatoris. Seco regum. Tercio lateranēsis cōcilij. Et quo infert Panor. q̄ cōciliū generale habet iura p̄ncipis. p hoc facit. quia in cōcilio generali p̄c̄est papa. vnde dicit ibi Jo. an. 2 bene. q̄ ille ter. nō excludit concessionē solius pape. Nam si cōciliū habet hanc potestatem. ergo et papa. quia cōciliū recipit robur et p̄tatem a papa. vt notatur in. c. significasti. de elec. Quarto vigoze cōsuetudinis de cuius incio nō est memoria. Et talis consuetudo habet vim tituli. quando datur capitata possidēdi. als secus. In propria tamen cōsuetudine. non requiritur titulus. sed quandoq̄ consuetudo capitatur p̄o p̄scriptio. Et quo infert Panor. vnum valde notabile. q̄ reseruata p̄ncipi in signum specialis p̄uilegij possunt acquiri consuetudine tanti temporis. de cuius incio non est memoria. Et quo etiam infertur q̄ dñi inferiores ciuitates possunt p̄scribere potestatem legitimandi sp̄rios. Item restituere fame. Item creandi tabelliones 7 illia. que sunt reseruata p̄ncipi si subest tantū tēpus. de quo in. d. c. super quibusdam. Et p̄dicta quatuor eliciuntur ex. d. c. super quibusdam. Et fm Panor. nō est alibi textus ita clarus.

Nunquid autem reges citra imperatorem possint ista pedagia seu guidagia imponere? Hostiē dicit q̄ non. sed solus imperator potest. Et text. in dicto. c. super quibusdam. Ibi regum. intelligunt quidam de rege romanorum qui est electus in imperatorem: 7 adhuc non est coronatus. Nam post electionem 7 ante coronationem non appellat imperator. sed rex romanorum. Et p̄o dicto Hosti. facit ter. in. l. vectigalia. ff. de publi. Hodie tamen saltem de facto omnes reges 7 ciuitates ytalie. 7 q̄d p̄ius est omnes castelli imponūt. quod fieri nō debet. Idem tenet Panor. in. c. in nouam. de cē li. dicens q̄ hodie reges inferiores p̄scripserunt in eorum regnis iura imperatorum. quo casu possunt p̄dicta exercere vt imperator. Et sic videm⁹ hodie in aliquibus cōmunitatibus ytalie. que videntur hoc p̄scribere. licet in hoc Barto. fuerit contrarius in dicta. l. vectigalia. vbi per illam. l. dicit q̄ si quis fraudat gabellam sine p̄missu p̄ncipis impositam non tenetur deo neq̄ mundo. q̄ gabelle sine p̄missu p̄ncipis sunt extorsiones. Et hoc in forensibus secus in ciuibus. qui possunt sibi ipsi grauen imponere. 7 bursum cōmunē facere. sed idem Bart. in dicta. l. si publicanus. cōt. tenet expresse. q̄ vectigaliū exactio p̄scribit tpe cuius nō extat memoria. allegat ad hoc. d. c. super quibusda.

Sed dubitari potest de guidagio. quod est quādo datur aliquid alicui vt tunc ducatur per terram alterius. nunquid peccat rusticus aliquid recipiēdo: vt tute transeuntem ducat? Jo. an. in dicto. c. super quibusda. dicit q̄ licite potest accipere. quia iste locat operas suas. Intelligitur ergo text. de eo qui tenet ad hoc. Nam dñi terrarū tenent territo- rium suum custodire secure. vnde ipsi nō debent

recipere p̄cium. Secus ergo in alijs opas suas locantibus.

Utrum autem pedagia 7 guidagia licite possint peti? Rūdeo fm Ray. Si pedagium est antiquū et fuit impositum ab his qui potuerunt. Et ex ista causa: vt defensione transeuntium. vel nauigantium: vel patrie 7 huiusmodi recipiens facit id. p̄pter quod fuit impositum. sine scrupulo conscientie potest recipere. Et eodem modo si nescit a quibus fuerit institutum. Putat tamē ab illis qui poterant. 7 ex p̄dictis causis. Et hoc verum si adest consuetudo. cuius incij nō est memoria. als secus vt in dicto. c. super quibusdam. Idem si iste recipiens non laborat modo. nec facit expēsas. quia nō est necesse. paratus tamē est si necesse esset labores et expensas impendere. non solum quas tunc acciperet. sed etiam p̄ius acceptas 7 amplius si oporteret. Si vō pedagium sit nouum. non potest aliquis ab aduenientibus vel transeuntibus aliquid accipere. nisi certum sit illud a p̄ncipe vel rege statutum: vel alijs de quibus supra p̄pter imminētē necessitatem. Et si aliquid contra formam p̄dictam acceptum est. restituendum puto illi a quo acceptum est. si sciri non potest in p̄ias causas. Dicit etiam Hosti. q̄ si dominus terre qui recipit pedagium non defendat soluentem in rebus 7 persona p̄posse suo. licet non teneatur ad restitutionem pedagij nisi constaret q̄ hac de causa institutum esset. tenet tamen ad satisfactionē plenariam q̄d plus est. et etiam si inueniat in defectu iusticie. xxiij. q. ij. dñs.

Quorū autem requiratur ad hoc vt pedagia sine licita? Sic q̄ sicut ad condendū legem tria requiruntur. vt dictum est supra Lex. ita ad imponendum ista onera. Primum. causa efficiēs. vt sint posita ab his qui habent potestatem. vno quatuor modorum supra positomz. Secūm est causa finalis. vt sez imponatur p̄pter bonum cōmune: vel iustas causas: vt dictum est. Sic tamen q̄ sint moderata 7 non ad grauen subditorum. vt cōmuniter fit in ytaliam. quia non solum pauperes ex huiusmodi collectis immoderatis grauantur. verum etiaz mobiles 7 boni mercatores. Tercium quod requiritur est causa materialis: vt sez instituantur super his que causa negociationis deferuntur. 7 non p̄ his que pertinent ad necessitatem humanam. sez victum eius. Sed de hoc infra dicitur. Istis igit causis existentibus licite dñi terrarū exigunt huiusmodi collectas etiā si tales dñi non laborarent 7c. vt dictum est.

Nunquid autem qui faciunt portari bladū vel vinum ad vsum suum vel familie teneantur ad pedagia? Hosti. tenet q̄ de p̄dictis nihil debet solui. etiam si consuetudo sit in contrarium. quia est irrationabilis 7 iniqua. quia non debet solui pedagium. nisi de rebus que causa negociationis 7 mercimonij vebunt. L. de vecti. l. vniuersi. vbi cōtraueniens decapitari mandatur. Et sic defraudādo huiusmodi pedagia occulte portando talia nō est peccatum. dummodo cessent peruria. mēdacia.

Pedagium

et scandala. Sed Arch. flo. dicit qd contrarium de facto seruatur in ciuitatibus tuscie: florentie. et alijs multis locis. immo potest dici qd per totam ytaliam quia de omnibus predictis soluitur gabella. et eni dicta gabella sit imposta per statuta ciuitatis per modum cuiusdam talee. seu collecte pro expensis fiendis in utilitatem communitatis: dicendum qd ciuitas exigens dictam gabellam pro victualibus siue regatur per unum vt Ducem. Marchionem Principem. et huiusmodi. siue per plures de populo vt priores: consules: ancianos: si habent potestatem condendi legem et imponendi collectas. quod est presumendum. si ex more antiquo hoc faciant: cuius non esset memoria in contrarium. videntur etiam posse imponere solutionem dictarum gabellarum pro sui adiutorio et defensione. Quis enim populus aliquis non possit facere legem generalem. quia hoc est imperatoris. specialem tamen facere potest. Et hoc sine consensu principis. Sic etiam et collectam specialem facere potest pro suis necessitatibus. Et si non generalem: vt exactionem pedagi: um sine licentia principis. quoniam de lege municipalium: derogatur legi communi: vt patet in materia dotium: successorum et huiusmodi Et sic si gabella includatur sub nomine pedagi: vel sit idem non obstat qd lex communis prohibeat exigi pedagi: um: vel gabellam de victualibus et huiusmodi: cum vel lex municipalis vel consuetudo prescripta habeat contrarium: cum consuetudo rationabilis et prescripta tollat legem. extra de consue. c. si. Nec videtur irritationabilis consuetudo: cum sit necessarium pro expensis suppleendis communitatis et ciuitatis defensionis: quia omnes ciues debent se et sua exponere pro defensione patrie. Requiritur tamen licentia principis ad imponendum pedagi: um: que videtur obtenta si extat consuetudo: nec est memoria in contrarium. Presupposita igitur licentia. si gabella nomine pedagi: intelligatur: et multo magis si gabella sit non pedagi: um. sed vt collecta videtur qd teneantur homines soluere gabellam de victualibus et quibuscumq: et contratiacentes committunt furtum: et tenentur restituere communitati: vel euentibus eas nisi ista exactio gabellarum fieret ab his qui non habent legitimum dominium. seu iustum titulum: vel nisi illi qui fraudarent alijs impositionibus et modis: essent ultra proportionem grauari minus: vel sine necessitate impositae et utilitate communis: sed ad nutriendam populum et auariciam aliquorum principum vel ciuium: ad hoc facit. c. que contra. viij. dist. hec Arch. flo. Et hec ultimo dicta optime declarant quando huiusmodi gabelle sint licite vel non: non obstante qd pro victualibus et huiusmodi ad victum necessarijs de iure nihil solui deberet. Et nota qd hodie per processum curie imponentes noua pedagia in terris suis: vel prohibita exigentes sunt excommunicati excommunicatione papali. Et idem dicendum fm Arch. flo. de augmentantibus. p. quandam extravagantem.

¶ Quid autem defraudantes gabellas: vel pe-

dagia et huiusmodi teneantur ad restitutionem: dicendum qd sicli sunt licite: vt dictum est. sed ad penam taxatam non tenentur in foro conscientie: nisi postquam fuissent inde condemnati per sententiam: qd si petitor pedagi: non illud faciat propter qd fuit institutum cum necesse sit. tunc transientes possunt negare pedagium. nam causa cessante in recipiente. cessat obligatio in dante. extra de iureiur. puenit. el. ij. vel tales pnt sup hoc adire iudices. qd tutius videt.

¶ Quid de statutis multarum terrarum. que imponunt magnam penam defraudantibus huiusmodi pedagia: nunquid licite exigi possint? Rñ. fm Adonal. qd sic. Nam huiusmodi statuta sunt facta pro communi utilitate. et sic depredantes tales res. contra bannum portantes et contra edictum potestatis. non tenentur restituere. ita tamen qd potestatis hoc edictum fecerit. cum consilio regentis ciuitatem et pro communi utilitate. nam in talibus amittenti non competit repetitio. et per consequens accipiens reddere non tenetur. quia melior est conditio possidentis: tamen melius faceret quo ad deum si redderent: ne ex auaricia rapere videantur. Addit etiam Adonal. qd banna etiam iusta non sunt de iure diuino. sed ciuili tñ: quia penalia sunt. et non ardeat animum per se. sed manum. Et ideo post factum non angustant conscientiam. sed bursum vel carnem.

¶ Pone. Quidam impetrant licentiam conducendi. r. medios frumenti et conduci. xx. vel. r. porcos vel equos: et conduci. xx. vel pone statuto ciuitatis continet qd nullus possit extrahere de ciuitate: vel eius districtu res pertinentes ad quotidianum vitium: accidit qd quis portabat res licitas: illicitas. Queritur nunquid omnia sint applicanda fisco? Rñ. Ly. in l. cum pponas. l. de nau. se. in add. fm moderniores dicit qd non publicantur licite illicitas. Nec obstat. dicta. l. cum pponas. quia ibi non venit publicatio mercium licitarum ex consequentia illicitarum. sed ex consequentia delicti. cuius causa publicantur omnia. et capite puniuntur: vt l. que res expor. non possunt. per totum. Idem tenet Bart. in l. cotem. §. dominus. ff. de publi. vbi etiam querit pone. statuto cauetur qd si aliquis repletus fuerit aliquid portare contra deuentum pdat illud et animal super quo portatur. et reperitur portare quedam licita. et quedam illicita: Rñ. ideo recurrendum esse ad distinctionem dicti. §. dominus. scz an dominus animalis fuerit sciens vel ignorans. dicit tñ qd in quibusdam ciuitatibus est consuetudo. qd cuiuscumq: sit animal pdat. sed tñ dñs habet regressum contra ducentē.

¶ Quid autem si res que illicite portantur deprehendantur in via priusq: perueniatur ad locum que non licet exire. nunquid sint in causa confiscationis? Rñ. Ly. in d. l. cum pponas. qd non: quia redire poterat et penitere: vt. ff. de fal. l. qui fallam. De hac materia pedagiorum vide singularia §. Et cōtatio. viij. r. ix.

¶ Quid de illis dominis qui tali vtuntur consue-

videtur in hominibus suis
capitur quantum et quomodo
canones velle trahere ad
liant eos in quod etiam
dicem an tenentur ad res
absolendi si nolant restituere
si certum est qd ab initio
terre fuerunt. credendum
sit ab hominibus quomodo
re. et qd possit retinere omnia
et quibus possit imponere
licent. videtur etiam volere
ter huiusmodi confiscationes
tra modum: aut manente
tem non est certum aut si
initio legitime institutum
huiusmodi confiscationes ip
peccant qui hoc faciunt et h
In hoc tamen casu et consili
ab ecclesia pro eo qd aliqua p
de iure. aut de facto non cre
deno gaudam absolutionem
cum quadam dubitatione et
solum de hoc in quantum pot
de non sufficit tibi ad salute
ns in hoc casu. hec Adonal.
¶ Quid autem de illis pnt
tam nauis qd reddat eis cer
lis unius pro singulis nauibus
minus eam pro quietando
Quid iuris? Rñ. Adonal.
tam illam summam pecuniam
gratis debeant hoc quietari
ratione huiusmodi aliquid
acceptum reddere. cum nam
collocantur simpliciter et spo
suerunt.
¶ Quid si meratores alieni
pro meritis commutato de ce
da aliam dominum terre. vt ipse
Rñ. dicit qd si dominus hanc
bus in talibus recipit. et te
nem: nec istud pactum debet
non tenet nisi inter illos inter
et Adonal. bat optimam cau
pncipis: qui multa extorsit
credunt ad restituendum sit
matur communitatis vel v
latu et libera voluntate aliqua
nam pccatorem imperpe
ra qd plenissime videretur a
m facerent in restitutionem p
tenentur. aliquod hospitali
tate causa cum consensu tam
suerit. Qñ aut dñs possit ex
torem. vide §. de his.
¶ Quid nunquid exigentes tali
penam in casu illicito: teneant
sibi dare constat qd huiusm
quatuordecim homines emer

Pena

Utrum xpiani tenent soluere pedagia saracenis: Rñ. fm Ray. Si transeant p terras eorū tēpore trengē. Et ipsi saraceni defendant eos a latronibus ubiuismodi: xpiani tenent eis fm statutū pactum: z subtrahendo tenent ad restitutionēz. Nam fides hosti seruanda est. Addit tamen. v. v. q. de pacto. si interueniat: planum est. Sed de statuto est distinguendum. nam p statuta illorum qui p vim occupauerunt. z tenent terram que aliquādo fuit xpianorum: cum ipsi sint malefidei possessores: non obligant fideles: nisi sponte pferant: vel se subiecerint huiusmodi statutis. Secus de illis saracenis qui non sunt violenti possessores: terrarum quas tenent: quia ab huiusmodi pedagijs fraudari nō debet ab aliquo etiā xpiano transeunte. Si vō transeant tempore guerre. aut quando cumq. cum mercibus prohibitis. non tenent eis ad pedagia. Hosti. tamen dicit. non puto q christiani teneant ad soluendūz hec pagania. Et hoc videt verius: nisi pactum pcessisset. nō coacte factam vel metū. veruntamen si volunt xpiani habere comoditatem terre saracenoꝝ: oportet q soluant: quia nec aliter saraceni ipsorum trāsī. cum sustinerent. De imponētibz vel exigētibz pedagia clericis. z de multis alijs circa h. ne materia vide singularia s. Excoicatione. r. z. j. Pūmlegiū Et quis possit concedere immunitatem in his. vi de ibi.

Pena. **U**trum iudex ecclesiasticus possit imponere penam pecuniariam: Rñ. fm Panor. in. c. licet de penis distinguendo q aut iudex ecclesiasticus vult facere hoc multando: aut penam diffinitive imponendo. Primo casu. dicendum est q sic quia illa magis timet: maxime quia pena certa non est statuta a iure pro contumacia arcenda. vnde pot imponere pout sibi videtur: vt in. c. de causis. de offi. deleg. Secundo casu. quando vult imponere diffinitive. Aut subest statutum: vel consuetudo vt pro quolibet delicto imponatur pena pecuniaria. z non valet quia insurgit dissolutio. Nullam enim delinquens pertimet culpam: cum sperat eam nūmis redimere. r. q. ij. pauper. Aut subest statutum seu consuetudo vt vltra penam iuris imponat pena pecuniaria: z valet: dummodo non cedat ex radice cupiditatis. potest enim ep̄s adiuuare canonem apponēdo nouam penam: vt in. c. ij. de consti. li. vj. Aut non subest statutum vel consuetudo. Et tunc: aut extra iudicium flatus vult exigere pecuniam p delicto. z non potest: quia certi modi sunt in iure statuti procedendi cōtra delinquentes. sicut faciebant illi archidiaconi de quibz in. d. e. licet. qui extra iudicium sine cause cognitione exigebant pecuniam pro delicto commisso. z sustinebant criminosos in delictis recepta pecunia. Aut vult iudex pcedere iudicialiter. Et tunc si certa pena non est imposita: potest imponere pecuniariam. Si vō est certa pena statuta. z tūc si cū cause cognitione voluit illam temperare. pnuiciādo

et potest. Nam hoc videt concessum cuiuslibet iudici cognoscenti de crimine vt ex causa possit temperare penam dum pnuiciat: sed postq. pnuiciat hoc nō potest: vt in. s. notandum. ij. q. iij. et in. l. j. ff. ad turpil. nisi posset dispensare sup illo crimine: vt in. c. atsi clerici. de iudi. nisi esset multa imposita. que potest ppter inopiam rei etiaz ex postfacto temperari vt est tex. notabilis in. l. illicitas. ff. de offi. presi. Adde p̄dictis aliud dictum Panor. q. vbi pena nō est in iure exp̄ssa. debet apponi p̄suetudinaria. Et si iudex excedit consuetudinem dicit excedere modum. ad hoc text. cum glo. in. l. bodie. ff. de penis. Sed cessante consuetudine venit arbitraria.

Sed nunquid ep̄s possit imponere penam pecuniariam laico sibi temporaliter: nō subiecto: Jo. an. post Hosti. sentit q. nō. sed debet eam facere in flag. p iudicem secularē. Sed hoc dicitur nō placet Panor. in. d. c. licz. ex quo est casus in quo iudex ecclesiasticus vendicat sibi iurisdictionem in laicum: nō apparet rō quare in casibz p̄dictis non possit sibi imponere penam pecuniariam: vt in. c. statumus. r. vj. q. j. z. r. vj. q. iij. quisquis.

Quid aut fiet de p̄dicta pecunia quam iudex ecclesiasticus erigit in casu licito: Hosti. dicit q. aut ex statuto imponit pena pecuniaria in casibus pmissis. Et tūc potest iudex illam sibi retinere. Aut non subest statutum. sed iudex ex officio suo in casibus in quibz pot. imponit penam pecuniariam. tūc licet possit sibi retinere. tamen si vult euitare suspicionem cupiditatis. debet deputare in piam causam.

Utrum pena appolita in contractibus: possit erigi a parte seruante contractum: Rñ. Panomi. post Innoc. in. c. suam. extra de penis q. sic. etiam in foro penitentiali. etiam si excedat in interesse. dum modo nō fiat in fraudem vsurarum de quo infra. Dura. j.

Querit: pone. Quis est obligatus ad certā quantitatem pecunie: certo die sub pena soluendā. Soluit partem talis debiti infra talem terminum. nū. quid ad penam integram teneatur: Rñ. Panor. vbi s. q. aut obligatio est diuidua: aut indiuidua. Et que dicat obligatio diuidua. z que indiuidua vide Bart. plene in. l. stipulationes non diuiduntur. ff. de ver. obli. Et pp̄e illa obligatio dicitur diuidua. quando solutio partis affert tantam comoditatem respectu partis. sicut solutio totius respectu totius obligatōnis. Exemplum p̄misi tibi scribere duos libros sub certa pena. z scripsi tibi vñ. In hoc casu pena trā committitur pro parte: quia ista obligatio est diuidua. cum respectu partis habeas omnem comoditatem ipsius. Indiuidua vō dicitur obligatio. quando solutio partis non affert tantam comoditatem respectu partis. sicut tota respectu totius. Exemplum p̄misi tibi scribere vñ librum sub pena. scripsi tibi medicinam hic pena committit in totum. quia scriptura medicinas nō affert tantam comoditatem respectu partis. sicut tota scriptura respectu totius. Ita dic in simili.

[Marginal notes on the right side of the page, partially cut off and difficult to read.]

An aut de iure canonico possit peti pena respec...

Pone. Quidam sub certa pena contraxerunt adin...

Utrum qui committit furtum: vel defraudat gabel...

Quis de q. notabili. Tertium est q. ubi duo alter...

et tunc iudex habet eligere. vt si dicat. punitur eni iud...

Periurium. Utrum per iurium semp sit peccatum mortale. vide...

Additio Vlt pe... na morte dimini...

vt si pro alyz... Peregrinus ad q. punitur a fensio peregrinoz...

Pone. est statutum in ciuitate q̄ quicunq; vendi-
derit rem immobilem: domum: aut possessionem:
teneatur dare tñi pro centenarij. Quidam per mu-
tauit domum vnam valoris librarum mille: cum
alia valoris sex centum. Sed quia altera preponde-
rat: alius refudit pecuniam vsq; ad equalitatem.
puta. vsq; ad. M. libras. que erunt. cccc. libe. Sa-
bellarij petunt gabellam pro pecunia exbursata: pu-
ta. pro dictis. cccc. lib. quia in hoc videtur esse con-
tractus venditionis et emptionis. Queritur quid
iuris: Et patet per predicta q̄ predictus contractus
est contractus permutationis et non emptionis: q̄
interuenit pecunie accessorie. non alterat natu-
ram permutationis. ex quo maior est species q̄ pre-
cium datum. Quod nota. q̄ facit ad multa.

Aliam questionem ponit Panomi. in. c. fi. eo.
tit. Quidam non multum abundans dedit alicui
loco religioso possessionem: vel certum fundum cu
pactione. q̄ alatur a dicto loco per totum tempus
vite sue. Deimn fundus perijt casu fortuito. nun-
quid debeat habere alimenta: Dic q̄ sic. q̄ pprie-
tas transiit in locum pium. Et sic damnu cessit si-
bi et no alteri. Et hoc expresse voluit Ly. in. l. ij. de
iure emphiteotico.

Pignus. Quid sit. Rñ.

Pignus. est obligatio rei licite pro de-
bito facta. fit autem ad maiorem securi-
tatem creditoris. quia tutius est pignori incubere:
q̄ agere in personam: insti. de ob. que ex delicti. na.
S. furti. unde quando transit in potestatem credi-
toris dicitur pignus. sed qñ remanet apud debito-
rem dicitur hypotheca. Sed q̄tum ad actionem
no differunt.

Unde dicitur pignus: Rñ. a pugno. vñ pprie
dicitur pignus res mobilis tradita de pugno vel manu.
hypotheca vo est obligatio rei immobilis. insti. de
ac. S. inter.

Quot modis et qualiter contrahitur pignus:
Rñ. Directoria libro. ij. dicit. q̄ duobus modis. s.
tacite et expresse. Tacite: vt in rebus ecclesie: quia bo-
na ministri intelliguntur obligata ecclesie pro ad-
ministracione rerum. argu. xij. q. ij. illud. Et si pro
sua necessitate obligauerit librum: vel aliud: no te-
net obligatio. L. si ali. res pigno. da. sit. l. curator.
Et ipse est obligatus ad restituendum. et eius he-
res si aliquid de bonis eius ad eum inde venerit.
als non. extra eodem. ex presentium. Et ecclesia po-
test a quocunq; repetere libere. x. q. ij. hoc ins. Idē
Ber. in dicto. c. ex presentium. Item bona mariti
tacite obligantur pro dote. extra eodem ex literis.
etiam si extraneus. scilicet qui mulierem non habz
in potestate. dotem conferat. L. de rei vxo. actio. l.

vnica. Sed non habet tacitam hypothecam in pa-
rafronalibus. nisi tibi specialiter et expresse prouide-
rit. L. de pac. conuen. super dote. l. vltima. Nec in
donatione propter nuptias. L. qui pos. in pigno-
habe. l. fi. De his vide supra Dos. Item nec ppter
delictum vni sui debet vxo: amittere dotem suam
etiam si commiserit crimen lese maiestatis. L. ad. l.
Juli. ma. l. qui quis. S. vxores. nisi scierit eum he-
reticum quando cōtraxit cum eo: quia tunc amittit
dotem. extra de hereticis. decreuit. lib. vj. Item
si quis tibi dotem pro aliqua promisit. omnia bo-
na sua tacite obligantur. Item qui cum filco contra-
bit: filco tacite bona illius obligantur. L. in quibus
cau. pi. ta. contra. l. j. et ij. Item bona conducto-
ris illata et innecta in rusti. co predicto domino scien-
te: nisi ad tempus inferantur. tacite obligata sunt
domino. q̄uis empta sint ex fructuum precio. L.
in quibus causis pig. tacite contrahatur. l. qñtis.
Sed in urbano non distinguitur. Vtrum domi-
nus sciat: vel non. L. locati. l. certi. Item bona tu-
torum et curatorum tacite obligantur minoribus
pro eorum officio: aut si no administrauerunt. L. de
administratoe tutoru. l. p. officio. Item bona patris
tacite obligant filijs pro rebz aduentijs et pccis caru
L. de bo. que libe. l. cum oportet. Item bona ma-
tris conuolantis ad secundas nuptias sunt filijs
prioris matrimonij obligata tacite. vt eis restituar
que a patre marito lucrata sunt. L. de secundis nu-
ptijs. hac edictali. Item bona defuncti tacite obli-
gantur pro legatis et fideicommissis. L. co. dele. l. j.
Item bona pampularij filco tacite obligant in ca-
su quo filcus vxori preferitur. Nam si bona mariti
deficiunt. etiam de rebus dotalibus satisfiet. L. in
quibus cau. pi. ta. contra. l. latis. ergo multo for-
tius in clerico conuogato obligato ecclesie. scz erunt
obligata bona eius vxoris. si bona mariti deficiat
fm dir. Expresse vo obligatio dicitur conuentionalis.
idē dic q̄ alia est conuentionalis alia p̄ona. Alia iu-
dicialis. Conuentionalis dicitur sola conuentione consti-
tuit. ff. de pig. ac. l. j. Pretoria vo est que fit p̄ore iu-
bente: puta. vt caueatur pro legatis. vel pro dam-
no infecto: vel opere demolendo. Et hec constituitur
per missionem in possessionem: non aliter. ff.
de pig. ac. non est iurum. S. sciendum. Judicialis
est: cum iudex iubet aliquem poni in possessione
ex officio suo: vt mandetur executioni sententia
sua diffinitiva. Et primo capiuntur mobilia. secun-
do immobilia. tercio. peruenitur ad nomina debi-
torum. extra de re iudic. cum aliquibus. Et de hoc
videtur textus. extra eodez. latoz. vbi dicit Panor-
mitanus q̄ si debitor habet in facultatibus vñ pos-
sit soluere. no debet incarcerationi. sed iudex debet ex-
ecutionem facere in bona sua et procedere per ordi-
nem in bonis suis: vt dictum est: vt habetur in. l.
a diuo pio. ff. de re iudic. Multo ergo fortius non
debet extendi manus ad capturam persone. pro q̄
bonus tex. cum glo. in. l. ij. S. tutores. ff. de suspec-
tuto. et ibi etiam per Barto. licz statuta municipa-
lia aliter prouideant in multis locis. Et maxime
versatur dubium. Nunquid debitor possit se obli-

Dignus

gare ad carceres renuncian do beneficio cessionis: Et Spe. concludit q non licet quida contra. Sed primum sequitur. Barto. in. l. alia. §. eleganter. ff. lo. matri. Nam hoc pactum videtur contra bonos mores. et inducit quandam seruitutem. Et quo posset inferri. q etiam iuramentum non obligaret hoc casu. argu. in regula. non est obligatorum etc. licet in casu iuramenti fide. tenuerit. contrarium. Sed prima opinio videt equior. Si tamen esset aliquis scriptor qui esset suspectus de fuga. qui obligauit se ad scribendum certum librum. posset capi et in carcerem retrudi: vt sic cogatur plicere quod promisit. Et hoc etiam si non renunciaffet beneficio cessionis. quasi videatur electa industria pstone. et non succedat obligatio ad interesse. Idem tenuit Ly. in. l. j. §. qui bo. ce. possunt. et glo. iuris civilis dicit hoc tenendum in fauorem publice utilitatis. in. l. stipulatio. §. sine autem. ff. de no. ope. nun. Et concludit Panor. ibi q p debito civili regulariter non debet quis incarcerari nisi prius condemnatur. et nolit cedere bonis: vt in. d. l. j. Et lz sit condemnatus de debito: non debet tamen iudex incontinenti eum solutionis. et debitor est suspectus de fuga: tunc enim potest incarcerari: vt faciat tutum creditorem: puta. prestando fideiussores: aut pignora. Et intelligit hoc. quando suspicio fuge accidit post contractum debitum. Secus si erat tempore contractus. Nam tunc de se conqueratur. Notat etiam ibi Panor. aliud notabile q in causa civili non debet quis de domo capi. q domus. pua debet cuiq esse tutissimum refugium: vt in. l. pleriq. de in ius vo. et in. l. q in domum. ff. de iniur.

Que res pignori obligari possunt vt non? Rñ. fm Hosten. obligari possunt tam res presentes q future: vt fructus pendentes. partus ancillarum. fetus pecorum. et ea que nascuntur. ff. e. l. et que non dum. Item res corporales et incorporeales: vt cautiones et nomina debitorum. ff. eo. cum conuenit. Item usufructus. ff. eo. si is. Item seruitutes rusticæ: vt. l. ex q diu pecunia soluta non sit. his seruitutibus creditore vtatur. Et si infra certum diem non fuerit reddita creditore vendere vicino valeat. ff. e. sed an vie. sed hic caue ab usura. quia quo ad usum talis conuentio non valet: quia est feneraticia. licz lex pmiserit in dicta. l. sed an vie. vbane autem seruitutes non debent sic pignoriari. Et ratio est: ne ex varietate vsus vtentium. edificia destruantur et inutilia fiant dicta. l. si is. §. si. Pignori autem obligari non possunt res sacre: vt vasa et ornamenta ecclesie vt. l. de sa. san. eccle. l. sancimus nemini. nisi ecclesia supflua vasa habeat. et debitum vigeat: nec aliunde ex rebus mobilibus solui possit: vt. x. q. ij. hoc ius: vel nisi in alijs causis necessarijs in quibus res ecclesie alienari possunt. xij. q. ij. aurum. vide s. Alienatio. Item res ecclesie non possunt pignori obligari. vt in autentica. de ali. et empbi. §. et quoniam

collatione. ix. Item liberi hominis nulla est obligatio. quia contraria est libertati. dicitur. c. latoz. tibi dicit Panormitanus q si quis de facto reciperet hominem liberum in pignus perdit debitum. et aliaz tantam quantitatem tenetur soluere ac etiam debet relegari. vt in autentica. vt nulli iudi. §. quia vero. In casu tamen tenet obligatio liberi hominis: vt in redempto ab hostibus. l. de cap. et postli. re. l. si. Item ob necessitatem famis pater filium obligare potest. vide supra Emptio in si. Non sic e contra: quia magis obligat filius patri. q pater filio: nisi in extrema necessitate essent magis deferendi filij q parentes fm doc.

Quando quis res suas obligat: intelligatur futura? Rñ. de presentibus et futuris sensisse presumitur. l. que res pigno. oblig. possunt. l. si. quia hic agitur de modico preiudicio. Secus si de magno preiudicio: vt in confiscatione bonorum alienius. quia non veniunt futura. vide supra Jurare in fine. intelligatur tamen etiam in primo casu exceptum omne illud qd specialiter obligaturus non erat. vt vestis suppellectilia que in vsu habebat. et similia. l. que res pigno. obli. poss. l. j. et l. obligatio ne. cum se. ff. de pig. Sed bene intelligantur obligata iura et actiones. l. de sen. pass. l. si ademptis. et l. casus. Si vo dicat mobilia et immobilia et se momenta. Non ob hoc intelligantur actiones et nomina seu credita. l. de pac. pig. l. j. Idem dicendū de his qui offerunt ecclesie omnia bona sua. Item qui obligat instrumenta et de agris. et de omnibus que ibi continentur sensisse videtur. l. que res pigno. obli. poss. l. ij. De istis actionibus et nominibus debitorum. vide supra. Alienatio. et dic vt ibi.

Quia pignus remanet obligatum? Rñ. deo fm Dir. q diu etis vnus denarius remanet ad solvendum. l. de distrac. pig. l. q diu.

Quam ecclesiastica redditus siue stipendia possint pignoriari vel obligari? Respondeo fm Inno. non pnt obligari spali conuentioe. sed a iudice pro debito canonici. et ex causa iudicati. possunt obligari.

Quam pignore sibi obligato vti sit usura? Respondeo fm Tho. secunda secunde. q. lxxviii. si pignus sit res aliqua: cuius vsus precio extimari potest: debet ille qui mutauit computare vsum illius: rei in extimationem eius quod mutauit. Alioquin idem est ac si pecuniam acciperet pro mutuo qd est usurarium. nisi forte esset talis res: cuius vsus sine precio solet concedi inter amicos. Sicut pater de libito comodato. Et hoc intellige q sit usura si vtaf pignore consentiente debitore. si vo eo nolente esset furtum. ff. de fur. l. si pignore.

Quid de expensis factis a creditore in pignore? Respondeo fm Raynuarium. Creditor potest exigere vel compensare non solum expensas quas fecit colligendo fructus: sed etiam quas fecit bona fide circa rem pignoratam: puta colendo fundum vel pascendo iumentum. Et hoc nisi fuerint immoderate. ff. de pigno. ac. l. si seruos. Sed fructus

quis potest vel potest
lorem. extra co. cum contra
Quid si pignus perit vel
ne culpa creditores perire
tenent. et in bonis del
bitum. nisi autem sit q amitt
bitorem. Si vo culpa credit
L. de pigno. ac. l. ij. iij. et v. ij.
dicitur non tenent nisi de do
antiquissima. nec etiam ten
eratoz. vel nisi sit in mora
Quid ager creditor habet
computare fructus in soler
et Rñ. deo fm Ray. potest
nam per actionem pign
ligens. l. distrac. Item
tate. l. si pignus pig. l. j. et
Vtrum creditor cum non
venderet? Rñ. deo fm Ray
si venderet certo tempore
poco. debet creditore denica
venderet potest fm formam
Vt pactum fuit de noue
venderet. nisi post terminum
debito vt soluat. Et si non
venderet. Sed si venderet aut
ve nullum pactum fuit. In fine
et vltima capio. b. n. m. l. q. a. d
fuit indicia numerata. p. o. e.
p. o. n. t. ff. de pig. ac. l. i. c. o. v.
m. p. e. l. h.

Quid si pignore videtur
q erat debitum? Rñ. si hoc v
teli agere ad residuum. Et si
fuit de debito. l. de iure et
L. et contra quem data
pignus sine hypothecaria. Rñ.
creditor contra quem debet p
pignus. Ita quidem q si posse
eratum. tunc creditor habet
negotiositate contra debito
re contra possidentem. l. eo. i.
conuentione. Et idem si debet totali
et fraudis conuentionis. l. q. quia. se
garam. Sed si non fuit fraud
teli creditore contra cum ager
tra debitorem et fidens. l. i.
ag potest contra pignore pe
L. et contra que datur act
fm Ray. potest agere deo
tra creditorem vel heredem
vltimo rem sibi pignoratam
vltimo et sic possessos tenent
non solum fructus quos ipsi
in pignos anteriores p. o. e. p. e.
me. et sic soluto residuo. res
quis cum contra.

Populus. C
nes faciunt vnam

quos percipit vel percipere debuit computabit in sortem extra eo cum contra.

Quid si pignus perijt vel deterioratur? Rñ si sine culpa creditoris perijt vel deterioratum est non tenetur. Et nihilominus debitor tenet solvere debitum nisi actum sit qd amissio pignoris liberet debitorem. Si vero culpa creditoris tenetur creditor. L. de pigno. ac. l. ij. iij. z. v. Reg. usante: tamen creditor non tenetur nisi de dolo. lata. z. leui culpa non aut leuissima. nec etiam tenet de casu fortuito: nisi ex pacto. vel nisi sit in mora.

Quid agat creditor habens pignus. si paratus computare fructus in sortem petit residuum debiti: Rñ deo fm Ray. potest quidem pecuniã mutuatam per actionem personalem petere. L. de pig. l. quis. z. l. distractis. Item potest pignus alteri pignori dare. L. si pignus pig. l. j. z. ij.

Utrum creditor cui non soluitur possit pignus vendere? Rñ deo fm Ray. si pactum fuit qd possit vendere certo tempore vel modo vel persone vel precio. debet creditor denunciare debitum. et postea vendere poterit fm formam contractus. Aliter non. Si vero pactum fuit de non vendendo. non poterit vendere. nisi post trinam denunciationem factam debitori vel soluti. Et si non soluitur: postea poterit vendere. Sed si venderet ante. teneretur furti. Si vero nullum pactum fuit. sufficit una denunciatio. et postea daplo biennio. scz a denunciatione. vel a sententia iudiciali numerando. poterit fieri venditio. hec pbandur. ff. de pig. ac. l. i. cõuenit. z. L. de iure do. impe. l. fi.

Quid si pignore vendito creditor minus accepit qd erat debitum? Rñ si hoc vendidit bona fide. potest agere ad residuum. Et si plus accepit tenet restituere debitum. L. de iure do. impe. l. fi.

Cui et contra quem datur actio persecutiva pignoris: siue hypothecaria? Rñ fm Hosti. datur creditor contra quemlibet possessorem. ff. eo l. pignoris. Ita quidem qd si possessio habz titulum lucrativum. tunc creditor habet electionem utrum agat personaliter contra debitorem. vel hypothecarie contra possidentem. L. eo. distractis. z. l. persecutivone. Et idem si habet titulum onerosum. si fuit fraudis conscius. scz quia sciebat rem alijs obligatam. Sed si non fuit fraudis conscius. non potest creditor contra eum agere quousq; egerit contra debitorem z. fideiussorem. z. mandatorẽ. z. postea agi poterit contra pignori possessores.

Cui z contra quẽ datur actio pignoratitia? Rñ fm Ray. potest agere debitor vel heres eius contra creditorem vel heredem eius vel alium: si forte creditor rem sibi pignoratam in alium transulit. Nam z iste possessor tenetur computare in sortem. non solum fructus quos ipse percipit. sed etiã omnes quos anteriores pceperunt a tpe primi contractus. z. sic soluto residuo. restituere debet pignus. extra eo. cum contra.

Populus. Quot homines faciunt unum populum? Rñ deo.

decem. x. q. iij. vno. in glo. sicut duo faciunt cõgregationem. extra de elect. c. j. z. tres collegium. ff. de verbo. signi. neratius. Et tamen retinetur in vno. ff. quod cuiusq; vni. l. sicut. vide glo. singularẽ de hoc in. c. j. de post. pre. quam approbant communitèr doct. que dicit qd ius vniuersitatis potest remanere in vno solo omnibus alijs mortuis. vel priuatis. Iste tamen solus non posset seipsum eligere. quia notaretur ambitione: Glo. tamen dicit qd collegium non est in vno. Nam deest significatiõ vocis. sed ius collegij bñ conseruat in vno.

Quid autem si omnes mortui sunt. nõ quid extinguatur collegium? vide ibi. Decem autem. aut quindecim faciunt turbam. ff. de vi. bo. rap. l. pretor. la. ij. Quatuor autem vel quinque potest vel decem ones faciunt gregem. ff. de abigeis. l. oues. Ex quibus infertur. qd potest dici populum scandalizari qñ. x. graues z. honesti de popo scandalizant. licet in populo sint etiã mille.

Postulatio quid sit. Rñ.

Postulatio est quedam gracie petitio a superiore facta de promouendo aliquem ad prelationem ad quam de iure communi propter defectum aliquem. vel impedimentum eligi seu promoueri nõ poterat. Et ex hoc tacite infertur differentia inter electionem z. postulationem. Nam postulatio inuitur gracie. extra eo. c. pe. Electio vero inuitur iuri unde ille qui de iure potest eligi. non debet postulari. Et si electores illi postulant nihil agunt. qd debet prouideri ecclesie de meliori quem possunt. z. meliori modo. unde illi qui eligunt cõsentunt in electõ: vt in sponsum z. p electionem inicitur vinculum matrimoniale: vt in. c. fi. de transla. plato. Sed illi qui postulant nõ cõsentunt in postulatiõ: vt in spõsũ nec inicitur aliqd cõiugij hõ vota sua dirigunt in su periorẽ: vt superior de gra. debeat admitttere postulatiõ.

Quis sit postulandus vel nõ? Rñ fm Hosti. In primis quidẽ nõ potest postulari criminalis: puta parricidius: homicidius: vel inobediens. Tales enim nec eligi nec postulari possunt. extra. e. c. j. z. ij. Itẽ nõ pfectus tacite vel expõse. nõ postulat in regularem prelatum. sicut nec eligit. extra de elec. cum causam. z. c. cum ad nostram. nisi necessitate instante. qd tunc posset dummodo in regula fuerit cõpetenter instructus. sicut colligit extra de elec. cum monasterium. z. c. officij. Item non postulat episcopus sicut nec eligitur. extra de elec. cum inter. nisi forte sit liberatus. ita qd iam per annuz fuerit liber xxxij. di. cõmuniter. Sed de hoc vide. j. Suspendus. Item nec mutilatus. qd talis omnino inhabilis est. extra de cor. vici. exposuisti. Item nec bigamus: vel irregularis: qd talia z. lilia omnino inhabilem reddunt. Quod si talis defectus est qui nõ reddit omnino inhabilem. admittitur postulatio. Ideo postulari potest si defectus sit in erate. extra de elec. cum nobis olim. Itẽ si defectus sit in ordinibus. Nam ad oēs dignitates hñtes curã postulandus est qui nõ est in sacris. extra de elec. dudũ. el. j. de eta.

Postulatio

et qua a multis. Item si sit defectus in natalibus. extra de elect. in nouit. Item si sit epus. extra eo. c. si. Et si talis eligeret. nō valeret vt ibi.

Quod clericus aliene dyocesis sit postulandus vel possit eligi? Rñ. fm Ber. Quis clericus nō possit dimittere ecclesias suas sine consensu epoum suorum: nihilominus eligi potest: siue in sua: siue in aliena dyocesi. extra de elec. cum inter.

Quod religiosus debeat postulari vel eligi? Rñ. hactenus fuerunt diuerse opi. Hodie tenet indistincte qd siue in suo monasterio. siue extra. siue etiā ad epalem dignitatē eligi debet: vt notat p Jo. an. extra de elec. nullus in. vj.

A quo sit aliquis postulandus? Rñ. si sit episcopus: a papa postulandus est. extra eo. c. si. Si vero patiatur defectum in ordine: vel etate debet postulari ab eo qui in hac parte dispensare potest. vnde si aliquis. xx. annorum postuletur ad dignitatē sine cura ab episcopo potest postulari. Si cum cura a papa. Si vō sit defectus qd est clericus aliene dyocesis. vel subest alteri: vt religiosus et huiusmodi non oportet qd postuletur. sed eligi potest: vt dictū est s.

Quis potest postulare? Rñ. fm Hosti. Qui et eligere potest. extra eo. bone. d. ij. extra de elect. in nouit. Et valet si admittitur postulatio: si concursus fuerit. sed si ab omnibus fiat: vel si due partes consentiunt: quia tunc idem est ac si omnes concordarent. alio non facile admittitur. extra de elect. scriptum.

An autem in postulatione sit seruanda forma. c. quia propter. de elec. vt se3 procedatur per viā scripturā et alijs requisitis. de quibus s. Electio. j. Rñ. fm Panoz. in. d. c. quia propter. qd duplex est postulatio. Quedam minus solennis. per cuius admissionem non consequitur postulatus ius prelature. sed habilitatur vt possit eligi. Et tunc non est seruanda forma. d. c. cum debeat seruari postmodum in electione fienda. Exemplum. Cum postulatur laicus vt faciat se promoueri ad ordinem sacerdotum: vt possit eligi: vel postulatur monachus ab abbate: vt possit eligi. Quedam est postulatio solennis per cuius admissionem consequitur postulatus plenum ius. Ita qd admissio facta per superiores habet vim electionis et confirmationis. Et tunc debet seruari forma. d. c. quia satis. talis videtur electus habito respectu ad ius futurum. Pone exemplum in. d. c. scriptum.

Quis autem sit effectus postulationis? Rñ. dicit Panoz. in. c. j. extra eo. fm doct. qd de iure videtur postulatus habilitatus vt possit eligi. Sed curia romana: vt emittitur circuitus. et ecclesiarum dispensationem. seruat qd admissa postulatione: postulatus consequitur ius ac si fuisset electus et confirmatus. vnde non indiget alia confirmatione: vel electione. Et hoc pbatur extra eo. c. ij. Et intellige hoc in postulatione solenni. Nam duplex est postulatio. se3 solennis. et non solennis. Solennis dicitur quando postulatur ab eo qui potest super omni impedimēto postulari dispensare. Non solennis vō dicitur

quando postulatur ab eo qui non potest dispensare super impedimento. requiritur tamen eius consensus in promotione ratione sui interesse. Exemplum. Canonici volunt eligere monachum in episcopum. Sed quia non potest monachus consentire sine licētia abbatis: vt in. c. si religiosus. de elec. li. vj. Canonici postulant ab abbate vt cōcedat eis illum monachum. Si enim abbas consentit. hec admissio postulationis non habet vim electionis sed debet de nouo eligi et peti confirmatio electis quia abbas non habet potestatem puidendi ecclesie cathedrali. Idem dic quando canonici petunt filium fami. a patre: quia volunt eum petere in episcopum. Idem in similibus.

Postulantes scienter indignum: sunt priuati ipso iure potestate eligendi et postulandi. extra eo. c. ij. Et quo infert Panoz. ibi. qd sicut habentes potestatem eligendi et postulandi a iure communi. priuantur ipso facto potestate eligendi postulado indignum. ita priuantur habentes potestatem eligendi ex privilegio: si postulant scienter indignum. Et sicut potestas partis delinquentis residet in aliam partem quando eligentes habent potestatem a iure communi: vt in. c. cum in cunctis. et c. cum vintoniensis. de elec. Ita deuoluitur potestas quando eligentes habent potestatem ex privilegio vt in. d. c. ij. Et quo infertur ad questionem. Pone qd potestas eligendi fuit data per canonicos tribus compromissarijs: quorum duo scienter elegerunt indignum: tertius elegit idoneum. Queritur: nūquid valeat electio istius tertij: videtur qd sic: quia potestas duorum residet in illum tertium. Sed contrarium est verum: quia istud capitulum scdm loquitur quando aliqui eligunt collegialiter. ideo tota potestas residet penes eligentes idoneum. Sed in casu promisso compromissarij non eligunt vt collegij. sed vt singuli habentes potestatem a collegio. vnde potestas compromissariorum eligentium indignum deuoluit ad compromittentes: vt in. c. si compromissarijs. de elec. lib. vj. vide de hoc supra. Electio scdo.

Quod per postulationem aliquod ius acquiratur postulato? Rñ. dicit fm Panoz. in. c. bone. d. ij. extra eo. qd postq postulatio est presentata romano pontifici: non possunt postulantes ab ea recedere et alium eligere vel postulare. Sed debet postulantes expectare iudicium pape super admittēdo. vel improbando illam postulationem. Et ideo dicunt docto. cum presentatur alteri superiori qui potest illam admittere. Quod placet Panonici. ex idempitate rationis. ne scilicet contrarium agendo videantur illudere superiori. Et ex hoc infertur a contrario sensu qd anteq postulatio sit presentata superiori. possunt postulantes variare inuito postulato. Et ideo qd dicit Inno. et sequunt cōiter doc. qd nuncius missus ad postulationē pntandā superiorem. potest reuocari anteq postulatio sit presentata. tum quia sufficit qd reuocatio pueniat ad ipsū nuncium vel procuratorem. tum et quo postulatio non est presentata admittitur variatio. Et ex hoc

bobes vnam dnam quo ad
inter postulari et electionem
admittit vnam post publicam
ca. publicat. de elec. Sed in
et vnam dnam qd scribitur
et postulatio inde sit lecta. v.
lego pnta. Ratio dicitur
nonem multas ius acquiri potest
videntem hz de quo p
potestatem sibi nō est facta
et potestatem inferri. qd
nō alteri sit ius qd situm. De
nuncius in electione. Et ibi h
la. Mutare. de re. iur. li. vj.
nos. in. c. cum inter. de elec.
is est alteri questum. Sed
Zamiat in Panoz. dicitur
si in quorū et postulantes puen
etiam si postulatio sit pntanda
latum de quo conquerat. cum
statum.

Quid aut si fecisset aliqui
cum potestatem postulantium. nū
res lecta variatōe. Inno. et
nos dicunt qd nō: qd non h
sine nota ambitionis. Et nō d
enid. q. Ami. nunc expedire
vbi pferret certum beneficia
illas expensas repetere. Dicit
illas fecit. nec etiam hōt actōs
los illi vt illas expensas face
to nō out actio. vt in. li. i. r
ff. mādant. h respectu expen
no. in. c. capitales. de elec. li. v.
dicit. in. li. ij. quo ad expensas
q. Pone qd canonici postulant
ut in curia sitas: et emittit equ
fuerit mōtinas expensas. Et p
runt sita. Amoc nō cas roman
apostolice dignitatis. Nam
ad illas expensas sitas. Et p
tuerit mutare illum in alteri
regula mutare. Sed dicit boct
eo. c. pe. et Jo. in. di. s. h. aliud
inlatentes anteq electio in p
lent alium licet tenet electio
dicitur: tenent ad intellexi. q
sua ordinat. et potest puen
beneficio puenient. et de un
hoc vt sentit glo. et eo. c. bo
q. hoc doc. nō approbant. q
tū in pntato a pnto: cui a
s. nos loquimur in postulat
etiam sit in habitis. h postulat
postulantes. vt si fecerit aliqui
et postmodum ipso ordinat
antiqua dicitur: oca nulli ius
dicit eligentes poterit puen
in expensio pperit: vt h
etiam in cō ordinari: et bo
fiald.

habes unam dnam quo ad facultatem variandi inter postulatōz et electiōem. Nam in electione nō admittit variatio post publicatōez scrutiniū. vt in ca. publicato. de elec. Sed in postulatiōe admittit variatio q̄tumcūq; scrutiniū sit publicatum et postulatio inde sit secuta. Satis est enī q̄ nō sit supior p̄tata. Ratio diuersitatis est: q̄ p̄ postulatōnem nulluz ius acq̄rit postulatō: cum sit inhabilis. vnde non h̄z de quo p̄querat. nec supior p̄t p̄queri: et quo sibi nō est facta p̄tatio. Et ex p̄dictis p̄t aliud inferri. q̄ q̄s potest sepe variare anteq̄ alteri sit ius q̄situm. Secus si nō est alteri q̄situm: vt in electione. Et in hoc casu h̄z locum regula. Mutare. de re. iur. l. i. vj. Idem habes per Panor. in. c. cum inter. de elec. q̄ gr̄a non reuocatur q̄m ius est alteri q̄situm. Secus si nō est questum. Limitat t̄m Panor. dictum correlarium dicens. q̄ si supior et postulantē p̄ueniūt admittit variatio etiam si postulatio sit p̄tata supior: nec h̄z postulatus de quo conuenerat. cum ius non sit sibi questum.

Quid aut si fecisset aliquas expensas: p̄sertim cum p̄sensu postulantū. nunq̄d possit illas repetere secuta variatōe. Inno. et p̄munit̄ doc. sec̄tes dicunt q̄ nō: q̄ cū non h̄t ius fecit illas non sine nota ambitionis. Et nō. bene hoc dictū. facit enī ad. q̄. Amic̄ tuus expendit aliqd̄ symoniace: vt tibi p̄ferret certum beneficiū. nunq̄d possit a te illas expensas repetere. Dicendū q̄ nō. q̄ iniuste illas fecit. nec etiaz h̄t actōz mandati: si tu mādāses illi vt illas expensas faceret. q̄ ex turpi mādāto nō est actio. vt in. l. si remunerādi. §. rei turpis ff. mādāti. h̄ respectu expensaz postulati. vide q̄d nō. in. c. cupiētes. de elec. l. i. vj. Et distingue vt ibi. Dir. t̄m. l. i. q̄uo ad expēlas tenet p̄m. et format q̄. Donec q̄ canonici postulauerūt aliquem q̄ p̄pa ut sarinulas suas: et emit equos vt iret romāz: et facit mātinas expensas. Et postea canonici dixerunt sibi. Amice nō eas romāz: nos mutauimus p̄positū et eligim̄ alium. Nam q̄d poterit repetere ab illis expensas istas. Et p̄cludit q̄ sic: q̄ nō poterūt mutare p̄siliū in alteri p̄iudiciū. vt in. d. regula mutare. Et dicit hoc tenere p̄. de sapia. c̄. eo. c. pe. et Jo. lxi. di. §. h̄ aliud. Et plus dicit. q̄ si postulantē ante q̄ electio sit p̄tata eligat vel postulent alium: licet teneat electio: si t̄m fecerūt eum ordinari: tenent ad infesse: si p̄pter postulatiōez eoz fuit ordinat̄. et p̄t eos p̄uenire: vt ei. p̄uideant de beneficio p̄uenienti. c̄. de iure patro. pastoralis. et hoc vt sentire glo. c̄. eo. c. bone. el. j. Sz panor. dicit. q̄ hoc doc. nō approbant. q̄ illud. c. pastoralis. loquit̄ in p̄tato a p̄iono: cui acq̄rit ius ex p̄tatiōe. Sz nos loq̄mur in postulato cui nullum ius acq̄rit: cuius sit inhabilis. h̄ possit saluari glo. q̄ ad istos postulates. vt si fecerūt aliquē ordinari. vt enī eligere. et postmodū ipso ordinato alium elegerūt: tenet t̄m ista electio: cū nullū ius sit illi acq̄situm. Sz isti sic eligentes poterūt p̄ueniri vt p̄uideant p̄m̄o de stipendio p̄petēti: vt h̄at vnde viuē possit et q̄ fecerūt enī ordinari. et hoc voluit glo. in. d. §. h̄ aliud.

Est etiam alius modus p̄uidendi ecclēsijs vacantibz vltra duos modos iaz dictos. Nam p̄m̄o ē p̄ electōz. Sec̄do p̄ postulatōz: q̄ d̄z esse p̄ois. et post q̄ est p̄tata supior nō h̄z postulatibz resiliere. Tercius est p̄ noiationē: q̄ d̄z esse solēnis. Et fm̄ Mo. fit q̄m̄ duo vel tres q̄ sunt excellentiores in capitulo. vel alibi noiant pape. et petiūt p̄ collegiū. vt p̄pa. p̄uideat ecclē de aliquo illoz. Et p̄ hanc noiationem q̄dam mō ius acq̄rit noiantis: nec p̄nt nominantes recedere a noiatione post q̄ facta est supior. sicut dicim̄ in postulatiōe. Et p̄ne postulatio fit de vno: noiatio vō de pluribz. et hoc de noiatione solēni q̄ fit vt dictum est. Nam est q̄daz noiatio non solēnis. l. q̄m̄ ante scrutiniū sciendum aliq̄s noiat̄ inter canonicos tanq̄ bonus et sufficiens. Ista t̄m noiatio non tribuit ius noiatō: h̄z locum p̄ponit in collegio. vt eligat si placet collegio. Vt ep̄us postulat̄ debeat p̄sentire. Rū. fm̄ Jo. an. Ep̄us postulat̄ ad aliam ecclēiaz sic d̄z r̄s̄dere. Nec p̄sentio. nec dissentio: h̄ in hoc volūtati d. pape me suppono.

An aut cardinalis eligat vel postulet. Rū. fm̄ Panor. in. d. c. bone. q̄ postulat̄. Nam cū sit ecclē romane alligat̄: nō h̄z libez volatum. vnde sicut ep̄us nō p̄t eligi ad aliam sedē: h̄ d̄z postulari. ita etiam cardinalis. Et h̄ac opi. etiaz tenuit Mo. licz Ab. et Egi. tenuerunt p̄m̄o: dicētes q̄ cardinalis non ep̄s p̄t eligi. Et panor. se refert ad notata in. c. ecclē. el. ij. de elec. vbi querit an elect̄ in cardinalem retineat p̄oia b̄nificia. Et distinguit. q̄ aut p̄mor̄ in cardinalē h̄bat p̄us beneficiū curatū: vel aliam dignitatē inferiorē seu offiū. et vacat ipso facto q̄ assumit in cardinalē p̄ ca. de multa. de p̄bē. Nam cardinalat̄ est dignitas seu offiū maximū. Et p̄ adeptōz ipsi d̄nt vacare beneficia curata p̄us adepta. vel dignitates seu p̄sonat̄ inferiorē. Aut h̄bat beneficia minora. vt p̄ta. canonicatū. Et illa non vacant p̄ adeptōz cardinalat̄. etiam si exigerent residentia. Et hoc intelligo in p̄sbytero. vel dyacono cardinali. Nam ep̄us cardinalis rōne ep̄atus p̄dit ipso facto oia p̄oia beneficia. sicut statuit in simplici ep̄o. c̄. de elec. cū in cunctis. §. cum vō. Aut querit nunq̄d p̄mor̄ in cardinalē possit de nouo acq̄rere beneficia in titulum. Et puto q̄ nō si sunt curata. ar. d. c. de multa. Idē si eēt minora beneficia: exigerent t̄m residentiaz. q̄ nō d̄nt p̄ferri beneficia ei q̄ residere nō p̄t. h̄ beneficia minora: residentiaz nō req̄rentia: poterit p̄sbyter. vel dyaconus cardinalis acq̄rere mero iure. in p̄specta generali p̄suetudine. Sz ep̄us cardinalis acq̄rere non p̄t: sicut nec alius simplex ep̄us. nam si p̄dit p̄oia beneficia vt in. d. c. cum in cunctis. §. for̄: non p̄t de nouo acq̄rere. q̄ turpi eyc̄at̄ et hoc intellige nisi acq̄sitiō admittat ex cā rōnabili. Et panor. in. c. bone. el. j. c̄. e. dicit q̄. c. de multa. h̄z locuz in ep̄atibz et cardinalatibz. et hoc q̄ ad mentē. d. c. licz quo ad vba secus sit. q̄ pot̄ d̄z vacare ipso facto vñ ep̄atus p̄ adeptōez alteri. vel cardinalat̄: q̄ vacet vñ archidiaconatus p̄ adeptōez alteri dignitatis inferioris. Nouissime vō fuit: vt ep̄us p̄motus in cardinalē nō p̄dat ipso iure ep̄atum.

Predicator

inmo retinet illum in titulum vt prius. nisi papa aliter disponat. Et hoc q; pleriq; consulerunt q; dictum ca. de multa. non habet locum in episcopatib; & cardinalatib; & similib; vide de hoc sup; Beneficium. j.

¶ A quo aut supiore sit petiti. vt postulatio admittat. Rñd. fm Pano. in. c. fi. et eo. post glo. q; aut postulat quis in epim. & tunc ad solum papaz pñet postulat; admittere. Aut sit postulatio ad inferiores dignitates seu ecclias. Et tunc ad eum ad quem spectat postulationis admissio. q; admisso postulationis h; vim pfirmationis. vt et. c. e. j. Hoc intellige dummodo apud istum pfirmatorem pcurrant duo. Primum. q; possit dispensare in illa dignitate: rone cuius sit postulatio. Max si non potest dispensare: non potest postulationem admittere: cū ibi reqrat dispensatio. Et ideo si canonici postularēt in archidiaconum aliquem habentem. xviij. annos dñtaret: nō poterūt ab epō petere: vt ista postulatio admittat: licet ad eū alis spectet pfirmatio electionis. Ratio q; sup isto defectu etatis nō potest epus dispensare. vt in. c. vni eo de eta. & qua. li. vj. Secundo requirit q; iste ad quem spectat pfirmatio sit epus. Nam vt dicunt docto. & originaliter fuit dictum Innoc. in. c. ij. de eo qui sur. re. or. inferiores prelati circa episcopos non possunt dispensare: nisi in casib; specificis eis pmissis.

Predicator. Sciēduz

P q; officium pditionis omnib; laicis ē indictum. et de hereti. sic in vno. Item non dz admitti ad pdicandum q; dicit se pvisionē missus a deo: nisi pbet sicut moyses. pbaui miraculo. de ple. di. ij. re vera. Sufficit tñ ad pbatōem lraz testimonia. vnde nec cleric; admittit nisi mitat. et de hereti. cum ex inuictio. Epi vō vbiq; pdicare pñt: nisi ab alieno epō in eius diocesi. pbbicāf Nullus alius pōt nisi ab aplice sede vel epō loci hanc habeat auctoritatem. extra de hereti. excom municamus.

¶ An at si pdicato; pdicet in pctō mortali peccet mortalit. Tho. in. iij. videt dice q; sic. Quo tñ ad hoc sufficeret contritio. licet actu tunc non confiteretur.

¶ An aut frēs mendicātes pñlegiati p de. dudū de sepul. possint libere pdicare in plateis & alijs locis pñunib;. Rñd. q; sic. & de hoc est tet. in. d. cle. dudum. in. f. nos at. & j. vbi dī. Statuim; & ordinamus vt dictoz ordinum frēs in ecclijs & locis eoz ac in plateis pñunib; libere valeant clero & populo pdicare ac ponere vbum dei. illa hora dñtaret excepta: in q; locoz plati pdicare voluerit. vel corā se facere solennit pdicari. in q; pdicare cessabunt. pter q; si aliud de platoz ipsoz voluntate. pcesserit ac licentia spālī hec ibi.

¶ Querit pmo qd intelligat seu pñbendat sub illis vbiis locis eoz. Glo. dicit quicqd est infra septa vel ambitum etiam in pratis vel ortis & alijs spatijs. Idem Land. & Zen. Et dicit Land. hoc pcedere etiam si loca sint lōge a domib; eoz. cū in-

disinite dicat de locis.

¶ Secundo quero qd importat verbum. In plateis cōib;. Solut Zen. intelligendū de plateis locoz in q; morant. Dicit tñ q; hec ista etiam h; locū in plateis alioz locoz q; suoz. Als hec vba plateis cōib; nihil adderet: cū pñmiserat de locis eoz: maxie. q; h; de fauore agit q; nō dz restrigi: h; aplari p regulā odia. Et eo at q; bis pmittit in his loc; libere pdicare: dicunt Land. & Zen. q; hoc faciēt abiq; cuiuscūq; pditione: vel licentia. Idem in simili dicit glo. j. in hac cle. in. f. si vō. in. v. libere. dicens q; denotat q; non est necesse lñiaz sacerdotis parochialis bñ. cur; pñm vñ velle Jo. mo. Idē tenet Pano. in. c. fi. de po. pla. vbi dicit q; q; d; hie liberam prātem qñ q; potest sine assensu alterius disponere. Idem dicit in. c. statuim;. de regula. & dicit hoc esse de mente cōiter docto. Item fm Land. isti mendicantes sunt exempti: sic nō sub sunt ordinarijs: q; ad ecclias & loca ipsoz: h; quo ad plateas q; sunt iuris publici. pnceps. l. papa potest it disponere vt voluit. nulli pñudicium faciendo. Secus tñ de plateis pñunatis fm glo. Max in pñunatis plateis pdicare non pñt inuitis eis: q; sunt Idem Pau. & Lar. Ex quo tñ infer; q; q; ad hoc non est necesse petere lñiaz ab epō. vel presbytero parochiali vt valeant pdicare in bñdō plateis pñunatis. vel alijs locis. h; sufficit petere licentiam ab his: quoz sunt bñdō platee pñuate: vel loca.

¶ Tertio quero an liceat eis pdicare tpe interditi cū in pñdictis locis. Glo. soluit q; sic. Idem pau.

¶ Quarto. quero in eo q; pmittit hic fratib; pdicare. dum tñ nō pcurrant cum platis. de glo. platis hic loquit. Glo. dicit q; locum h; siue sunt plati iure pñuni: siue pñuetudinario.

¶ Quinto qro. an sub verbo plati pñbendant retores eccliaz. Glo. dicit q; non. Idem Pau. Et hoc videt q; hoc nomen plati stricte sumat: qd tenet Land. Ste. aut accipit largo modo: vt pñbendant etiam ipsi curati: q; suo mō sunt plati. h; Lar. dicit q; sibi placet opinio glo. Nam ob honorem platoz refuat eis. q; hora qua pdicat nō possunt frēs pdicare. Prelatos etiam intelligi eos qui bñt dignitatem cum administratione. q; rum ad hanc cle. Et puto q; sit eius mens loq; de plato q; habet iurisdictionem quasi epālem. quasi ob hanc superioritatem deferat ei in toto loco. etiam quo ad eos qui sunt exempti. & qui habent pñuilegium pñdicandi.

¶ Sexto quero qd si platus velit totam horam matutinalem tenere tam p missa. q; p fmonē. Et sic frēs in toto impedire. Videt q; nō possit. q; hic dī in singulari. de hora nō de horis. Itē illa hora tñ q; ipse pdicat: nō de alia. p hoc q; fauor est in multiplicatione pñdicantium. xvj. di. In nono. Pania tñ sunt q; ad hoc. An platus pdicet. an coram se faciat pdicari solenniter: q; nō refert. an p se: an per alium faciat. de sen. ex. mulieres. Et no. fm Pau. In eo q; dicit. solenniter. Si enim faceret pdicari coram paucis. cessaret hec litera. qui tñ nō de rogaret sue dignitati. Idem pe. de an.

¶ Septimo quero. qd de vicario. Dic fm glo. q;

idem est q; de plateis. Idem
carere vicari; an vñ alijs
no. vt q; dicit aliqui pñ
seus etiam vñ vicari; vñ
ri. q; in hoc non repñtat pñ
bunt in pñdicare quo ad lo
cessabunt pñdicare q; ad lo
is eccliaz. & locis eoz: & p
nuate. vel castro vel villa
re. vel ante se facere pñdica
tes pñunatis. Et tñ tñ
q; pñdicandi. li. vj. de ber
ipñ vellent. p negoco fid
pōt impedire ne pñdicato
cont; p censuram eccliaz
¶ Pano qro. in eo q; dī
q; pñdicat hora q; pñdica
re. vel ante. an sufficit volū
h; reqrat lñiaz spālī p. et. l.
lñm in quo pñdicare pñt ea
cum bñdō lñiaz spālī eius
¶ Pano qro. an sacerdot
dare licentiaz pñdicandi. Rñ
solam sacerdotēs curati: ve
Et idem de spālī datus in
q; epus: & platus singl; pñ
cont; in eccliaz parochialib;
nō vel ab alijs ipis epis vñ
Et etiam si vocat vel inuit
sacerdotib; & pñbent pñdica
ebent lñiaz ab eis: q; et o
ipñ; sacerdotis gerit cura
rem q; sacerdotēs. Item p
ter. loquit. Pau. & Zen. in
michigi. Pau. archiepim b
onem plataraz in ecclijs. &
latuz: & ordinare de pñdicatō
q; pñdicatoz. et. bec. p. e.
¶ Pano qro. qd lñiaz p
n. An tenet reformare bñdō
zah. dicit q; non. nec etiam fm
stratōz; & iuste fecerunt: non
volentib; q; grans rebuere. &
ri: p eo q; se imicuit officio li
ta tñ glo. in. c. ad hñm. xvj. q;
struere. illa tñ glo. loq; de fr
tenet pñnam opinioem.
¶ Pano qro. qd lñiaz p
j. Glo. intelligit de locis bñ
vñ pñuetudine: cū iurici n
de are. ponit exemplū de cu
tūne lōge pñima studiu bñ
cessante pñuilegio. q; talis pñ
tū sic pñuilegium. et de p
pñm pñmittit do tanto tpe
pñuilegioz. ff. de extor. l. j. h;
tūa generalia reliq; q; arbi
querit sacra scriptura. iur.
¶ Pano qro. de sta
in pau. Pau. tpe noui

idem est q' de plato. Idem pau. Et hoc si vult p'di care vt vicari? nō vt alius platus cui p'pnt ex offi cio. vt q' hēbat aliquaz p'aturam. Item fm pau. secus etiam si vt vicari? vult facere coram se p'dica ri. quin hoc non rep'ntat p'sonam epi.

¶ Octavo q'ro an ea hora q' predicat p'latus cessa bunt isti p'dicare quo ad omnia loca. Pau. dicit q' cessabunt p'dicare: q' ad loca de q'bo p'misit. s. in su is ecclesijs. 7 locis eoz 7 plateis cōibz ex'ntibz in ci uitate. vel castro vel villa vbi ordinari? vult p'dica re. vel ante se facere p'dicari. nō in alijs nec in pla teis priuatis. Cessant tñ in casu capituli. vt offiū. s. cōp'scendi. li. vj. de hereti. hoc est qñ in q'stores ipsi vellent p'negocio fieri p'gregatōz facere. tunc p'nt impedire ne p'dicatores. aut questuarij p'di cent p' censuram ecclesiasticam.

¶ Nono q'ro. in eo q' diem. In v. p'terq'. p'mittit q' p'dicent hora q' predicat platus. si est de volūta re prelati. an sufficiat voluntas. Pau. dicit q' nō. s' requir' lnia sp'alis p' ter. ibi lnia sp'ali. et sic hēs ca lum in quo p'dicare p'nt ea hora q' predicat platus cum h'nt lnia sp'alem eius.

¶ Decimo q'ro an sacerdotes parochiales possint dare licentias p'dicandi. Rñ. De. de an. q' sic 7 nō solum sacerdotes curati: verū etiam vicarij p'petui Et idem de t'p'alibz datis in casibz licitis. Et addit q' ep'us 7 platus sup'ior: pōt p'cedere fr'ibz vt p'di cent in ecc'ijs parochialibz. qd intelligit Pau. p'nti ty vel ab'ntibz ipsis ep'is vel p'latis mandantibz. Et etiam si vocati vel inuitati nō fuerint ab ipsis sacerdotibz. 7 p' beneplacitū ipsoz 7 nulla petita v' obtenta lnia ab eis. q' ex officio ep'us 7 alius p'lat' ipsi? sacerdotis gerit curam in ipsis ecc'ijs maio rem q' sacerdotis. Item p' platum sup'iozem de q' ter. loquit'. Lau. 7 Zen. intelligūt archiep'm. Et q' intelligit Lau. archiep'm h'nt mandatū 7 dispositi onem plenariam in ecc'ijs. 7 locis suoz inferiorz p' latorz 7 ordinare de p'dicatoribz faciendis. 7 mittē di questores tē. bec De.

¶ Undecimo q'ro. qd si q's predicat sine lnia pla ti. An teneat restituere bona q' ei collata sunt q'ris zab. dicit q' non. nec etiam fm eum pōt cogi ad re stitutiōez: s' iniuste fecerit: non tñ turpit' acq'siuit a volentibz ei gratis tribuere. Potest tñ aliter puni ri: p' eo q' se iniuscuit officio sibi non p'tinenti. Mo ta tñ glo. in. c. ad iurim'. xvj. q. j. q' dicit. q' teneat re stituere. illa tñ glo. loq'it' de falsis p'dicatoribz. zab. tenet p'iam opinionem.

¶ Duodecimo q'ro q' sunt studia generalia d' q'bo j. glo. intelligit de locis h'ntibz studiū ex p'uelegio vel p'suetudine: cui? in iur' nō est memoria. Et Ja. de are. ponit exemplū de ciuitate padue. q' ex p'sue tudine longissima studiū h'nt: qd dicit sufficere et cessante p'uelegio. q' talis p'suetudo facit aliqd licitum sicut p'uelegium. et de v. li. sup' q'busdam. naz p'nceps p'mittit do tanto tpe: v' p'cessisse 7 reuocal se p'hibitiōz. ff. de exerci. l. j. h' zab. dicit q' q' dicant' studia generalia reliq' arbitrio iudic' vt videat si generalit' sacra scriptura. iura 7 artes ibi doceant.

¶ Tercio decimo q'ro de studio nouello senensi. ita querit Pau. cur' tpe nouiter fuit studiū senis

7 postea destructum 7 nouiter a. xij. annis citra re formatū: 7 itez destructum. Idem dicit Pau. Vi den' cū sit generale fm modū p'missū: 7 in regia ci uitate p'stitutum. q' non in castro. nō in villa.

¶ Quartodecimo q'ro de q'bo f'monibz loquit' ibi in v. f'mones ad clez. dicit Math. in f'monibz de natiuitate dñi. pasche. 7 penth. put' i studijs p'sue ut fieri a. tendendam studiōz p'suetudinē. qd p' bat vbum. solent.

¶ Quintodecimo q'ro quō intelligit qd hic d' de p'dicatōe ad funera mortuoz. soluit pau. 7 math. q' intelligit de funeribz magnatū. vel alioz ad q' p'gregat' p'plus: 7 tunc p'dicat. 7 dicit De. de an. q' i istis tribz casibz. s. i funeribz defunctoz. In festis peculiaribz eozundē frat'z: 7 in generalibz studijs cum sit f'mo: p'nt frēs libere p'dicare. qd intelligit zen. v'ez. etiā ex ecc'ias 7 loca ipsoz 7 plateas cōes Al's. s. in studijs. nihil adderet ad p'cedentia. nec aliqd sp'alitatis induceret. 7 forte dicit' tribz r'ibz p'nt p'currere cū ep'o solēnter p'dicante.

¶ Sextodecimo q'ro de q' p'lato intelligit ille vel p'latus sup'ior. glo. dicit q' loquit' de sup'iore respec tu subditoz clericoz: nō respectu ep'i. idem Pau. h' Ste. dicit. q' loquit' de sup'iore respectu ep'i. 7 q' inferior: in hoc nō h'z p'tatez. h' Lar. dicit q' sup'ioz dz intelligi de eo q' h'z iurisditiōz quasi ep'alem in lo co. Talis etiā etiam si sit inferior: ep'o pōt generalit' ter p'vocare clez.

¶ Decimosextimo q'ro si p'latus p'vocat aliq's de clero. v'puta. doct. vel p'latoz. glo. dicit secus. q' hec vocatiō nō impedit frēs. nam hic loquit' de ge nerali vocatione. idem zen.

¶ Decimo octauo q'ro q' possit esse cā p'vocandi ge neraliter clez. Lau. 7 Zen. exemplificat. vt q' forte sit cā ex d'icandi aliquos hereticos. vel forte fuit p'grega ta synodus vel h'mōi.

¶ Decimonono. qd si generalit' a prelatō p'vocat' p'plus. dicit Pau. non esse locum huic l're. q' aliud clerus. aliud p'plus. Et nota q' ista de. fuit progat a p' de. v. ad fratres S. aug. 7 p' Jo. xxij. ad carne litas.

Prescriptio. Quid est

Prescriptio vel vsucapio. Rñ. est acquisitio dñij p' p'riua possessionē t'pis a lege dif finiti. an tēte legum vim capiens: penam negligē tiōz inferens. 7 finē litibz imponens. nec est p'ius naturale. ex q' infert penā negligētiōz 7 finē litibz. qd est rōne naturali p'sonū. vñ nō simplr recedit a iure naturali. q' nō sine cā locupletat' q's ex p'scri ptione cū alteri? iactura. Vsucapio vō est in rebz mobilibz: 7 p'plez triennio. Prescriptio vō in im mobilibz. vt domo. agro. 7 h'mōi. 7 h'z etiā locū in incorp'alibz vt in fuitutibz actionibz 7 h'mōi. vt e' de cā. p'ue. 7 pos. cum eccl'ia.

¶ Que res p'scribi p'nt. 7 q' non. R' generalit' cōes res 7 omne ius p'scribi pōt. ex eo. ad aures. 7. l. d' p'scrip. xxx. vel. xl. an. sicut in rem. Excipiūt q'daz. Primo decime a laico. et eo. cāz. q' laicus non pōt in eis h'nt titulū sicut clericus. In alimonijs tñ p'nt p'cedi paup'ibz. x. q. j. c. pe. 7. vl. Item in criminibz

Prescriptio

nullo unq̄ tpe p̄scribit̄. h̄ pot̄ ex diuturnitate au-
gent̄. et de sym. cum in eccle. Item nō p̄scribit̄ p̄
obedientiam. v̄sitarōz. et p̄curatōz q̄ rōne v̄si-
tatōis debet. et eo. cum nō liceat. et c. et officij. et
et de censu. cū instantia. Et talia q̄dem nō p̄scribit̄
subditus q̄ ea d̄z plato. Alius t̄m p̄t talia p̄scribē
v̄puta. Abbas vel alius p̄latus p̄scribet̄ p̄ ep̄m
circa subditos eius. Et sicut dicit̄ Anno. In hoc
casu l̄z subdit̄ aliquid p̄scribat̄. n̄ t̄m p̄scribit̄ noie
suo: h̄ pot̄ noie alteri? cui de subiectione r̄idet vt
in. d. c. cum ex officij. Item eccle. et cetera sacra vel
loca religiosa. decime. p̄mitie. et oblatōes nullo iu-
re p̄nt a laicis p̄scribi vel possideri. xvj. q. iij. §. p̄t
et de p̄scrip. c. cām q̄. et c. si diligenti. Item nec p̄
votum: q̄n votens teneat ad finē illud obfuare.
et de regula. c. sicut. Et sic p̄ votum religionis nō
p̄dest p̄uetudo nec p̄ religionem. imo etiāz pot̄
q̄dam corruptela. et de elec. cum cāz. et de p̄ben. cū
iam dudum. Item nec p̄ neruū ecclesiasticē discipuli
ne. vt q̄ q̄s possit celebrare pulsat̄ campanis et al-
ta voce tpe iudicij generalis. et de p̄sue. cū inter.
et de sen. ex. alma. li. vi. v̄l p̄nt̄o ex dicit̄ v̄l iudici-
etis publice. et de p̄ul. c. ep̄oz. li. vi. et de. h̄uis. d̄
sen. ex. Itē nec fines seu limites p̄uiciaz l̄ parochi-
az. et d̄ po. c. ff. eo. vbi dicit̄ par. limitatō. q̄ fines
parochiaz de q̄b̄ p̄stat. vel finibz coherētia p̄scri-
bi non p̄nt. Et idem in limitibz ep̄atū. vt glo. ibi.
Et cum tex. loquat̄ generalit̄. intelligam p̄cedere
in omni p̄scrip̄tione. siue sit cū titulo. siue sine titu-
lo. vel p̄ tantum t̄ps de cuius initio nō est memoria
vbi t̄m non p̄stat legitime de finibz valet p̄scriptio.
In istis t̄m factis antiq̄s non p̄t h̄i defacili p̄ba-
tio necessario p̄cludēs. Ideo admittit̄ p̄sumptiua
p̄batio. facit. l. si arbiter. ff. de p̄ba. Nota t̄m glo.
in. d. c. sup. eo. q̄ non. oia coherētia limitibz sunt
imp̄scriptibilia: h̄ t̄m ea q̄ coherēt p̄ncipalit̄. Ex-
emplū. p̄e limites est p̄dium amplissimum. certe
nō intelligit̄ q̄ totum p̄dium sit imp̄scriptibile. h̄
t̄m illa pars que p̄ncipalit̄ coheret finibz. vnde dicit̄
Jo. an. q̄ de hoc nō p̄t dari. certa regula. h̄ boni
iudicis arbitrio erit p̄cedendum.

¶ Quid aut̄ sit limes. dicit̄ fm̄ Panor. q̄ est longi-
tudo seu latitudo spacium a spacio distinguens.
Et q̄nq̄ in limite nihil p̄t p̄sistere vt q̄n est valde
strictus. nam solet q̄nq̄ apponi vnus lapis. p̄ limi-
te. h̄ in ep̄atibz et p̄uincijs nō sunt ita stricte. h̄ al-
signat̄ q̄nq̄ flumen. p̄ limite: vel aliq̄s mons. Et
tunc vertit̄ aliud dubium cuius est p̄prietas istius li-
mitis. Nam p̄t attingere q̄ flumen sit ericatum
vel q̄ in monte p̄struat̄ eccle. vel alia domus. v̄n
dubitat̄ ad cuius iurisdicōez ista p̄tincant. R̄n. pa-
nor. fm̄ opi. doc. q̄ sibi melior videt̄ q̄ p̄ longitudi-
nem et latitudinem ep̄atū limes censet̄ ipso facto
diuisus. licet actu p̄ bonum diuisus non fuerit
p̄ hoc bonus tex. in. §. Insula. Insti. de rez. diui.
vbi dicit̄ q̄ si insula nascit̄ in flumine distinguente
agros p̄tinet ad p̄prietatem v̄triusq̄ d̄ni. put̄ acce-
dit ad dictos agros. et si magis accedit alteri: est il-
lius d̄ni t̄m. Si aut̄ res est indiuisibilis vt eccle.
tunc v̄terq̄ ep̄oz h̄bit̄ ibi iurisdictionem p̄ indi-
uiso. et pariter h̄bunt̄ ibi comoda. et banc opi. te-

neas. l̄z alijaliter. facit. l. arbor. ff. cōi. di. vbi p̄t q̄
arbor que nascit̄ in confinibus est v̄triusq̄ d̄ni.

¶ Donec q̄ aliq̄s possidebat eccleiam iuxta dioce-
sim alterius ep̄i remotam a limite. et flumi? q̄dam
erat limes. h̄ flumini paulatim accedit ad illam ec-
clesiam ita q̄ efficit̄ vicina limiti. Dicit̄ q̄ nihilomi-
nus p̄cedit p̄scriptio. nec em̄ ep̄atus variant̄ p̄t
hoc. h̄c dicit̄. Item Panor. vbi s̄. p̄cludit̄ q̄ ea
q̄ sunt infra limites: limitibz nō coherētia p̄nt p̄-
scribi fm̄ doc. Et satis p̄bat. d. c. sup. eo. p̄ locum a
sp̄ali. Nam p̄bitio vno reliquū p̄cessum eē vt
in. c. nō ne. de p̄sump.

¶ An aut̄ respectu iurium ep̄alium seu parochia-
lium possit vnus ep̄us p̄scribere ius ep̄ale in aliq̄-
bus eccleis sitis in diocesi alterius. R̄n. panor. q̄
cum titulo p̄nt p̄scribi. vel p̄ tantum t̄ps de cuius
initio nō est memoria. Et facit̄ p̄ ep̄o fesulano: qui
h̄z in ciuitate florentina vnam eccle. sibi subiectā
cum toto populo illius parochie. ad hoc. c. cū olim
et c. auditis. de p̄scrip. vbi abbas p̄scripsit̄ p̄ ep̄m
omnia iura ep̄alia in certis eccleis. et p̄ hoc dico q̄
remanenti limitibz p̄nt p̄scribi etiā certa ps dio-
celis. q̄d etiam sensit Jo. an.

¶ An aut̄ limites digutatum secularium possint
p̄scribi: vt sunt ducatus. comitatus et similia. No-
sti. tenet q̄ non. licet d̄ni et p̄ncipes male obfuent
Nam q̄ndie occupant aliena territoria cum gra-
ui iudicio animaz suaz. R̄n. aut̄ quare p̄dicit̄ li-
mites nō p̄scribunt̄ est: ne termini ep̄atum vel
parochiaz. vel p̄uiciaz. vel h̄mōi p̄fundant̄. Li-
mes t̄m p̄diorū p̄nt p̄scribi p̄ locum a sp̄ali. xvj.
q. iij. volumus. et eo. q̄ indicante. Item nec liber
homo p̄nt p̄scribi. xvj. q. iij. §. p̄t. Item resp̄-
blice q̄ sunt in vsu populi romani. vel aliaz ciuita-
tum. vt vie. platee. pontes. aqueductus et h̄mōi.
Et h̄c fauor publici vsus nō p̄scribunt̄. nec in
toto. nec in pre. vt. ff. de vsuca. l. vsucapione. et c.
de opi. pub. l. p̄scriptio. Item in tributis et publi-
cis functionibz nō carrit p̄scriptio. d. §. p̄t. Et
glo. ea. c. et q. §. poro. dicit̄. q̄ functiones sunt pen-
siones agrorū. Et ciuilibz canon. q̄. l. solui d̄z rei
publice p̄ agris: p̄scribit̄ a colonis. vt in. d. §. po-
test. Itē possessiones agrorū nō p̄scribunt̄ a colo-
nis. vt. l. d̄ p̄scrip. xxx. v̄l. xl. an. l. male agit. Itē
res furtiue vel vi possessē. seu etiam que nascunt̄
ex eis: non p̄scribuntur. vt insti. de vsuca. §. fur-
tiue.

¶ Que autem requirant̄ ad vsucapionem. vide
supra. furtum.

¶ Quot sunt sp̄es p̄scriptōis. R̄n. fm̄ Ray. due
sunt. vna est em̄ longi t̄ps. vt. x. annor̄ inf̄ p̄ntes
vel. xx. inf̄ absentes. et intelligunt̄ p̄ntes q̄ sunt in
eadē p̄uincia. h̄ hodie d̄nt̄ intelligi in ciuitate fm̄
Accursium. vt no. l. de p̄scrip. lon. tem. l. cū in
longi. in glo. q̄ etiāz assignat̄ rōem. q̄ hodie singu-
le ciuitates h̄nt sua regimina: sicut olim singule p̄-
uincie. De re vo non differt vbiq̄: sit vt in. d. l.
cum in longi. Alia p̄scriptio est longissimi t̄ps.
vt. xxx. v̄l. xl. annor̄. Et h̄c h̄z locum inter laicos
vel p̄natas p̄sonas regularif. d. §. p̄t. Contra
eccleas q̄o qualcūq̄ necessaria est p̄scriptio. glau-

nōne sine p̄nata p̄sona. si
am p̄scribat. xvj. q. iij. §. q̄
romana eccle. q̄ quam in
anno. et eo. cum vobis
mane eccle. de eccle. later
¶ Quid si possit rem tu
et de indete abite p̄ alios
scriptio. Et dicit̄ duplici
fuit p̄nt̄e te abite d̄z
no relatab. vt. l. de p̄sc
li in q̄b̄dam.

¶ Que erigunt̄ in p̄scri-
tione. bonafides. iustas
sio. et quartum. q̄ res sit
bonafides. et hoc est gen
nes bonafides p̄scribit̄
sp̄ali iure agit. sine cui
xxv. q. ij. v̄l. v̄l. et reg
lum ab inicio h̄ntam in
nis. vt. d. c. h̄. et c. v̄l. an
quint̄ bonafides in p̄scri-
vt. l. de p̄scrip. lon. tem.
p̄scrip̄tione. xxx. v̄l. xl. an.
ij. §. p̄t. et d. c. v̄l. an
et an. l. cum notissim. et l. si
h̄z dicere leges illas esse cor
na et res veritas. Et fm̄ v̄
fides iustitiae est tantū a
dic. §. p̄t. et in. d. l. cum
riculum animaz non babo
cio. videant̄ dicere q̄ p̄o
cio. xl. annor̄. etiam ab eo
potest intelligi quod p̄o
constituit̄ malafides. puta
glabat̄ creditorem sibi ren
non facta aliquem bonafides
credat̄ populum. vel illum q̄
se rem suam alienare sine t̄m
croitate. h̄ de vsuca. l. unanq̄
v̄l. an.

¶ An autem malafides re-
cipiunt. dicit̄ dicit̄. l. ij. q̄
xl. annor̄ non nocet. d. §. p̄-
p̄ntis. Secus in p̄scrip̄-
nam t̄m malafides vendit
ctus nocet. vt in autem. m
no fuit furto. vel vi possessi
liberam potestatem domini
nocet nō nocet p̄scribit̄
§. furtum. cum sit. Item si q̄
no dubium non videt̄ bon
fides q̄ recipiens et credit̄ tra
labere. p̄babit̄ ius alieni
v̄l. an. et dicit̄ cum est sup̄
vsucapionem et non rationali
tenetur: non obfistit bone

no. sine pūnata psona. sine ecclesia contra ecclesi- am p̄scribat. xvj. q. iij. S. quas actiones. Excipitur romana ecclesia p̄ quam non p̄scribit nisi spacio. c. annoz. ex eo. cum vobis. 7 Zab. intelligit noie ro- mane eccleie de ecclesia lateranensi.

Quid si possedi rem tuam te p̄ntē p. v. annos. 7 de inde te abūte p̄ alios. v. Rñ. nō est p̄pleta p̄e scriptio. S; sicut duplicat decennū vbi nullo tpe fuit p̄ntē: sic te abūte dz duplicari q̄qd de decen- nio restabat. vt. l. de p̄scrip. lon. tem. autentica q̄ si in q̄busdam.

Que exigant in p̄scriptione canonica. Rñ. q̄ tno: s. bonafides. iustus titulus. p̄tinuata posses- sio. 7 quartum. q̄ res sit p̄scriptibilis. Primum dz bonafides. 7 hoc est generaliter: vtz: q̄ s̄m cano- nes bonafides p̄scribentis necessaria est. siue de sp̄iali iure agat. siue ciuili. ex eo. vigilanti. 7. c. fi. 7 xxxij. q. ij. si virgo. 7 requirit bonafides: non so- lum ab inicio s; etiam in qualibet parte p̄scriptio- nis. vt. d. c. fi. 7. c. vigilanti. Scdm̄ autem leges re- quir̄ bonafides in p̄scriptione. x. vel. xx. annoz. vt. l. de p̄scrip. lon. tem. auten. malefidei. S; in p̄scriptione. xxx. vel. xl. annoz. nō requirit. xvj. q. iij. S. potest. 7. d. c. vigilanti. 7. l. de p̄scrip. xxx. vl. xl. an. l. cum notissimi. 7. l. si quis emptōis. nisi ve- lis dicere leges illas esse correctas. extra eo. c. fi. Si- cut est rei veritas. Et fm̄. v. v. vbi req̄rebat bona- fides: sufficiebat eaz tantū ab inicio habuisse vt in- dic. S. potest. 7 in. d. l. cum notissimi. que p̄pter pe- riculum animaz non habet locum. Et si aliq̄ do- cto. videant̄ dicere q̄ p̄scribatur debitum spa- cio. xl. annoz. etiam ab eo qui sciebat se debitorem potest intelligi verum quando ex hac scientia non constituit malefidei. puta. q̄ ex rōnabili causa co- gitabat creditorem sibi remisisse: non petendo pe- iam longum tempus: cum potuisset petere si vo- luisset. s; in dubio remittere non p̄sumit: nisi ex amicitia. vel parentela. vel alia coniectura aliud ostendat: cum nemo extimeet rem suam iactare. ff. de p̄ba. l. cum de indebito. Item iuris ignorantia non facit aliquem bonafidei possessorem: vt si q̄s credat papillum vel illum q̄ curatorem habet pos- se rem suam alienare sine tutoris vel curatoris au- ctoritate. ff. de vsuca. l. nunq̄. fm̄ Ray. glo. eius 7 Aldri.

An autem malafides tradentis noceat ipsi ac- cipienti. dicit Direc. li. ij. q̄ in p̄scriptione. xxx. vel. xl. annoz. non nocet. d. S. potest. 7. d. l. si quis em- ptionis. Secus in p̄scriptione. x. vel. xx. annoz. nam tūc malafides venditoris. seu principalis au- ctoris nocet. vt in auten. malefidei. s. all. Item q̄n̄ res fuit furto. vel vi possessa: nisi redierit postea in liberam potestatem domini. al̄s autem malafides auctoris nō nocet p̄scribenti. vt insti. de vsucap. S. furtiue. cum se. Item si quis habeat conscientiam dubiam non videt bonafidei. q̄ hec est bona- fides q̄ recipiens credat tradentem esse dñm. vel habere p̄babiliter ius alienandi. l. q̄ sit p̄curator vel tutor. vt dictum est supra: nisi fuisset dubium scrupulosum 7 non rationabile. quia si ei non con- sentiat: non obliuit bonafidei. vt extra de sen.

ex. inquisitioni.

Et Direc. ad predicta querit. Donec quis dubi- tat an res sit sua. 7 habet iustam eam dubitatio- nis. Respon. q̄ adhuc dicit bonafidei. q̄ hoc casu p̄scribit. licet habeat p̄scientiam dubiam. q̄ ne- scit adhuc an sit aliena. Debet tamen inquirere ab alijs diligenter de re illa. vt sic perueniat ad verita- tem. 7 si inuenit rem illam esse alienaz: statim res- tituat. Idē glo. in. c. fi. ex eo. Idē tenet Bar. in. l. naturalit. ff. de vsuc. d. q̄ talis a principio nō p̄scri- beret. q̄ nō h; bonafidei: h; nō h; malafidei. s; talis defectus superueniens nō extinguit vsuca- p̄tionem. quia requirit q̄ firmiter credat se malefi- dei possessorem. allegat Inno. in. d. c. fi. s; glo. in. c. q̄n̄ frequenter. S. q̄ si sup. vt lite non p̄tem. in v. refuata. sentit q̄ dubitans non p̄scribit. Sed pa- nor. in. d. c. fi. salvando opinionem glo. ibi quam dicit esse p̄munem: adducit tex. optimū in. c. si vir- go. xxxij. q. ij. vbi dicit q̄ bonafidei possessō: rec- tissime quisq̄ dicit q̄ diu se possidere ignorat alie- nū: cum vō scierit nec ab aliena possessione recel- serit: tunc malefidei p̄hibet.

Quid si quis tempe p̄scriptionis habuit p̄sci- entiam lesam: postea incipiat b̄ie non lesam: nun- quid p̄ hoc est interrupta p̄scriptio. Respon. Dir. q̄ non: quia erronea fuit p̄scientia: vnde eam de- bet deponere. extra de sy. p̄ tuas. bec no. glo. in. d. c. fi. Idem Inno. Vin. 7 Pbi. s; Hosti. tenet cō- trarium. s; Bar. in. d. l. naturaliter. sequit̄ opinio- nem Inno. d. q̄ ad hoc vt superueniens malafides interruptat p̄scriptionem: oportet q̄ superueniat irrevocabiliter. si em̄ in medio tempe putavi rem alienaz. postea melius informatus putavi eaz me- am: illa malafides que fuit illo medio tempe: vsu- captionem nō impedit fm̄ q̄ etiam iura ciuilia vo- lunt. Sed Panomi. in. d. c. fi. tenet q̄ per super- uenientiam malefidei fuerit conuassata p̄scri- ptio. hoc p̄bat per dictum ca. fi. q̄ dicit oportere vt p̄scribens in nulla parte temporis habuerit conscientiam rei aliene. facit ad hoc. d. c. si virgo. nec potest dici q̄ conscientia fuerit erronea. immo iustissima cum habuerit concursum cum veritate nam si fuisset sua non esset opus p̄scribere. 7 pos- set attendari q̄ fm̄ canones iste talis nunq̄ p̄scri- bere possit. per. d. c. fi. vel saltem oportet dicere q̄ incepit p̄scribere a tpe quo p̄ legitima indicia sup- uenit bonafides.

Utrum ille qui p̄pleta p̄scriptione incipit b̄ie malam fidem teneat restituere. Theo. dicit q̄ sic quia scit q̄ res sua non est: 7 non dimittit pecca- tum 7. Et nullus numerus defendit annoz. Ca noniste vō tenent p̄trarium: q̄n̄ non est iam alie- na. imo sua 7 iuste eam possidet: quia iure. xiiij. q. iij. q̄d dicam. nam iura faciūt hoc meū. hoc tuū. viij. di. quo iure. Item p̄ditor: canonis v̄ legis po- test̄ mihi dare rem alienam 7 tutus ero. ff. de euc. lucius. l. de quadri. p̄scrip. bene a zenone. Adul- tofortius potuit inducere hanc p̄scriptionē in odi- um negligentium. Et hec opinio est tenenda. cuz ex legitima causa hec sit institutū. Si quis tū ha- beret p̄sciam in p̄m̄: 7 nō posset eā deponē. teneat

Prescriptio

ad restitutionem. Et p predicta soluit questio quod
tidi ma quam ponit Donal. in titulo. restituti-
onū. Quid aut de filiis illi? q̄ vivente vxore sua du-
xit aliam: tam ipso q̄ supducta sciente impedimē-
tum de filiis susceptis de secūdo mrimonio. Nū-
quid pnt succedere in hereditatē patris. an teneat
totum restituere filiis pmi mrimonij. aut alijs ve-
ris heredibus. An sufficiat q̄ tñ reddant eis q̄
teneant se p pacatis: cum paz sufficiat eis: cū iam
pauperes sint. Et cre dūc iam totum amisisse. Et
respondet. si p̄scriperūt cum bonafide: non tenet
aliq̄d restituere. maxime si adhuc post p̄lata p̄-
scriptōem retinent bonafidem. Si aut non est cō-
pleta legitima p̄scriptio. tenent totam hereditatē
cum fructibz malafide p̄sumptis restituere q̄ntū-
cumq̄ oporteat eos mendicare. nisi inq̄ntū fuerit
eis datum vel remissum a veris heredibz. Et hoc
q̄n pati sunt h̄mōi possessores sine dolo z fraude
toni eis restituere: si velit recipere. z idē dic in libz.

V S̄ q̄s dī possessor bonafidei. Rū. Bonafides
intelligit cum q̄s credit tradentē esse dīm: vel hīc
ins distrabendi: lz erret in facto. ff. de v. sig. bone
fidei. Et hec bonafides p̄sumit: nisi p̄bet p̄rium.
Quāq̄ tñ p̄sumit p̄rius p̄ denūciatōz. L. de rei v̄.
si fundum. vel q̄ mercat̄ p̄ leges. L. de agri. z cē. l.
quēadmodū. li. xj. vel si emit a pcuratore meo per
collusionem. vel q̄ emit a p̄digo vel luxurioso: cui
bonoz administratio interdicta est. vt. ff. p̄ emp.
l. qui fundum. §. qui sciens. z. l. si quis. z ibi dī q̄
emens ab eo q̄ statim p̄sumptur̄ est p̄sumit male
fidei. nec ibi distinguit vtz interdicta sit ei admi-
nistratio. vel non.

V Vtz autem in p̄scriptione requiratur iustus titu-
lus. Et dicit iustus titulus omnis actus per quez
solet transferri dīm. Rū. si ius p̄mune vel p̄scri-
ptio nō est p̄ possessore. sufficit bonafides. als ne-
cesse est allegare titulū z pbare. nisi allegaret p̄scri-
ptio tanti t̄pis: cui? in iij memoria nō existit in p̄-
rium. et eo. ep̄m. li. vj. de hoc vide Bar. in. d. c. si
diligenti. z. c. se.

V Vtz in p̄scriptione req̄rat possessio. Rū. fm
Dir. q̄ sic. z d̄ esse p̄tinua: q̄ si intrumpat posses-
sio: intrupta est p̄scriptio. xvj. q. iij. §. p̄t. et eo. il-
lud. Sed z si fiat intruptio cum lis p̄ litis p̄statōz
nō currit amodo p̄scriptio: q̄ p̄sumit titubare z
malafidē hīc. Idez Jo. an. de re. iu. c. sine posses-
sione. li. vj. Et p̄dicta p̄bant in. d. §. potest. z vide
glo. singularē quā app̄obant cōiter doc. in. c. vo-
lumus. xvj. q. iij. vbi querit an ille qui p̄bat p̄scri-
ptionem teneat pbare se p̄tinue possedisse. z dicit
q̄ hoc certe impossibile esset pbare. h̄ sufficit pbare
q̄ a p̄ncipio possedit z in fine. z q̄nq̄ in medio
Nam extrema tempa sunt q̄nq̄ p̄sideranda in p̄-
scriptione. h̄ Bar. in. l. celsus. ff. de v̄sca. dicit suf-
ficere q̄ p̄bet incium possessionis. z allegat nunc
possessio de presenti. quia qui semel possidet p̄su-
mit possidere. ex quo allegat possessionem ad co-
modum p̄rium. hec Panormi. in. c. accedenti. b̄.
de p̄mi.

V Qualit̄ aut intrumpit possessio naturalē. Rū.
fm Ray. P̄mo p̄mudationem maris vel flu-

minis occupantis fundū. Item p̄ violentam de-
iectōz. vel etiaz si res sit a possessore furto sublata.
ff. de v̄sca. l. naturalis. Item si quocūq̄ mō amittit
possessionem seu aim deserēdi habuit. ff. de v̄. vr.
p̄. si edes. L. dco. Inno. z Ol. z glo. Ray. in sum.
p̄f. e. t. q. cxxvij. que addit q̄ solo animo p̄t q̄s
desinere possidere. lz nō possit q̄s solo aio acq̄rere
possessionem.

V Quō aut intrumpat p̄scriptio civilis. Rū. fm
Dir. pluribz modis. P̄mo p̄ libellum p̄ncipi ob-
latum. z hoc valet in actōe annali tñ. q̄ post an-
num nō p̄nt moueri: sicut est actio iniuriar̄ z q̄dā
alie. vt in sti. de ppe. z tem. ac. in p̄n. Secō p̄ lit̄ cō-
testatōz. q̄d h̄z locum in p̄petuis actōibz. z coram
suo iudice. L. ne de sta. defunc. l. pe. Et hoc p̄dest
ei tñ q̄ eaz fecit. z obest illi tñ p̄ quem sit. ff. de di.
z tem. p̄scrip. l. ij. Ray. tñ dicit q̄ valet in omnibz
actōibz p̄. l. si. L. de p̄scrip. xxx. vel. xl. an. Tercio si
non p̄t littere p̄testari. sufficit iudicem adire z li-
bellum offerre p̄ abūtem. vel cum q̄ pueniri non
p̄t aliqua de cā z in querimoniam deducere ius
suum. vel coram iudice ordinario vel coram publi-
cis p̄sonis. et de offi. or. c. pastoralis. z et de ap. si iu-
stus. xvj. q. iij. §. p̄t. in dicto tamen ca. si iustus
dicit q̄ dicta p̄testatio: q̄n non p̄t haberi iudex
p̄t fieri coram bonis viris. nec distinguit vtz sint
p̄sone publice. vel non. Et hoc videt equi. vel ad
domicilium rei: cū iudex h̄i non p̄t. p̄ponat. z sic
est intrupta p̄scriptio. d. §. potest. Quarto p̄ sacy-
oraculum oblatum p̄ncipi. z p̄ executorē postea
subsecuta fuerit p̄uentio. L. de p̄scri. xxx. an. sicut
in rem. Quinto p̄ solutōz v̄suraz. L. de p̄scri. xxx.
an. si q̄s emptionis. per quaz solutionem intrum-
pit p̄scriptio: que currere videbat p̄ creditorem nō
petentem debitum. L. de p̄scrip. xxx. an. l. cum no-
tissimi. Sexto p̄ secūdam cautōz q̄n debitor facit
nouaz cautionem. d. l. cum notissimi. Septimo p̄
denūciatōz factam colono. et vt li. nō p̄t. c. q̄n. z
fm glo. Ray. Ista denūciatio fit p̄ citatōz factam
de pendo iuri coram iudice sup re quam possidet
nomine alieno. Octauo p̄ synodalem p̄clamatōz
puta aliq̄s sacerdos p̄clamat in generali synodo
vel p̄ncipali q̄ alius sacerdos tenet rem ecclie sue
extra eo. sanctorz.

V Vtz omnes possint p̄scribere. Rū. fm Dir. om-
nis q̄ noie suo p̄t possidere: p̄t p̄scribere. h̄ q̄ no-
mine alieno possidet nō p̄scribit. et. c. si diligenti.
Iō q̄dam sunt q̄ p̄scribi non p̄nt: vt p̄carie possi-
dentes. x. q. iij. q̄ cognouim. Nam per q̄d cūq̄
t̄pis possideant nō p̄scribent. xvj. q. iij. clerici. Itē
coloni. vt in. d. c. clerici. z se. Idem v̄sfructuar̄.
in sti. p̄ q̄s p̄. no. acq̄. §. fructuar̄. Nec creditor p̄-
scribit piḡ. L. d̄ pig. ac. l. nec creditores. z hoc iō
est. q̄ isti noie alieno possident. vnde illi tñ dicit̄
possidere: quoz noie possident. et de resti. spo. cum
venisset. Si q̄ vsq̄ ad. c. annos posses. pbare inci-
um possessionis. i. q̄ tuo noie possessus est: nō ob-
staret aliq̄ p̄scriptio. d. ca. clerici. nisi ille q̄ possidet
alieno noie. alij postea tradat possessionē. ff. de ac-
q̄. pol. l. possiden. §. q̄ si fuus. Item possent tales
p̄scribi. nō ab ipso q̄ malafidem h̄z. h̄ ab illo cui

prohibet. h̄cno. Jo. d. c. de
cum non licet.

In q̄o casu nō currit p̄-
scriptio. Rū. fm Ray. in sep-
q̄ male aliam rem ecclie.
tenet eccliam nō currit p̄scri-
ptio. ff. de hereditatibz. Secundo p̄-
p̄t p̄t. et. c. i. §. z. c. de q̄
hereditas fuerit. q̄ tñ qua
b̄torem? sine pcuratore
caute agere p̄t. vt in de. p̄-
Quarto t̄p̄ calimatis. et p̄-
statem intelligit t̄p̄ calimatis
quia diligenti. Quinto t̄p̄
p̄t. vel. in p̄sonis. et p̄-
statem. Si dicit t̄p̄s in q̄
dicit. d̄modo negligens
soluente vel relaxante v
et in etate pupillari. vt. L.
non est nec. l. h̄. In. d. n̄. l. h̄
n̄b̄o minoibz. vt. §. eos no-
p̄t. vel. l. annoz. l. q̄ dicta.
p̄ pupillaz nulla currit p̄scri-
ptio. q̄s est in p̄tate patris.
et. p̄. l. h̄. n̄. l. i. cum a
nō currit t̄p̄ mrimonij p̄-
p̄t. q̄s ad decem repeten-
tissimo vel marito v̄gentē
do in rebo. Item q̄n quis v̄t
p̄t. agere extra de ap. et
ḡlas generalen q̄ ad hoc
beat necessi est vt is cui p̄p̄-
sit ipsam z agere. als non c
cane ecclie non currit p̄scri-
ptio ecclie caret legitimo
v. c. i. h̄. quia nō currit p̄scri-
ptio incepta in firmo. z ill
de p̄scriptione. extra eod. aud
Item fm Dir. non currit p̄scri-
ptio p̄t. v̄t. v̄t. iudicis rei.
p̄bet. v̄t. et. v̄t. q̄ hoc. p̄-
f̄toralis.

De currit p̄scriptio p̄ cur-
diu sunt cā. Rū. nō currit h̄ p̄-
p̄t. de iure. etiam si d̄ta se
agricolis z con. l. h̄to. li. xj. z
Item filiosa non currit p̄scri-
ptio. nisi ex quo fuerit libera
nec creditor. nisi ex t̄p̄e d̄
vel aduenire die. Et quo n
vsq̄ ad. x. annos: non inci-
p̄t. nisi post illos. x. annos.
id.

De p̄scriptio aliq̄d p̄-
p̄t. Rū. p̄scriptio aliq̄d p̄-
genus est p̄scriptio. d
en. l. h̄. Rū. p̄scriptio

De p̄scriptio aliq̄d p̄-
p̄t. Rū. p̄scriptio aliq̄d p̄-
genus est p̄scriptio. d
en. l. h̄. Rū. p̄scriptio

De p̄scriptio aliq̄d p̄-
p̄t. Rū. p̄scriptio aliq̄d p̄-
genus est p̄scriptio. d
en. l. h̄. Rū. p̄scriptio

De p̄scriptio aliq̄d p̄-
p̄t. Rū. p̄scriptio aliq̄d p̄-
genus est p̄scriptio. d
en. l. h̄. Rū. p̄scriptio

De p̄scriptio aliq̄d p̄-
p̄t. Rū. p̄scriptio aliq̄d p̄-
genus est p̄scriptio. d
en. l. h̄. Rū. p̄scriptio

De p̄scriptio aliq̄d p̄-
p̄t. Rū. p̄scriptio aliq̄d p̄-
genus est p̄scriptio. d
en. l. h̄. Rū. p̄scriptio

De p̄scriptio aliq̄d p̄-
p̄t. Rū. p̄scriptio aliq̄d p̄-
genus est p̄scriptio. d
en. l. h̄. Rū. p̄scriptio

De p̄scriptio aliq̄d p̄-
p̄t. Rū. p̄scriptio aliq̄d p̄-
genus est p̄scriptio. d
en. l. h̄. Rū. p̄scriptio

De p̄scriptio aliq̄d p̄-
p̄t. Rū. p̄scriptio aliq̄d p̄-
genus est p̄scriptio. d
en. l. h̄. Rū. p̄scriptio

De p̄scriptio aliq̄d p̄-
p̄t. Rū. p̄scriptio aliq̄d p̄-
genus est p̄scriptio. d
en. l. h̄. Rū. p̄scriptio

De p̄scriptio aliq̄d p̄-
p̄t. Rū. p̄scriptio aliq̄d p̄-
genus est p̄scriptio. d
en. l. h̄. Rū. p̄scriptio

De p̄scriptio aliq̄d p̄-
p̄t. Rū. p̄scriptio aliq̄d p̄-
genus est p̄scriptio. d
en. l. h̄. Rū. p̄scriptio

De p̄scriptio aliq̄d p̄-
p̄t. Rū. p̄scriptio aliq̄d p̄-
genus est p̄scriptio. d
en. l. h̄. Rū. p̄scriptio

De p̄scriptio aliq̄d p̄-
p̄t. Rū. p̄scriptio aliq̄d p̄-
genus est p̄scriptio. d
en. l. h̄. Rū. p̄scriptio

De p̄scriptio aliq̄d p̄-
p̄t. Rū. p̄scriptio aliq̄d p̄-
genus est p̄scriptio. d
en. l. h̄. Rū. p̄scriptio

De p̄scriptio aliq̄d p̄-
p̄t. Rū. p̄scriptio aliq̄d p̄-
genus est p̄scriptio. d
en. l. h̄. Rū. p̄scriptio

De p̄scriptio aliq̄d p̄-
p̄t. Rū. p̄scriptio aliq̄d p̄-
genus est p̄scriptio. d
en. l. h̄. Rū. p̄scriptio

De p̄scriptio aliq̄d p̄-
p̄t. Rū. p̄scriptio aliq̄d p̄-
genus est p̄scriptio. d
en. l. h̄. Rū. p̄scriptio

De p̄scriptio aliq̄d p̄-
p̄t. Rū. p̄scriptio aliq̄d p̄-
genus est p̄scriptio. d
en. l. h̄. Rū. p̄scriptio

tradidit. hec no. Jo. d. c. clerici. z Ber. extra eod. cum non liceat.

In qbo casibz no currit pscriptio licet no inter- raptat. Rn. fm Ray. in septem. Primo tpe plati q male alienant rem ecclie. nam qd ipe vivit tenet eccliam no currit pscriptio p eccliam. xvj. q. iij. si sacerdotes. Secundo tpe vacationis ecclie q petere pot. et eo. c. j. z. c. de qtra. Tercio si plar? et hereticus fuerit. qz tuc quasi vacare intelligit. nec byconom? siue pcurator: a plato sicut? sede vacante agere pot. vt in de. pcuratozem. de pcura. Quarto tpe scismatis. extra eo. cum vobis. Dire. autem intelligit tpe scismatici plati. extra de elect. quia diligentia. Quinto tpe excoicationis ipse plati: vel suspensionis. extra de pcel. p. qz diversitatem. Sicutem tps in quo no potuit agere subducit: dummodo negligens no fuerit in petenda ab- solutione vel relaxatioe vt ibi. Sexto tpe eum qui est in etate pupillari. vt. L. in q. cau. resti. in integ. non est nec. l. si. In d. tii. l. h. generaliter di de om- nibz minoribz. vt p eos non currat pscriptio. nisi xxx. vel. xl. annos. licz dicta. l. sicut in rem. dicit q p pupilluz nulla currat pscriptio. Item no currit qd ius qd est in ptate patris. L. de bo. que. li. l. que- curat. L. d. bo. mf. l. j. cum autem. ibi posita. Item no currit tpe matrimonij p vxoiem: q agere non potest quo ad dorem repetendam: nisi soluto ma- trimonio vel marito ygente ad inopiaz. L. de iu. do. in rebz. Item qsi quis iusta ca impeditus non potest agere. extra de ap. et rone. Et dir. facit re- gularz generalem q ad hoc vt pscriptio locum ha- beat necesse est vt is cui ppetit actio: mouere pos- sit ipsam z agere. als non currit pscriptio. Jo va- cante eccliesia caret legitimo defensore. extra ne se. va. c. j. z si. quia no currit pscriptio h bene pnuat a plato incepta infirmo. z illud tempus subducit de pscriptioe. extra eod. auditis. z. c. cum vobis. Item fm dir. non currit pscriptio. si ius no red- dit ppter defectum iudicis rei. h necum est q hoc pber. vnde est vnl q hoc ptestet. et de of. or. pa- storalis.

Utr currat pscriptio p eum qui aliquid soluit diu sine ca. Rn. no currit: h potest retinere qd no pstitit de iure. etiam si diu soluerit illud. vt. L. de agricolis z cen. l. litibz. li. xj. z extra de cen. puenit. Item filiosa. non currit pscriptio in rebz aduenti- ciz. nisi ex quo fuerit liberatus a patria potestate nec creditor: nisi existente debiti petendi pditione vel adueniente die. Et quo no. q si credidi tibi. L. vsq ad. x. annos: non incipit currere pscriptio p me. nisi post illos. x. annos. d. l. cum notissimi. S. il lud.

Privilegium quid sit.

Rn. privilegium est priuati ius indul- tum p ius pmune: nam nisi aliqd indul- geret: no esset privilegium. de v. si. abbate. z extra eo. in bis.

Utr privilegium aliqd pfit qd solum coninet ius pmune. Rn. privilegium tale qnq pcedit. vt

extra de pecu. quia in causis: z non est frustra. h po- tius dat multis ex causis. Primo qz solet magis ti- meri qd spaliter phibet: qz quod generaliter. xxiij. di. c. qz. Item multi qnq sciunt privilegia z igno- rant iura. Item cum frequenter iura male obfuerit ipsa per privilegia innoant. extra de treu. z pa. ca. ij.

Quis possit pcedere privilegium. Rn. quicunq potest legem facere. z in qbo pot. potest privilegia indulgere vt papa in spualibz. z qnq etiam in tpa- libz vt in terris sue spalis iurisdictionis. vel qn iurisdictione ad enz deuolueret. De hoc vide s. Illegiti- mus. Et no. fm Ber. q eccliesia romana. siue pa- pa nunq pshenit aliquem p se pnuilegiare. ar. L. de sac. fan. ec. l. iubemus nullam. Qued est p eos q dicunt: vel pot? fin gunt se hie privilegia q pos- sint iudicare de rescriptis pape. z q absq eoz ap- probatione no sit pcedendum fm rescripta pape z hmoi. Item pot pcedere privilegia impator in tpalibz. h nunq in spualibz. Item pot pcedere p- uilegium epus. et de reli. do. pstitutus. et de cen. cum venerabilis. dum tñ faciat de volutate sui ca- pituli. extra de iurepat. pastoralis. de exco. p. sicut vntre. Anulofort? patriarcha. extra de de. no resti. cum ad hoc.

Quis possit pnuilegiu interpretari. Rn. fm Tho. si vba sunt obscura. siue ambigua: tuc eius est in- pteri cui? est pcedere. Et interi negocium suspndet. de sen. ex. inter alia. z extra de iudi. cum venissent. Si vo non sunt verba obscura vel ambigua. de- bet tunc diligenter tenor psiderari. vt extra eo. por- ro. z. c. receptimus. Et potius insistendum est in- tentioni pnuilegij q verbis. extra de verbo. sig. in- telligentia. z. c. in bis. Et qntum fieri potest lati- sine est interpretanduz. vt extra de dona. cum di- lectus. nisi puidet iuri alieno: quia tunc reduci- tur ad ius commune. extra de consue. c. cum dile- ctus: dum tamen aliquid operetur. Et ob hoc pa- nor. super rubrica de regula. querit de notabili. q. que in facto accidit. Statuto quitatis senensis ca- net q religiosi non possint assumi ad officium co- munitatis. Demum quidaz qui erat rector: hospi- talis de misericordia: portans vestem certi coloris cuz cruce in pectore fuit extractus de pzonibz. qui prius ante assumptioem illius regiminis fuit no- minatus z imbrusulatus. Dubitabatur nunquid ad id officium potuisset assumi. Et hec questio vi- sa fuit satis difficilis. Domino pe. de paru. qui tuc legebat in dicta ciuitate. Sed tamen visus est re- spondisse q existendo in illo habitu non poterat assumi ad illud officium. quia verba statuti debet aliquid operari. vnde si intelligeretur statutum de religiosis stricte sumptis. nihil operaret. cum satis sit iure cautum q nec religiosi nec clerici pos- sunt habere officia secularia. extra ne cleri. vel mo. quasi per totum. Et sic statutum debebat intelli- gi de religiosis largo modo sumptis. Panomita- nus dubitat: an hec decisio sit vera. Nam statu- ru inhabilitans ad officia est stricti iuris. ergo de- bet intelligi in stricta significatione. ar. in dicto. c. cum dilectus. de consue. z in ca. in nra. de iniurijs kk iij

Privilegiū

Sed certum est q̄ in stricta significatione illi dicitur religiosi qui p̄miserunt tria substantialia regule. vide glo. Jo. an. in de. j. de deci. vbi cōcludit q̄ in materia odiosa hoc verbum religiosi debet capi multum stricte: nisi addat aliquod verbum generale. vt quicūq̄ vel huiusmodi. Nam tunc comprehendent hospitalarij fm glo. illam. Et intellige de hospitalarijs Hierosolimitanis qui largo modo sunt religiose persone. cum non possint p̄trahere matrimonium et p̄mittunt obedientiam superiori. nec possunt retrocedere ab illo statu. vnde istis vel eoz ordini conferunt decime et ecclesie vt notatur in. c. quis. de deci. Sed isti rectores hospitalium videntes matrimonio et deferentes certum habitum non sunt religiosi: nec large nec stricte. vnde tenent Land. et Jo. de li. in de. ij. de preben. q̄ isti non gaudent privilegio clericali. nec in rebus patrimonialibus: nec in persona. Et sic non video q̄ tales hospitalarij vel alij religiosi improprie dicitur comprehendant in statutis odiosis. Nec ob motum. d. pe. s. ne p̄silio sit inutilis. quia dico q̄ vbi statutum loquitur in materia iuris p̄manis non debent verba ampliari. vt statutum aliquid operet. s̄ satis est q̄ inducat aliud remedium p̄ter ius commune. vt notabiliter sentit Bar. in. l. j. ff. ad. l. fal. nisi ius p̄mune loqueret improprie. nam si tunc statutum loquat improprie sicut ius p̄mune. d̄z tunc statutum p̄prie intelligi vt aliquid addat iuri cōi. vt notabiliter videt elici ex dictis Bar. in. l. iij. §. p̄tor. ff. de dam. infec. Infert t̄m Panoz. ad q̄dem quotidianam. q̄ dispositio odiosa p̄cepta p̄ regulares. nō p̄bendit illos qui nō p̄miserunt illa tria substantialia. Et sic isti fratres san. francis. de tercio ordine. vel isti iesuati. vel iste mulieres matellate nō dicunt p̄prie regulares. Ideo non p̄prehendunt in dispositione odiosa. Secus videt in dispositione fauorabili: q̄ largo modo vident sub regula rōne p̄missiois facte superior eoz. et hec notabis. hec Panoz.

Utrum re destructa destruantur privilegia illi rei cōcessa. videt q̄ sic. extra de ver. sig. abbe. rvi. q. vij. et hec diximus. Quod verū est si ecclesia vel ciuitas. aut alia loca: sine sacra. sine p̄phana aucte superioris destruantur p̄pter delictum inhabitantium. Et de cetero nullus d̄z vocari clericus illius ecclesie: vel municeps illius loci. et ille locus privilegium perdit. extra de no. op. nū. c. ij. d̄ ple. di. j. placuit. et d. ca. et hec diximus. Si autem ab hostibus destruat: tunc retinet omnia privilegia sua. et antiqui clerici remanent ibi clerici. vij. q. j. pastoralis. ix. q. iij. q̄ semel. Et idem est si auctoritate superioris transferat ad alium locum vel alij vniat. extra ne se. va. ca. j. et de reli. do. quia monasterium. Et si expeditur ecclesie vel clericis illius ecclesie facere aliquem p̄tractum. vel prelatus. vel quicquid aliud: essent facienda in ecclesia. extra de elec. quod sicut. tamē p̄pter necessitatem sicut alibi. hec no. Inno. et Ho. in. d. c. ij.

Utrum privilegium amittat p̄ actum p̄mum. Rūdo fm Panoz. in. c. cum accessissent. de p̄sti. q̄ in hac materia tot sunt opiniones quot sunt ca-

pta. s̄ sibi placet distinctio Jo. an. aliquibus additis. q̄ aut privilegium h̄z tempus annexum. et statim est tempore determinato. vt. l. quotiens. l. de p̄ci. impa. offe. Quod intelligo nisi p̄trahatur ante tempus Quo casu dic vt. j. Quandoq̄ privilegium habet in se cām tacitam vel exp̄ssam. vt ea cessante: cesset privilegium. vt in. c. suggestum. de deci. vbi habet q̄ reuocat privilegium si ex post facto incipit esse enormiter nocuum: nec reducat ad debitam moderatōem: s̄ reuocat in totum. q̄ nō apparet ratio quare magis debeat p̄sistere in vna parte q̄ in alia. Aut sumus extra istos casus. et tūc aut privilegium p̄cedit circa iudicia. aut circa negocia. Primo casu. aut ad agendū. aut ad excipiendum. Primo casu durat tanto tempore quanto durat actio. vt in. l. si euz. ff. si q̄s cau. §. iniuriar. Si do daf ad excipiendum tunc est p̄petuum. nisi de p̄bendat in dolo in nō excipiendum tempore quo agit: s̄ cum. Secundo casu principali: aut privilegium daf ad aliquid opandum: et per dif spacio. et anno rum si privilegium eo non vitur. vt in. l. j. ff. de nūdi. vbi dicit q̄ si p̄nceps concedit privilegium ciuitati nundinar. et ciuitas non vitit eo p̄ decennium: illud perdit. Et per hoc dicit Bart. ibi q̄ si p̄nceps det privilegium studio generali doctorandi. quo ciuitas non vitit per decennium: illud perdit. Hoc tamen non p̄cedit si confertur ecclesie. vt. j. dicitur. Aut daf ad non faciendum. Et si aliquid reseruaerit tunc est p̄petuum. non potest privilegium illi renunciare: nisi quatenus singulariter eum tangit. vt in cap. cum tempore. de arbi. Aut p̄nceps nihil reseruaerit sibi: tūc aut fuit cōcessum p̄uate persone: et perdit per vnicam p̄trahentem. Intellige si directe obuiat illi. Et iste est casus. d. c. cum accessissent. Et pondera quod dixi si directe obuiat: quia secus si non directe. vnde si quis habeat privilegium generale: ne subeat aliq̄ munera publica. vel honores. et sp̄ore acceptauit vnum: nō p̄iudicat sibi in alijs. nec etiam in illo si denno eligat ad illud. vt in. l. voluntarie. l. de execu. tu. nisi acceptauerit decurionatus. quia ex illo officio assumit ad alia officia. Ideo acceptando illud v̄t sibi p̄iudicare. Aut do fuit p̄cessum cōi vel ecclesie. Et tūc non p̄dit nisi legitimo tpe p̄scribat. Et iste est casus capituli si de terra. et c. accedens de p̄uil. Et est rō. q̄ singulares persone nō p̄t p̄uentōz eoz renūciare privilegio p̄cesso ecclesie. Id ex p̄ceptat legitimum p̄scriptio. Idem dic vbi daf privilegium respectu pluriū p̄sonaz vel pluriū rez. q̄ s̄ q̄s veniat p̄ vniū: nō videt renūciare p̄ reliquum. Infert etiam panoz. aliud notabile ex illo tex. q̄ si statuentes. vel eoz successores veniunt scienter p̄ statutum: vident tollere statutū. Ita q̄ p̄vnicum actum p̄ statutū collegiali factū tollit ip̄m statutū. Quod vident velle Ho. et Jo. an. in. c. ad audientiaz. de de. nō re. f. acit ad. q. Bar. in. l. omnes populi. ff. de Justi. et iu. vbi querit an p̄ scdm statutum tollat p̄mum si in secundo nō fit mentio de primo. Et cōcludit q̄ sic. nisi primū h̄iet clausulam derogatoriam ad scdm. tūc enī opus est facere mentionem de primo.

*Primum illi qui est factus
de eo pacto vt collectas et m
in suo privilegio manentem
nem. de imm. et p̄cludit p̄
bos q̄ spon. ma. l. i. et. l. r. et
nilegium et reuocabile cu
vel q̄ de quo v̄t q̄ no. et
de decr. ab. et. l. i.*
*An autem domini p̄pales
concedere privilegia immu
com. Rū. Panoz. in. d. c.
tracta istam materiam: po
siones: prima est. Do
rationem possunt ab omni
ergeri in calibus licis de i
pobans. de cur. mico nō
patz bec p̄clusio p̄ dicta s̄
da p̄clusio. non solum imp
res possunt immunitatem
pedere subditis suis. Dicit
an. Nam si aliquid extra p̄m
munitatem: nō est occasio
ueritas grauauda. vnde fr
p̄faciat d̄o dare. l. libras
terre q̄buidam habitantib
p̄stina d̄cedum q̄ sibi p̄u
nilitari. Debet ergo detrahi
illa pars q̄ in hoc privilegio
gum non h̄iet. Quod aut
linguis alijs imponat. de o
ta in spe. in. ti. de censu. Wa
lequeret inultum. quia si
tur: paucis exceptis: leque
pauca remaneret. q̄ est in
impossibile. Si aut talia p̄
pedant: sunt omnino p̄u
modo mota. p̄o p̄ncipis si
bono vel impotente pe
et hoc casu fm cum p̄t iur
tur v̄m privilegia annullare.
l. i. et. v. v. de decr. l. i.
p̄ privilegium p̄ncipis mot
ueritatem aliquam lecti p̄m
as p̄ncipis remedium imp
suggerit. d̄ deo. v̄m p̄stia
bet terre modicam l̄tionem
restituenda. vt in. c. j.
hoc tamen non derogat p̄
statu pape. que quanta sit v
conclusionem inferunt p̄m
sua privilegium inferens
l̄m: s̄ concedenti. Secus
t̄p̄m concessio. Secundo
concedens immunitatem
p̄o concessum. Tu die h
s̄p̄o appolita clausula. et
qua cum sit contra legem
a stat. m̄tis. vt no. Bar. in
l. i. et. inferit q̄ inferio
p̄ncipium immunitatem
p̄sonam in v̄m p̄stia p̄o*

Utrum ille qui est factus civis alicuius civitatis eo pacto ut collectas et munera non subiret, sit in suo privilegio manutenendus. Jo. an. in. c. per venit. de imu. ec. pcludit post Hoff. q. sic. l. j. l. de bis q. spon. mu. susce. li. x. Et dicit panor. q. hoc privilegium est irretractabile cum transierit in factum vel q. de quo vide qd no. Bart. in. l. qd semel. ff. de decre. ab or. fa.

An autem domini temporales possint suis subditis concedere privilegia immunitatis tallage et exactio num. Rñ. Panor. in. d. c. peruenit. singulariter tractat istam materiam: ponendo quasdam conclusiones: quarum prima est. Domini temporales citra imperatorem possunt ab omnibus suis subditis tallage et exactores in casibus licitis de iure vel consuetudine appetere. de cuius principio non sit memoria. In primis patet hoc conclusio per dicta s. in. c. Pedagogum. Secunda conclusio. non solum imperator sed etiam inferiores possunt immunitatem tallage et exactio num concedere subditis suis. Differunt tamen in hoc secundum Jo. an. Nam si aliquis citra principem processerit hanc immunitatem: non est occasione huius privilegii universitas gravanda. unde secundum eum si locus aliquis pervenit domino dare. l. libras annuatim. et dominus terre quibusdam habitantibus ibidem immunitatem prestat dicendum quod sibi iudicare potuit: non universitati. Debet ergo detrahi de summa. l. libras. illa pars que in hoc privilegio contingebat si privilegium non habet. Quod autem restat proportionabiliter singulis alijs imponat. de quo remittit se ad nota ta in spe. in. ti. de censu. Nam si diceremus primum sequeretur iniustum. quia si singuli sic privilegiarentur: paucis exceptis: sequeretur quod totum onus illis paucis remaneret. quod est iniustum et contra iustitiam. Si autem talia privilegia ab imperatoribus procedant: sunt omnino servanda sicut sonant: dum modo motu proprio principis sint processa. secus si ambitione vel importunitate petentium sint obtenta. Et hoc casu secundum eum potest iura intelligi. que videntur huiusmodi privilegia annullare. l. si quis vult. uti. pu. l. si. et l. vacuatis. l. de decu. li. x. cum sy. Si tamen per privilegium principis motu proprio processum universitatem aliquam ledi contingeret: est super hoc ipsi us principis remedium implorandum. p. no. in. c. suggestum. d. deci. universitas tamen equanimiter debet ferre modicam lesionem. quia nec per modico est restituito facienda. ut in. c. pe. de re. ec. non alii. per hoc tamen non derogat principi. et maxime potestati pape. que quanta sit vide s. Papa. Et ex hac conclusione inferunt plura. Primo. quod concessio seu privilegium inferioris non preiudicat universitati: sed concedenti. Secus in privilegio per principem concessio. Secundo inferitur quod privilegium concedens immunitatem non valet: nisi sit motu proprio concessum. Tu dic hoc verum: nisi sit in re scripto apposita clausula. tali lege non obstante. quia cum sit contra legem non valet: nisi in eo de ca fiat mentio. ut no. Bart. in. d. l. vacuatis. et in. d. l. si. Tercio inferit quod inferior a principe potest in sui preiudicium immunitatem a collectis concedere. sed non in universitatis preiudicium. Idem et for

tius dicit quando veniret privilegium in preiudicium imperatoris. ut in dicta. l. vacuatis. et quod ibi no. glo. Et bis infero ad questionem. An civitas possit hoc privilegium immunitatis alicui concedere. Et quod in decurionibus civitatis. Sol. distingue per Bar. l. i. ff. de iure imu. et d. l. vacuatis. quod aut querit de ipsis decurionibus: et dicendum ut habet in. l. j. l. de decre. decu. li. x. quod doctoribus. et medicis potest per eos concedi. Alijs vero non. Et dicit ut ibi. Respectu vero civitatis distingue. quod aut vult concedere in preiudicium domini superioris: et non potest ut notat glo. in. d. l. vacuatis. Aut vult concedere in sui preiudicium: et tunc si vult concedere iam subditis non potest. ut in dicta. l. j. nisi fieret concessio aliquibus ex causa. puta doctoribus. vel medicis. ut in. d. l. j. Aut vult concedere non subditis venientibus ad habitandum de novo in civitate et potest. ut. d. l. j. pe. ff. de decre. ab or. fa. hoc intellige in civitate non habente iura principis. nam illa potest sicut imperator. ut notat in ca. super quibusdam. de v. sig.

An autem possit civitas imponere collectam. Dicit quod non per utilitatem publicam. ut. l. vna. l. de supind. li. x. ff. p. necessitate ipsius civitatis sic. Et idem dicit de provincia ut notat Bart. in. d. l. vna. et vide glo. notabilem in. l. j. ff. quod cuiusque vni. Item quod dicit quod nullus citra principem potest remittere collectam in preiudicium ipsius principis dicit hoc verum: nisi ob nimiam paupertatem. tunc enim officiales super exactione deputati possunt remissionem facere. Ita notabiliter posuit Bart. post glo. in. l. omnes. l. de annontis. li. x. Ultimo no. remedium in privilegio principis. ut imploraret remedium ipsi principis. et pondera. q. Jo. an. no. dicit quod subditi possint resistere. ff. p. n. p. supplicare.

Tercia conclusio quod immunitas sub generalitate concessa nulla specificatione facta: neminem excusat ab oneribus patrimonialibus supportandis. Tu vero distingue. ut latius no. Bart. in. d. l. j. vbi dicit. quod vbi quis vult plenam immunitatem pro se et eam habere spali ter. et distincte. ut fiat mentio de omnibus oneribus realibus. et personalibus ordinariis et extraordinariis. Si enim alicui concederet immunitas a muneribus simpliciter. non habet immunitatem a patrimonialibus. ut in. l. q. immunitatem. l. de mu. pat. li. x. et ibi bona glo. Nec intelligeret de muneribus ordinariis. sed extraordinariis. ut in. l. bi. q. et l. sunt munera. ff. de va. et ex. mu. Item non potest assignari ad honores. ut. l. cui munera. ff. de mu. et bo. Idem sit cautus qui habet privilegium impetrare.

Quarta conclusio. quod dicit collectas seu exactiones licitas: hoc probare tenet. vel per legem. vel senatus consultum. vel preiudicium principis. l. de va. mu. pu. l. vnica. li. x. vel per processum a principe ex causa spali impetrata. l. de supind. l. vnica. li. x. vel per consuetudinem diuturnam non per violentiam. ff. spon. te. ab omnibus approbatam. l. de cano. lar. ti. l. precipit. li. x. Et intellige hoc ultimam quoniam consuetudo tendit in favorem principis. ut ibi acquiratur collecta. tunc enim valet consuetudo diuturna modo predicto. Unde dicebatur in quadam. l. Conrad.

Privilegiū

quam hodie non habemus, qđ nostri antecessores habuerunt: hie volumus. Illud vđ qđ non habuerunt nullo mō exigemus. vnde aliud puto. cū qđs citra impatoriē velit sibi vendicare ius imponē di ralleas et collectas p̄ p̄suetudinē. Nā tunc cum velit p̄scribere iura refuata p̄ncipi req̄rit t̄pus. de cui' inicio nō est memoria. vt in. d. c. sup̄ q̄busdaz. et hec faciunt ad no. s. Pedagogium.

¶ Quinta conclusio. omnes talles et exactōnes generalit̄ sunt dānate p̄ noua iura quo ad clericos. vt in l. federici. hac edictali. S. illicitas. et est ista lex in li. feudoz. De ista materia clericoz vide diffuse s. ex cōmunicatione. ix.

¶ An autē ad ostrendam ciuitatem req̄rat p̄uilegiū p̄ncipis. Rñ. p̄ no. a. doc. in. c. j. de p̄uile. et Panor. ibi. qđ dicit fm̄ Bar. in. l. ff. de colle. Illi. et l. ij. ff. de v. sig. qđ non req̄rit p̄uilegiū p̄ncipis. h̄ po puli de se p̄nt ostendere ciuitatem. qđ hoc fm̄ eum ē de iure gentium. et hoc v̄i vez. Nam ante fundatōem ecclie. vel creatōz impatorz erant h̄mōi ciuitates etiam apud infideles. Et iō infert Panor. ex illo ter. qđ ad esse ciuitatis nō req̄rit etiam ep̄s. p̄t enī esse ciuitas h̄z nō h̄eat ep̄m. nam vt dictum est anteq̄ creata eēt hec dignitas ep̄alis: ciuitates iaz p̄struce erāt. Nam ante aduentū xp̄i erāt ciuitates et p̄uincie. xij. di. clericoz: Hoc etiam dare patz ex. d. c. j. vbi h̄i qđ maiores ciuitates duntaxat p̄uilegio ep̄atus sunt honorandē: qđ sequit̄ qđ dignitas ep̄alis non d̄z p̄cedi omnibz ciuitatibz: h̄ soluz maioribz et populosis duntaxat: qđ alique erunt ciuitates qđ non h̄bunt ep̄m. Et ex predictis infert ad. q. qđ de facto accidit in ciuitate senaz. vbi ppl̄s sponte ampliauit et plures ciuitatem. An illi qđ veniunt ad loca nouiter inclusa gaudeant illo met p̄uilegio sicut antiq̄: extendendo illam opi. Bart. qđ non req̄rit sp̄alis lnia p̄ncipis. Satis pōt dici qđ sic. Inno. tñ in. c. cum ab eccliaz. de of. or. tenet oppositum. l. qđ ad esse ciuitatis req̄rat lnia p̄ncipis. h̄ p̄mū dictum forte verius. hec Panor. pōtlet intelligi opi. Inno. vbi talis ciuitas esset honoranda ep̄ali dignitate. vt p̄muniter nunc obfuaē in italia nō enī nunc p̄stituit ciuitas sine noua creatione ep̄alis dignitatis. ad quam creandam necessario requirit̄ auctas pape. Secus tñ ddm̄ si qđ dñs vellet p̄struere ciuitatem absq; ep̄o. qđ credo qđ pōtlet. Nam xp̄iani non debent esse minoris auctoritatis qđ infideles. ar. c. cū qui. de preben. li. vj.

¶ An autem cuiuslibet libez sit renunciare p̄uilegio suo. Respond. fm̄ Panor. et eo. si de terra. qđ libez est cuiq; renunciare p̄uilegio suo. dummodo non tangat ius superioris vel tercij. vnde p̄uilegio exemptionis non pōt p̄uilegiatus renunciare sine licentia pape. vt in. c. cum tpe. de arbi. Itēz p̄uilegiū perdit per suam p̄trariam. p̄ p̄feriptionem. p̄ reuocatōem et p̄ abusum. xj. q. ij. p̄uilegium.

¶ An autē bullatio sit de essentia p̄uilegij aplici? Rñ. fm̄ Inno. in. c. p̄stitutus. de rescrip. et archi. et Jo. an. in. p̄hemio. vj. qđ nec scriptura nec bullatio est de essentia. tamen sine bullis non potest p̄-

bari sepe apud peritissimos et subest rō. p̄pter multa absurda que sequerent p̄mittere do. p̄bationem p̄ testes. apud quos difficillimum: imo quasi impossibile esset scire omnem continentiam gratie. et omnem formalitatem tamen non est omnino impossibile. als in nullo p̄uilegio p̄mitteret. p̄bationem p̄ testes. qđ tamen p̄mittit. extra eo. cum olim. el. j. vbi ex ter. illo habet. qđ contēta in instrumento perdit. p̄bati possunt p̄ testes qđ illud perlegerunt. si deponant de tenore et qđ erat sine vicio nec est necesse. p̄bare de veritate instrumenti. Et dicit Panor. qđ non est alibi ter. ita clarus. vide etiam eundem Panor. in. c. in nostra. de rescrip. vbi tenet opi. dictoz Jo. an. et archi. et d. qđ licet scriptura requirat ad p̄bationem gratie. non est tamen de substantia gratie. vnde mortuo papa qui fecit gratiam: si successerit nondum extractis. non expirat gratia. h̄ successerit debet dare lr̄as faciendo mentionem de p̄decessore. Et ex hoc dicit Bal. in. l. hu manum. l. de. ll. qđ si papa verbo p̄nunciat aliquem ep̄m vel abbatem: qđ statim facta p̄nunciatō: ille sic p̄nunciatus: ep̄us est seu abbas: non tamen debent isti recipi. p̄ prelatos: nisi gratiam p̄bent per lr̄as aplicas. als tam gerens qđ canoniceum recipientes: incurrunt penas graues. vt habet in extrauaganti Bonifa. que incipit. Innuente. et in hoc multi errant. Idem Sal. Infert etiaz Panor. in. d. c. cum olim. ex illo ter. aliud valde singulare. qđ p̄tra petentem in nouationem alicuius p̄uilegij seu instrumenti. potest quis de cuius p̄uilegio agit se opponere. et impedire in nouationem si p̄bet de iure suo. Et quia hoc tendit in p̄iudicium alterius. nunq̄ debet in nouari p̄uilegium. siue instrumentum. nisi citatis illis quoz interest. et si non appareat de interesse alicuius. debet fieri edictum generale. vt quicumq; putauerit sua interesse. compareat ad contradicendum. Dicit tamē Panor. in. c. ex parte. extra eo. ex illo ter. qđ quando in nouatio p̄uilegij fit p̄ eum qui potest de nouo illud concedere: non est necesse citare aliquem ad contradicendum ipsi in nouationi. nisi hoc velit facere ad cautelam. sicut communiter fit in curia: non solū in in nouatione p̄uilegiorz. h̄ etiam quando fit transumptio alicuius p̄uilegij. Secus autem si in nouatio fit per inferiores. quia non valet tunc transumptio. seu in nouatio nisi citata parte. seu p̄missio edicto generali. de quo vide in. c. Albius. de testi. Ista tamen in nouatio nullum ius tribuit de nouo. etiam si fiat ab habete potestatem de nouo concedendi. quia in dubio non videt̄ de nouo velle concedere: h̄ius nouum si quod competet confirmare. vt in. c. cum dilecta. de confir. vti. Et ideo si originale erat sublatum. ita et in nouatum. Et predicta nota. quia veniunt multotiens in practica. Nam multotiens fiunt transumpta ex originalibus bullis apostolicis. et nullam fidem in iudicio faciunt. nisi fuerit citata pars. vel nisi p̄missum fuerit edictuz generale. saltem in valuis ecclie. Et ideo necesse est vt in h̄mōi transumpto fiat mentio de h̄mōi citatione. vel edicto.

Quare autē respicit h̄mōi de. c. albius. qđ hoc est qđ est magnum p̄uilegiū qđ non nant. imo manus cū instrumētū. et videt̄ ne p̄bationem nō sint de materia nō is cuius velle se oppo nō valent. Docentem et legitur magis. Bar. in. et Jo. an. in. de instru. edictū multū errant. faciente tarum ante iudicis. Et abbas. qđ etiam si sit in tanq̄ p̄uilegiū vel in les aduersari. dicit tñ p̄rum iudicē possit. Als in si fuerit p̄ illam qđ ipm̄ p̄s fuerit citata. vel qđ edictū t̄pus obijcat qđ nō fuit. Quidam dicit qđ dicit p̄s l. et l. op̄mam. l. de p̄b publicatione p̄necat eos v. cus. Vost. p̄mit t̄rēdā op̄m t̄pus et t̄pa. Nam si p̄ recenti qđ vites ea p̄t defēta in iudicio onus p̄batione citatione. qđ solentia fuit suam qua vt in p̄uilegiū sumant solent acta. h̄ Pa lus hoc bene dicit. P̄m in publicatione dicit. qđ p̄bis enunciatibus: qđ qđ non pōt inuenire p̄p̄ tua nō facit fidem. vt in nitas certifica nō p̄m̄ qđ si sit p̄teritū: nisi alia p̄s h̄ de publica. Docent enī et in instrumētū. et ip̄ illud de est enī qđ p̄ imp̄t̄ si non op̄mam. et loq̄t̄ qđ aliqđ tunc enī in iudicium p̄m̄ bat: ex quo est de subfāna nō alteram p̄tem nō apper si in publicatione dicit qđ tractu t̄p̄is p̄m̄t̄ citati canonice nō dicit. P̄m̄ o requisitione facere officia infir de testi. et tenere illud sicut h̄mōi exemptione solam citatione seu edicto. et hoc us esse ultra hoc etiam sic blicum instrumentum. Et querit qđ possit p̄s t̄p̄m̄ op̄mandum h̄mōi p̄uilegiū. Intra. fm̄ Jo. an. dicit in op̄m hoc potest. ex quo t̄m̄. vt in. c. tua. de off. iudicis. An autē officialis forane? Ita. de rescrip. rñ h̄i ca

Quare aut requat hmoi citatio. Rñ. panor. in di. c. albicus. q hoc est: q in hac in nonatone sub. est magnus piculit: rñd mun? qñ testes exami nant. imo maus cū instrm vel puilegiū posset eē fallum latent. r iudex r notari? defacili nō ppende rent: cū nō sint de materia informati. It d3 voca ri is cui? infest: vt se opponat si velit. als exemplū nō valebit. Hoc tenent doct. cōiter in. d. c. albic? r legitime maxime. Bar. in aut. si q̄s. L. de edendo r Spe. in ti. de instru. edic. Et doct. de rota. Et in hoc multi errant. facientes volum exemplari p no tarium aucte iudicis. Et plus dicit Inno. in. d. e. albicus. q etiam si sit instrm qd alium spaliū non tangat: vt puilegiū vel indulgentia r sic nō est spā lus aduersari? dnt tñ p edictum solēnter citari q r lum interesse possit. Als nō valebit exemplatio. ni si fieret p illum q ipm pcessit.

Et qro. nunqd facta publicatione psumat q ps fuerit citata. vel q edictum emanauerit: cū tra ctu tps obijciat q nō fuerit vocat quoz interat. Quidam dicit q dnt psumi omnia solēnt facta. l. j. r. l. optimam. L. de pben. stip. Alij dicit q si in publicatione pñeat eos vocatos psumit. Als se cus. Host. ponit terciā opinionem distinguētem int tpus r tpa. Nam si publicatio fuit facta ita de recenti q vtens ea pōt defacili solēntatem pbare sibi incūbit onus pbandi: nisi exprimat in publi catione. q solēntas fuit fuata. Si aut factū est ita antiquū vt impossibilis reddat pbatio. tūc oia p sumunt solēnt acta. h Panor. dicit se putare q nul lus horz bene dicat. Pamo em dicit q q̄tuncūq in publicatione dicat. q ps fuit citata. nō stat bis vbis enunciatiuis: qz qñ aliqd enunciat in instrfo qd non pōt infuēnre tpe pfecti instrf: vba enūcia tiva nō faciūt fidem. vt in. d. aut. si q̄s. Item solē ntas extrinseca nō psumit. etiam si longissimum tps sit pteritū: nisi alia psumptio adsit. l. quecūq. ff. de publicia. Potuit em clam q̄s facere publica ri instrm fallum. r sp illud tenuisse in archa. Non est em qd pti imputet si non p̄dixit. Non ob. d. l. optimam. qz loquit qñ aliqd enunciat inter pres. tunc em in p̄dicium p̄tium illud enūciatum p bat: ex quo est de substātia actus q agit. h in casu nfo alteram ptem nō appet fuisse p̄ntem. Secus si in publicatione diceret q ps fuerit p̄s. qz tunc tractu tps p̄sumeret citatio: ex q fuit p̄s publi cationi r nō p̄dixit. Non ob. rō. Ho. qz debuit de requitione facere p̄fici instrm. vt in. c. significauit. de testi. r tenere illud sicut exemplare. vidi tamē in hmoi exemplatione solum fieri mentōez de hmoi citatione seu edicto. r hoc videt sufficere. licet tui us esset vltra hoc etiam fieri de hmoi citatione pu blicum instrumentum.

Et querit q̄s possit p̄stare hanc auctem ad ex emplandum hmoi puilegia. Panor. in. c. si instra defi. instru. fm Jo. an. dicit. q vicarius generalis episcopi hoc poterit. ex quo hz ordinariam iurisd ictionem. vt in. c. tua. de off. vica. Multo ergo forti us epus.

An aut officialis forane q hz delegatā. vt no. in de. ij. de rescriptis tñ hz eam ad vniuersitatem

causa: hoc possit. Dicit Panor. quo ad hunc ca sum hoc non potest.

An aut oporteat ordinarium hic administratō nem. Host. dicit q sic. h ipse Host. aliter sentit in summa r refert Spe. dicere publicatōdem instru menti posse fieri coram defensore curat. vt in au ten. de defen. ci. s. h neq. coll. iij. r coraz ordinario etiam administratōem nō hñte. r coram delegato ab ordinario administratōem habente. h Jo. an. in addi. spe. dicit q vbi hoc fieret de p̄cordia p̄tū pcederet illud dictum Hosti. vt sufficiat auctas ordinarij administratōem non hñtis. Als secus. Cum sit necessaria citatio. d. c. significauit. q fieri nō p̄t ordinarium administratōz nō hñtem.

Quis aut debeat hmoi puilegia inspicere r te stificari q dictū puilegiū omni vicio careat. Rñ. fm panor. q iudex d3 diligenter inspicere dicta pu ilegia r si in nulla pte viciosa repperit. d3 manda re p̄ psonam publicaz exemplari. Et ex hoc inferet p̄ p̄cticam hodiernam. Nam tabellio q transcri bit attestat q ipse diligenter insperit. r nullum vi cium repperit: qd est officiu iudicis r nō tabellio nis. vt colligit i. d. c. si instrumēta. Et id debet di cere q iudex diligenter insperit. r nullo vicio re perto mandant sibi vt exemplat. r est vtile si no tarius vult etiam attestari de suo sensu. q etiam sibi videbat omni vicio carere. Et ita seruat de cō suetudine.

An aut ad hmoi exemplatōem requirant plu res notarij. Rñ. fm panor. in. d. c. si instra. q vn? solus sufficit cum aucte iudicis vt dictum est. Et hoc pbat p̄ ter. in. d. c. si instra. ibi p̄ publicam p sonam in singulari. r p̄ illum tex. Jo. an. r Spe. re probant opinionem quorūdam q tenuerūt requi quatuor seu tres tabelliones. qd est falsum: vt ibi vides. licet hoc sit cōmendatū. ad maiorē caute lam. maxime qñ sit in abñtia p̄tis. Et p̄dicta no. qz pulchra. Dicit tñ panor. in. d. c. albic. q p̄dicta intelligunt qñ alius notari? s. q nō scripsit puile giū vel instrm. vult exemplare. nam tūc requit p̄dicta solēntas. Sec? si ille notarius q fuit roga tus de instrfo vult exemplare. nam tunc nō requit alia solēntas: qz vnū v̄t instrm. licet multa sint ex empla. vt no. doc. in. d. c. si instra.

Qualiter aut p̄bendat falsitas ipsius puilegiū seu bulle apostolice. Dicit multis modis. Pamo si bulla falsis lris apponat. Secdo si filum ex vera bulla c̄tbat ex toto. r p̄ aliud filum immisum fal sis lris inserat. Nam foramen vere bulle subleuat supius r inferius cum subtili instrfo: r sic c̄tbat fi lum de vera bulla r immittit filum falsis lris r vt nihil appeat falsitatis: foramina subleuata cū par uo malleo leuū p̄tūdunt. Tercio scindit filum s̄ plicatura vere bulle. r sic extrahit filum de vera li tera. quo facto ipsam filum scarpit r postea immittit filum falsis literis ad modum p̄max: replica tis. r filo similis canapis restaurat scissura. Quar to. quasi simile secundo subleuatur foramen vere bulle ex superiori parte tñ. sed vt inferiori non tā gū. subleuato v̄o foramine superiori bulle. scindit tur altera pars fili pendens quali in medio bulle.

Probatio

quo facto pars scissa de bulla extrahit. ipsa bulla sustentata cum altera parte filii que remanet integra. et immisso summo parte incisae per foramina plicatur et false se reuertit ad locum unde exiit. et postea foramen bullae cum malleo percutitur. Quinto cum litteris bullatis et redditus in eis aliquid per rasuram tenuem immittatur. Sexto cum vera carta vniuersali abolita cum vino et aqua et hinc inde. et eadem carta cum calce. furfure et alijs similibus dealbata: de nouo rescribitur secundum artium consuetudinem. Septimo cum cartae cui fuerat apposta vera bulla: totaliter abolita et abrase. alia subtilissima carta eiusdem quantitate: prescripta cum tenacissimo glutino coniungitur. Octavo quomodo quis apud sedem apostolicam constitutus non de manibus. d. pape. vel bullatoris sui vel alterius ad hoc officium deputati litteras recipit. Nono. cum quis accedit ad bullatorem et falsas litteras caute perijcit: ut dicte false littere cum alijs sigillentur.

¶ An autem privilegium processum patris transeat in filios. **R.** secundum panorum. in. c. licet. de censibus. postquam in. l. ij. de epi. et de. q. quibus privilegium procedit ratione dignitatis innate. quibus respectu officii seu professionis. quibus respectum necessitatis. Primo casu transit in filios ut in. l. femine. ff. de sena. Nam si pater nobilitate ratione dignitatis. hoc privilegium transit in filios. de qua dicitur in no. in. l. j. de dignitate. l. xij. et in. d. l. femine. et ibi glossa. dat exemplum de uxore que conuiscat radijs mariti quod diu maritus uiuit. vel donec transeat ad secundas nuptias ut si efficiat uxoris senatoris efficiat nobilitate. si prius fuerit ignobilis. Ad hoc forte filij nobilitate ex nobilitate patris. Secundo casu transit in filios legitimos patre uiuente. Tercio casu non transit in filios etiam patre uiuente ut dicitur glo. in. d. c. licet. Exemplum est in tex. de ceco qui non tenet ad collectas seu munera personalia. nec extraordinaria. secus ordinaria. de qua uide in. d. c. licet. Ludo. autem ro. in suis singularibus querit an ciuitas vniuersa processa per privilegium transeat ad heredes. Et dicitur quod aut ciuitas est variabilis et non transit. aut inuariabilis et transit. ut. l. libertus. §. prius. ad municipia. Item immunitas processa tibi et filijs tuis intelligitur ut etiam filij illam habeant uiuente patre. ut no. Bart. in. l. gallus. §. Quidam recte. de li. et po.

¶ Concedo tibi ius hauriendi aquam vel portandum ad fundum tuum: vel ubi vis. An hec quod fuit iuris transit ad heredes. Ludo. ro. dicit quod non. quia est personale. et non reale. uide tex. vnicum in iure in. l. pe. ff. de f. ru. p. Cuiusmodi dicitur ibi Bal. se non disse antequam vidisset tex. illum.

¶ Donec puteus fuit totum vicinie. indiget reparatione. vnus non vult contribuere. renuncians pro modicis dicitur putei ut emitte tributum. An hoc non obstante appellatur contribuere. Ludo. dicit quod sic. Ita mirabiliter definitur spe. in ti. de censibus. Idem Bal. in l. cum fructuarii. ff. de usufructu.

¶ Sed quod cum aliquis allegat et ostendit privilegium. si non fuerit ei. **R.** secundum Hostium. non debet isti imputari. ut ff. com. l. ad eos. Non ob. si obijciatur quod non fuit usus. vel quod prius factum est. Quod enim videtur quod privilegium. si eo vti non permittitur. nisi forte sententia ferretur contra eum: et non appellaret. ut extra de re iudi.

suborta.

¶ Quando privilegium debeat renouari. **R.** secundum Hostium. Non debet quod renouetur sine causa. Sed cum causa et potest et debet renouari. vtriusque. si aliquibus religionis processum sit privilegium de non dandis decimis. propter eorum paupertatem. deinde ditati sunt. ita quod etiam dandis decimas possunt comedere sustentari. et non dandis decimis leduntur parochiales ecclesie: debet cessare privilegium. extra de deci. ca. suggestum. et c. nuper. Item si quis non seruet privilegia superioris concessa subditis. etiam ipsius privilegium merito renouatur. extra de priuilegiis dilecti. Sed nota hic. quod si superior ex certa scientia confirmauit privilegium processum ab inferiori: non poterit renouari per inferiorem. xxv. q. ij. privilegia. c. j. et ij. et c. se. Item secundum Hostium. imperator vel rex: privilegium concessum ecclesie. et per. d. papam quem constat superiorum esse omnibus ex certa scientia confirmatum. non poterit renouari. De hoc uide §. Juramentum. ij.

¶ Quando autem privilegia habeant effectum suum: vel statim cum bullata sunt. vel cum ad noticiam privilegiati peruenerit. uide supra. Indulgentia.

¶ Probatio. **¶** Vtriusque scriptura antiquorum librorum faciat fidem. Respondentur panorum. in. c. cum eam. de pba. de mente Jo. an. et Hostium. quod sic. Et hoc in libris resuatis in custodia publica et fidelibus. per hoc optime facit. ad audientiam. de prescripto. et ibi doct. quod satis tales scripture faciunt fidem si reperiuntur in camera cardinalis. vel episcopi. Sed panorum. hec dicta non admittit indistincte. Quid enim si episcopus prendens aliquod castrum per alium detentum pertinere ad ecclesiam suam: scripsit in aliquo libro ecclesie illud castrum pertinere ad ecclesiam et successiue multis temporibus ille liber fuit detentus in camera episcopi: dicemus quod probabit dominium castri cum grauissimo iudicio possessoris. §. c. Inter dilectos de fi. instru. ubi non creditur antiquissimis privilegijs ecclesie si sigilla censurata sunt. aut alio enormi fracturam patiantur. Dico ergo quod aut agit de nulli iudicio. et tunc scripturae librorum antiquorum. vel scripture lapidum faciunt fidem: quod tunc sufficiunt probationes non plene. Pone exemplum si dubitatur an ecclesia sit consecrata. vel infans baptizatus. vel simile. Idem puto ubi factum est antiquissimum. et agit de modico iudicio ar. optimu ex dicto tex. ad audientiam. Et potest dici expressum. Non enim tunc dicitur ibi de libris repositis sub custodia publica et fidelibus. si indistincte per libros antiquos: quod cum agatur de modico iudicio. necesse est interesse buriale. non est verisimile quod quis scripsisset falsum. vel quod ista scriptura tanto tempore fuisset tolerata si non continisset veritatem. Modicum autem est iudicium quod iste episcopus habet: vel ille. Quis agit de magno iudicio: et tunc. aut est talis liber vel scriptura: cui ab antiquis nostris coster creditur est vel reperit in loco ubi solus fuerit scripture autentice. et facit plenam fidem. Et est tex. notabilis in. d. c. ad audientiam. Et bis infero quod istis libris hy-

fficialibus seu cronicis quibus a maioribus nostris fides communiter adhibita est: credere debemus. ut notat Bar. in l. j. ff. si cer. pe. Hinc etiam est quod dicta Aristonlis Ppocritis et similia: fide faciunt. quod communiter in omnibus studiis recepta sunt. Idem de libro feudo prout notat Panor. in c. si. de feu. Aut est talis liber seu scriptura: cui eodem a maioribus nostris creditum non est. nec reperit in loco ubi seruantur scripture autentice. et talis scriptura seu liber facit adnunculum seu presumptionem non autem plenam probationem. Hoc probatur a contrario in d. c. ad audientiam. et fuit de mente Innocentii super Rubrica. de pse. ec. Item dicit glo. in d. c. cum causam. quod creditur instrumentum productum ex archiuo publico. Et est archiuus locus in quo reponuntur scripture publice. Et fuit Panor. per hoc dicitur facit. d. c. ad audientiam. Item dicit glo. quod creditur scripture sculpte in aliquo columna vel lapide. Panor. hoc intelligit in non tendentibus in alicuius iudicium. Nam aliqui faciunt plenas fides. aliqui adnunculant fuit qualitate loci ubi reperiuntur et fuit quantitate iudicij. vide in l. monumentorum. C. de reli. et fuit. ubi dicitur quod sculpture monumentorum seu sepulcri minime probant proprietatem ipsius. Glo. etiam ibi colligit quod adnuncula et si non plene probent. coadunata tamen faciunt plenas probationes. per illud quod si non plene singula multa iuuant.

¶ An autem hoc sit verum indistincte ut probationes imperfecte coniungantur ad faciendam plenam probationem. Videt enim quod non. Nam singulares testes nihil probant. ut in c. licet. extra de pba. et multa imperfecta non faciunt unum perfectum. ut in c. quorundam. cum glo. xxij. dist. So. aut probationes diuersas tendunt ad unum aut ad diuersa. Primo casu sunt commiscibiles. et si sunt sufficientes ad iudicis animam inducendum ad plenam credulitatem: in ducunt etiam plenam probationem. Et hoc preceit siue eiusdem generis siue diuersi. ut in testibus cum fama. iuxta nota. in c. j. de appo. Item dicitur in alijs presumptionibus et adnunculis. cum uno teste de visu vel pluribus de credulitate probant. Secundo casu cum tendunt ad diuersa: tunc non sunt commiscibiles. Exemplum in pluribus testibus singularibus. Item videt si aliqui testes deponant de mutuo. si non preceit. et aliqui de confessione mutui. et non preceit. ut non coniungantur ad faciendam plenam probationem. quia mutuum et confessio sunt diuersa. nec tendunt ad unum totum faciendum. cum sepe sit unum sine reliquo.

¶ An autem priuata scriptura que scribitur inter priuatos que vocatur apocrita: vel apodisia faciat fidem. Panor. in c. ij. de si. instru. concludit quod si talis apodisia habet subscriptionem partium et testium. tunc facit fidem. Secus si non habeat subscriptionem partium aut testium. aut nullum istorum.

¶ An autem dicta scriptura debeat continere diem. locum. annos. dies. et horam. Bar. in l. cum tabernaculo. S. idem queritur. ff. de pig. tenet quod non. Et hoc limitat Panormita. quando agitur de solo preiudicio scribentis.

¶ An autem littera missiua: aut libri rationum mer-

catonis faciant fidem. vide in d. c. ij. p. Panor. et multa similia.

¶ Promissio. vide supra iurare in fi.

Purgatio post partum.

¶ Utrum post partum debeant mulieres abstinerere ab ingressu ecclesie. Item si intrare velint ecclesiam ad agendum gratias: non peccant nec sunt prohibende. Si tamen ex veneratione volunt aliquantulum abstinerere: deuotio eorum non est improbanda. et eo. c. vno.

Questuarium.

¶ Utrum sacerdos teneatur admittere istos questores elemosynarum. ut sancti Antonij vel sancti Bertrandi. Item si panor. in c. cum et eo. de pe. et re. ubi concludit post doc. quod aut non habet litteras apostolicas vel dyocesanas. et tunc non tenetur. nec debet eos recipere per textum. ubi admitti prohibemus. Alii habent litteras et tunc si sunt vere et non suspecte: tenentur eos admittere. Secus si sunt falsae vel suspecte. quia tunc potest consulere episcopum. Et idem dicit de episcopo qui isti deferunt litteras apostolicas. unde episcopi possunt illas examinare: an sint falsae. Et ideo solent episcopi facere statuta. ut nulla littera apostolica admittatur sine ipsorum conscientia et examinatione. Cauet tamen episcopus ne hoc faciat in fraude. Alii puniunt. ut in c. dilecti in c. quanto. de pnuil. Et predicta preceit in istis questoribus quod tamen sunt etiam exempti. Et hoc intelligit qui volunt petere noie hospitalium: aut monasteriorum. secus si per seipsos. Nam tunc potest admitti sine litteris. Item isti questores non possunt predicare nec aliquid proponere. petendo elemosynas. nisi quod in litteris continetur. Et hoc fuit statutum. quod ipsi solebant proponere multas abusiones et dicere multa mendacia. Et maxime commutatio vota et absolutio a pena et a culpa. Et hodie pusillum est quod excederet in talibus per episcopum loci puniri possunt. ut in de. ij. et de pe. et re. Item isti questores elemosynas debent esse modesti et discreti. nec debent hospitari in locis incongruis. nec portare false religionis habitum. Et si talis sunt: episcopus potest eos punire tanquam excederet in eius territorio. ut in d. de. ij. Et si propter eos impediret inquisitionem officium: possunt per inquisitores copesci a predicatione. ut in c. vt officium. de hereti. li. vj.

Religio. j. communiter.

¶ Utrum religiosus peccet transgrediendo ea que sunt in regula. Item si in libro. secunda sede. q. lxxvj. votum professionis respicit principaliter tria. scilicet obedientiam. paupertatem et castitatem. Et horum transgressio obligat ad mortale. Alios autem transgressio non: nisi propter contemptum regule vel propter preceptum a plato oretenus factum: siue in regula expressum. quia hoc esset facere pro votum obedientie. sicut reperit in regula fratrum minorum. ubi propter illa tria substantialia sunt multa alia precepta. et quedam alia equipollentia preceptis. que omnia obligant ad mortale. ut patet in de. exim. de v. li. Non sic in alijs regulis. Ille autem qui proficit non vouet seruare omnia que sunt in regula tanquam

Ibidem et idem quod 221a
aliquis dicitur dicitur
vno? fuit sunt 221a
pura va qd pnt ad
arty dicitur Et hore
transgressio qd ad va q
radat rone sub pte
obligat ad mortale
qd vob ad va qd vno
Sunt rone mntat
pti no obligat ad
mortale v i pte ro
rptat. Alio modo
rotim? alio in

221a pnt ad vob qd vno. sicut in d. c. extiores obnuat in d. c. qd quoda ad qd obligat
religiosus p voto p fssiois. Vnde at p fssiois dicitur ut in d. c. Staty Religiois s' h'urior q' staty
vni pndat vbi Staty i moral dpat vita fluctuadi vita at religiois postum tra
qlo s' si qlibet transgressio eoz q' i r'gla continet Religiois obligat ad p'rtm mortali. staty
religiois s' p'rtm p'rtm p'rtm obnuat No qd qlibet transgressio eoz q' i 221a r'gla
vntur v' p'rtm mortali.